

הבינלאומי

תמצית דוחות כספיים
ליום 30 ביוני 2023

מאיר גולן

תוכן העניינים

4	דוח הדירקטוריון והנהלה
6	סקירה כללית, יעדים ואסטרטגיה
12	הסבר וניתוח לתוצאות ולמצב העסקי
37	סקירת הסיכונים
58	מדיניות חשבונאית ואומדנים חשבונאיים בנושאים קריטיים
59	בקורות ונהלים
60	הצהרת המנכ"ל
61	הצהרת החשבונאי הראשי
62	דוחות כספיים
145	ממשל תאגידי, פרטים נוספים ונספח
146	ממשל תאגידי
148	פרטים נוספים
154	נספח

דוח הדירקטוריון וההנהלה

6	סקירה כללית, יעדים ואסטרטגיה
6	תיאור פעילות קבוצת הבנק
8	מידע כספי תמציתי ומדדי ביצוע עיקריים
9	הסיכונים העיקריים שהבנק חשוף אליהם
10	יעדים ואסטרטגיה
12	הסבר וניתוח לתוצאות ולמצב העסקי
12	מגמות, תופעות, התפתחויות ושינויים מהותיים
16	התפתחויות מהותיות בהכנסות, בהוצאות וברווח כולל אחר
20	המבנה וההתפתחויות של הנכסים, ההתחייבויות, ההון והלימות ההון
30	מגזרי הפעילות הפיקוחיים
36	חברות מוחזקות עיקריות
37	סקירת הסיכונים
37	תיאור כללי של הסיכונים ואופן ניהולם
39	סיכון אשראי
54	סיכון שוק
57	סיכון נזילות
58	סיכונים אחרים
58	מדיניות חשבונאית ואומדנים חשבונאיים בנושאים קריטיים
59	בקורות ונהלים

רשימת לוחות

8	מידע כספי תמציתי ומדדי ביצוע עיקריים	1
15	התפתחות ההכנסות מרבית, נטו לפי מגזרי פעילות פיקוחיים	2
16	תמצית דוח רווח והפסד	3
17	הרכב הרווח המימוני, נטו	4
17	נתונים עיקריים בדבר שיעורי הכנסות והוצאות רבית	5
18	פרטים לגבי ההוצאות בגין הפסדי אשראי	6
18	התפלגות ההכנסות מעמלות	7
19	פירוט ההוצאות התפעוליות והאחרות	8
20	התפתחות בסעיפי המאזן העיקריים	9
20	התפתחות בסעיפים חוץ מאזניים עיקריים	10
20	נתונים על היקפי האשראי לציבור לפי מגזרי ההצמדה השונים	11
21	אשראי לציבור, ברטו לפי מגזרי פעילות פיקוחיים	12
21	התפלגות סיכון האשראי הכולל לציבור לפי ענפי משק	13
22	החלוקה הענפית של ששת הלווים הגדולים בקבוצת הבנק	14
22	הרכב תיק ניירות הערך	15
23	התפלגות תיק ניירות הערך לפי מגזרי ההצמדה השונים	16
23	פירוט המקורות לציטוטי המחירים המשמשים לקביעת השווי ההוגן של ניירות הערך	17
23	פירוט אגרות חוב במט"ח וצמודות מט"ח לפי מדינות/יבשות	18
24	פירוט אגרות חוב קונצרניות במטבע ישראלי לפי ענפי משק	19
24	התפלגות תיק פקדונות הציבור לפי מגזרי ההצמדה השונים	20
25	פקדונות הציבור לפי מגזרי פעילות פיקוחיים	21
27	הון והלימות ההון	22
28	יחס הון כולל ויחס הון עצמי רוברד 1 של חברה בת משמעותית	23
29	פרטים בדבר דיבידנד משנת 2020	24
30	סך ההכנסות לפי מגזרי פעילות פיקוחיים	25
30	רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק לפי מגזרי פעילות פיקוחיים	26
31	יתרות מאזניות ממוצעות לפי מגזרי פעילות פיקוחיים	27
32	נתונים עיקריים אודות מגזרים עסקיים - פעילות בישראל	28
34	נתונים עיקריים אודות אנשים פרטיים - משקי בית ובנקאות פרטית - פעילות בישראל	29
39	איכות האשראי וסיכון אשראי בעייתי	30
42	סיכון האשראי הכולל לפי ענפי משק	31
45	חשיפת קבוצת הבנק למוסדות פיננסיים זרים	32
46	חשיפות עיקריות למדינות זרות	33
47	היקף ההלוואות לדיור	34
48	נתונים על התפתחות תיק ההלוואות לדיור בבנק לפי מגזרי הצמדה	35
49	התפלגות סיכון האשראי לאנשים פרטיים בישראל	36
53	נתונים על סיכון האשראי לציבור בענף הבינוי והנדל"ן בישראל	37
54	ניתוח רגישות להשפעת החשיפה לשינויים ברבית המבוססת על השווי ההוגן של המכשירים הפיננסיים	38
55	תיאור החשיפה בבסיס בפועל לפי מגזרי הצמדה	39
56	תיאור רגישות הון הבנק לשינויים תיאורטיים בשערי החליפין של מטבעות החוץ העיקריים	40
56	תיאור רגישות הון הבנק לשינויים תיאורטיים במדד	41
56	ריכוז היקף הפעילות במכשירים פיננסיים נגזרים	42
57	יחס מימון יציב נטו	43
58	יתרת סך הפקדונות של שלוש קבוצות המפקידים הגדולות	44

דוח הדירקטוריון והנהלה ליום 30 ביוני 2023

בישיבת הדירקטוריון שהתקיימה ביום 15 באוגוסט 2023, הוחלט לאשר ולפרסם את הדוחות הכספיים המאוחדים, הבלתי מבוקרים, של הבנק הבינלאומי הראשון לישראל בע"מ (להלן - "הבנק") וחברות מוחזקות שלו (להלן ביחד - "קבוצת הבנק"), ליום 30 ביוני 2023.

סקירה כללית, יעדים ואסטרטגיה

תאור פעילות קבוצת הבנק

פעילותה העסקית של קבוצת הבנק מתמקדת במספר מישורים עיקריים:

- תיווך פיננסי בין מפקידים ללווים, העומד ביסודה של הבנקאות המסחרית. ההכנסות מפעילות זו מקבלות את ביטויין בהכנסות רבית, נטו ומהוות את מקור הרווח העיקרי של הקבוצה.
- שירותים פיננסיים ובנקאיים מניבי עמלות, במגוון רחב של פעילויות, בתחומי ניירות הערך, מטבע חוץ, סחר בינלאומי, שירותי מידע, כרטיסי אשראי, מכשירים פיננסיים נגזרים וכיו"ב.
- ייעוץ השקעות וייעוץ פנסיוני.
- השקעת כספי הנוסטרו של הבנק וניהול סיכונים שוק ונדילות.
- שירותי תפעול בנקאיים לשוק ההון.
- שירותי נאמנות לגופים מוסדיים באמצעות החברה לנאמנות.

הבנק פועל באמצעות שלוש חטיבות עסקיות עיקריות:

- החטיבה העסקית המרכזת את מכלול הפעילות מול לקוחות עסקיים גדולים (corporate) ומסחריים (middle market), לרבות תחום האשראי מול לקוחות עסקיים ומוסדיים הפעילים בשוק ההון.
- החטיבה הבנקאית המספקת באמצעות הסניפים שירותי בנקאות ומשכנתאות לכלל מגזרי הלקוחות - משקי בית, בנקאות פרטית ועסקים קטנים. במסגרת זו, פועלים גם סניפי יובנק המתמחים בבנקאות פרטית ובשוק ההון וסניפי אוצר החייל, המתמחים במתן שירותים ללקוחות קמעונאיים ומסחריים, בדגש על עובדי וגמלאי מערכת הביטחון. בנוסף, במסגרת מערך פאג"י, פועלים סניפים המתמחים במגזר הדתי והחרדי.
- חטיבת נכסי לקוחות המרכזת את מכלול הפעילות בתחומי שוק ההון, הכספים והמט"ח עם הלקוחות הפרטיים, העסקיים, המוסדיים ופעילי שוק ההון. במסגרת החטיבה פועלים חדרי העסקאות בניירות ערך, במט"ח ובפקדונות וכן מערכי ייעוץ ההשקעות, הייעוץ הפנסיוני ומרכז ההשקעות. כמו כן, החטיבה ממונה על פעילות חברות בנות בתחומים משיקים - החברה לנאמנות והחברה לניהול תיקים. בנוסף לבנק, כוללת הקבוצה גם את בנק מסד, המתמחה במתן שירותים לאוכלוסיית המורים בישראל.

אישרוד דירוג הבנק על ידי חברות דירוג

ביום 10 בינואר 2023, אישררה חברת S&P מעלות את דירוג המנפיק של הבנק בדירוג ilAAA\Stable ואת כתבי ההתחייבות הנדחים בעלי מנגנון לספיגת הפסדים בדירוג ilAA.

ביום 23 במאי 2023, אישררה חברת הדירוג הבינלאומית Moody's את דירוג פקדונות הבנק במט"ח ובמטבע מקומי לטווח ארוך ל-A2, את פקדונות הבנק לזמן קצר ל-Prime-1 ואת תחזית הדירוג ליציב.

ביום 6 באוגוסט 2023, אישררה חברת "מידרוג" את הערכת האיתנות הפיננסית הפנימית של הבנק בדירוג il.aa2, את פקדונות הבנק לזמן קצר בדירוג il.P-1, את הפקדונות לזמן ארוך והחוב הבכיר של הבנק בדירוג il.Aaa אופק יציב ואת כתבי ההתחייבות הנדחים בעלי מנגנון לספיגת הפסדים בדירוג il(hyb).Aa3 אופק יציב.

מידע צופה פני עתיד

חלק מהמידע המפורט בדוחות אלו, שאינו מתייחס לעובדות היסטוריות, מהווה מידע צופה פני עתיד כהגדרתו בחוק ניירות ערך, התשכ"ח-1968. התוצאות בפועל עשויות להיות שונות מהותית מאלו שנכללו במסגרת המידע צופה פני עתיד, לרבות, בין היתר, כתוצאה משינויים בשוקי ההון בארץ ובעולם, שינויים מאקרו כלכליים, שינויים במצב הגיאופוליטי, שינויים רגולטוריים, שינויים חשבונאיים וכן שינויים אחרים שאינם בשליטת הבנק ואשר עשויים להביא לאי התממשות ההערכות.

מידע צופה פני עתיד מאופיין במילים או בביטויים כגון: "יעד", "תחזית", "הערכה", "אומדן", "תרחיש", "חזוי", "צפוי", "להערכת הבנק", "בכוונת הבנק", "וביטויים דומים להם, בנוסף לשמות עצם כגון: "יכול", "יתכן", "ייה". ביטויים צופי פני עתיד אלו, כרוכים בסיכונים ובחוסר ודאות, משום שהם מבוססים על הערכות ההנהלה לגבי אירועים עתידיים, אשר עשויים שלא להתממש או להתממש בצורה שונה מהצפוי כתוצאה, בין היתר, מהגורמים המפורטים לעיל או כתוצאה מהתממשות אחד או יותר מגורמי הסיכון המפורטים בפרק סקירת הסיכונים להלן.

המידע המוצג בדוח זה נסמך, בין היתר, על פרסומים של גורמים שונים כגון: הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, משרד האוצר ונתוני בנק ישראל וכן על מידע פומבי שנמסר על ידי גורמים שונים, הפעילים והקשורים לשוקי ההון והכספים, או כאלה המשפיעים על שווקים אלה.

מידע כספי תמציתי ומדדי ביצוע עיקריים

יחסים פיננסיים עיקריים			
לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר	לששת החודשים שנסתיימו ביום 30 ביוני		
2022	2022	2023	
		באחוזים	
			מדדי ביצוע עיקריים
16.6	13.3	22.6	תשואת הרווח הנקי המיוחס לבעלי מניות הבנק להון ⁽¹⁾
0.89	0.73	1.22	תשואה לנכסים ממוצעים ⁽¹⁾
10.42	10.15	10.64	יחס הון עצמי רובד 1
5.19	5.02	5.20	יחס המינוף
127	125	134	יחס כיוונו הנזילות
133	134	134	יחס מימון יציב נטו
2.9	2.6	3.4	יחס סך ההכנסות לנכסים ממוצעים ⁽¹⁾
2.0	1.8	2.6	יחס הכנסות רבית, נטו לנכסים ממוצעים ⁽¹⁾
0.8	0.8	0.8	יחס עמלות לנכסים ממוצעים ⁽¹⁾
50.9	56.6	42.6	יחס יעילות
			מדדי איכות אשראי עיקריים
1.02	0.98	1.12	שיעור יתרת ההפרשה להפסדי אשראי מיתרת האשראי לציבור
1.12	1.08	1.23	שיעור יתרת ההפרשה הכוללת להפסדי אשראי ⁽²⁾ מיתרת האשראי לציבור
0.48	0.55	0.49	שיעור חובות לא צוברים או בפיקוד של 90 ימים או יותר מיתרת האשראי לציבור
219.7	184.7	237.9	שיעור יתרת ההפרשה להפסדי אשראי מיתרת האשראי לציבור לא צובר
0.03	0.04	-	שיעור מחיקות חשבונאיות, נטו מהיתרה הממוצעת של האשראי לציבור ⁽¹⁾
0.11	0.06	0.29	שיעור הוצאות בגין הפסדי אשראי מהיתרה הממוצעת של האשראי לציבור ⁽¹⁾
			נתונים עיקריים מדוח רווח והפסד
לששת החודשים שנסתיימו ביום 30 ביוני			
2022	2023		
			במיליוני ש"ח
664	1,218		רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק
1,603	2,593		הכנסות רבית, נטו
31	171		הוצאות בגין הפסדי אשראי
775	842		הכנסות שאינן מרבית
755	756		מזה: עמלות
1,346	1,464		הוצאות תפעוליות ואחרות
815	915		מזה: משכורות והוצאות נלוות
6.62	12.14		רווח נקי בסיסי למניה בת 0.05 ש"ח (בש"ח)
			נתונים עיקריים מהמאזן
2022 בדצמבר 31	2022 ביוני 30	2023 ביוני 30	
			במיליוני ש"ח
195,955	192,026	208,130	סך כל הנכסים
57,130	56,305	58,553	מזה: מזומנים ופקדונות בבנקים
16,010	15,349	22,963	ניירות ערך
115,961	112,811	118,686	אשראי לציבור, נטו
184,920	181,606	196,313	סך כל ההתחייבויות
168,269	164,539	179,013	מזה: פקדונות הציבור
4,821	5,429	4,145	פקדונות מבנקים
4,749	4,187	4,713	אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים
10,559	9,973	11,292	הון המיוחס לבעלי מניות הבנק
			נתונים נוספים
2022 בדצמבר 31	2022 ביוני 30	2023 ביוני 30	
13,900	13,010	14,420	מחיר מניה (באגורות)
942	538	486	דיבידנד למניה (באגורות)

(1) מחושב על בסיס שנתי.

(2) לרבות הפרשה בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים.

הסיכונים העיקריים שהבנק חשוף אליהם

פעילותה של קבוצת הבנק מלווה בחשיפה לסיכונים, כשהעיקריים שבהם הינם: סיכוני האשראי, לרבות ריכוזיות (ענפים ולווים); סיכוני שוק, כאשר העיקרי שבהם הינו סיכון הרבית; סיכוני נזילות; סיכונים תפעוליים, לרבות סיכון סייבר ואבטחת מידע וסיכון טכנולוגיות המידע; סיכון ציות ואיסור הלבנת הון; סיכון אסטרטגיה; סיכון מוניטין; סיכון משפטי; סיכון חקיקה ורגולציה וסיכון מודל.

כל הסיכונים המהותיים מנוהלים על ידי חברי הנהלה או בעלי תפקידים בכירים. בגין סיכוני אשראי, סיכוני שוק וסיכונים תפעוליים, קיימת דרישה רגולטורית להלימות הון במסגרת הוראות נדבך 1 של באזל.

במסגרת תהליך ה-ICAAP (Internal Capital Adequacy Assessment Process) הקבוצה מבצעת תהליך מעמיק של זיהוי מוקדי סיכון נוספים ואתגור מוקדי הסיכון המזוהים במסגרת הנדבך הראשון. במידת הצורך מתבצעת הקצאת הון משלימה בגין סיכוני נדבך 1 והקצאת הון נוספת בגין יתר הסיכונים ותתי הסיכונים.

מידע נוסף מפורט בדוחות הכספיים לשנת 2022.

סיכונים מובילים ומתפתחים

סיכונים מובילים ומתפתחים נגזרים מסביבת הפעילות העסקית של הבנק וכוללים גם סיכונים שעשויים להיווצר בתחומים חדשים, או מוקדי סיכון חדשים בתחומים קיימים, שנגזרים, בין היתר, מתמורות בסביבה המשפיעות על תחומי הפעילות הבנקאית, לרבות סביבה רגולטורית, תחרותית, דיגיטלית ועוד.

הסיכונים המובילים והמתפתחים העיקריים הינם סיכון מאקרו כלכלי, סיכון אסטרטגי/מודל עסקי, סיכון רגולטורי, סיכוני סייבר ואבטחת מידע, סיכון טכנולוגיות המידע, סיכונים חוצי גבולות, סיכון בנקאות הוגנת וסיכוני סביבה ואקלים. לפירוט נוסף אודות הסיכונים המובילים והמתפתחים, ראה בדוח הסיכונים באתר האינטרנט של הבנק.

סיכון מאקרו כלכלי

התוצאות העסקיות של המערכת הבנקאית בישראל ושל הבנק כחלק ממנה, מושפעות באופן ישיר מהמצב הכלכלי בישראל ובעולם. הרעה בתנאים הכלכליים (לרבות שינוי רבית, מטבע, אינפלציה ועוד), המושפעים גם מהתנאים הפוליטיים והבטחוניים, עלולה להביא לפגיעה בהכנסות קבוצת הבנק, לגידול בהיקף החובות הבעייתיים ולהשפיע לרעה על תוצאות הקבוצה.

להערכת הבנק, רמת סיכון מאקרו כלכלי ממשכה להיות גבוהה וזאת לאור המשך רמות האינפלציה הגבוהות, השפעות עליית הרבית בארץ ובעולם, התנדטיות בשערי החליפין, התנדטיות בשווקי ההון המקומיים, השינויים הגאו-פוליטיים ועוד, העלולים להביא לעלייה ברמת הסיכונים השונים, להאטה בפעילות הכלכלית ולהשפעה לרעה על הפעילות העסקית של הבנק, על מצב הלווים ועל הכנסות קבוצת הבנק.

ביום 2 באוגוסט 2023, פרסם בנק ישראל את דוח היציבות הפיננסית למחצית הראשונה של שנת 2023. בדוח ציין, כי רמת הסיכון בערוץ המאקרו כלכלי במשק, עלתה מרמה של בינוני-נמוך בתקופה קודמת, לרמה של בינוני-גבוה בתקופה הנוכחית. כמו כן, ציין כי בתקופה הנסקרת הושפע המשק, בין היתר, מחוסר הוודאות סביב השלכות שינוי החקיקה לגבי מערכת המשפט בישראל, על תפקודו של המשק ועל המערכת הפיננסית בכללותה.

לפרטים נוספים ראה פרק התפתחויות כלכליות עיקריות, להלן. לפרטים על השפעת דירוג האשראי של מדינת ישראל, ראה פרק הון והלימות הון. הבנק ממשיך במעקב ובניטור אחר הסיכונים השונים ובכללם אלו שהסתברות להתממשותם גדלה בעקבות האירועים, השלכותיהם והשפעותיהם על הבנק.

סיכון רגולטורי

מקורו של הסיכון הוא בהתגברות הדרישות הרגולטוריות בארץ ובעולם בשנים האחרונות. השינויים הרגולטוריים ויישום רפורמות רגולטוריות מגבירים את אי הוודאות והתחרותיות במערכת הפיננסית ויוצרים סיכון להכנסות ולהון הקבוצה, לרבות באמצעות מניעת או הטלת מגבלות על פעילות עסקית. שינויים אלה גם מחייבים את הבנק להיערכות, יישום והטמעה של דרישות רגולטוריות הכרוכים בעלויות והשקעות (כגון השקעות מיכוניות) נכבדות. כמו כן, אי עמידה בהוראות החוק והרגולציה החלות על הבנק והקבוצה חושף אותם לסנקציות, ובהן עיצומים כספיים, תביעות של לקוחות, לרבות תובענות ייצוגיות, הטלת אחריות פלילית על הבנק ועל נושאי משרה בו וכן לפגיעה בתדמיתו של הבנק בציבור. הסיכון הרגולטורי מנוהל בבנק כחלק מהסיכון המשפטי, מסיכון הציות ומסיכון האסטרטגיה.

לצד רפורמות ויזמות רגולטוריות רבות, שקודמו ומקודמות בשנים האחרונות, ביחס לענף הפיננסים בכלל ולענף הבנקאות בפרט, נרשמת בחודשים האחרונים, בצל העלייה המהירה והניכרת של רבית בנק ישראל, מגמה של העלאת יוזמות רגולטוריות וחקיקתיות, שעודן בשלב התחלתי, אשר נועדו או שעלולות, בין היתר, להשפיע ולהתערב באופן ישיר או עקיף במחירי השירותים והמוצרים של הבנקים וברביות הנהוגות במערכת הבנקאית, הן ביחס לצד האשראי לציבור והן ביחס לצד הפקדונות לציבור.

בהקשר זה, יש לציין גם את היוזמות הבאות, שכאמור עודן בשלב ההתחלתי: הצעות למיסוי רווחי יתר על תאגידים בנקאיים; הודעת רשות התחרות כי החלה בהליך היועצות עם בנק ישראל בנושא הכרזה על חמש קבוצות הבנקים הגדולות כקבוצת ריכוז, תוך התייחסות לצעדים שיישקלו, אם וככל שתהיה הכרזה כאמור; תזכיר חוק בעניין פיתוח שוק הכסף, שמטרתו לשנות ולהנגיש את הקרנות הכספיות, כחלופה לפקדונות בבנקים; קול קורא שפרסם משרד האוצר לקבלת התייחסות הציבור ליצירת "פיקדון ברירת מחדל" בתהליך תחרותי, תוך הסרת חסמים למכירת פקדונות שיבחרו על ידי חמש קבוצות הבנקים הגדולים.

מדובר, בין היתר, בהודעות ובבחינה של מהלכים, שכל אחד מהם לחוד, ובוודאי כמה מהם יחדיו, עלולים להשליך ישירות על פעילות המערכת הבנקאית ותוצאות הפעילות שלה ועל היחסים הרגולטוריים בהם הבנקים נדרשים, וזאת, בין היתר, נוכח ההשפעה האפשרית לשינוי ניכר ומהיר בהתנהלות הכלכלית במשק, ונוכח העובדה שאין ניסיון דומה למרבית המהלכים האלה, בארץ או בחו"ל, ולהשלכותיהם האפשריות. בשלב זה, לא ניתן להעריך עד כמה, אם בכלל, ואיזה מהיוזמות תתממש ומתי ומה תהיינה ההשפעות של שינויים אלה או חלקם, ככל שיתממשו, על הבנק.

יעדים ואסטרטגיה

הבנק פועל על פי תכנית אסטרטגית רב שנתית המתוקפת על ידי הדירקטוריון. התכנית האסטרטגית החדשה לשנים 2023-2025 אושרה על ידי הדירקטוריון בדצמבר 2022. במסגרת האסטרטגיה החדשה גובשה גם אסטרטגיית דיגיטל חדשה.

הנהלת הבנק מוכוונת ומונחית על ידי הדירקטוריון וועדותיו באשר לאסטרטגיה ולמדיניות העסקית של הבנק. במסגרת זו, מאושרים על ידי הדירקטוריון המטרות, היעדים הכמותיים והאיכותיים ותחומי הפעילות של הבנק.

הדירקטוריון וועדותיו מפקחים על עבודת הנהלה בכל הקשור ביישום האסטרטגיה והמדיניות העסקית, כפי שאושרו על ידם. הדירקטוריון גם מאשר את מדיניות ניהול הסיכונים הכוללת, לרבות קביעת מגבלות שונות לחשיפות בתחום סיכויי האשראי, השוק והנזילות. היחידות השונות בבנק, במערך הסינים ובמטה, פועלות במסגרת נהלים וחוזרים כתובים המנחים אותן בפעילותן השוטפת. נהלים אלו מגדירים, בין היתר, את סמכויות היחידות השונות בבנק, ואת דרכי הפעולה בהן עליהן לנקוט.

הבנק פועל לחיזוק מעמדו בקרב לקוחותיו ומכוון להענקת שירותים בנקאיים מעודכנים ומותאמים לצרכיהם, ביעילות, במקצועיות ובביטחון, תוך התאמה לסביבת הבנקאות המשתנה, שמירה על רמת סיכון מידתית, לצד השאת תשואה נאותה למשקיעים.

בתכנית האסטרטגית החדשה נקבעו מיקודים עסקיים, שמטרתם להציע את הבנק קדימה בסביבת התחרות ותחת תנאי אי ודאות. לתכנית יעדי על במונחי תשואה על ההון ויחס יעילות. במקביל לניהול סיכונים מושכל, הבנק שם דגש בתכנית לנושאים הבאים:

- צמיחה בסגמנטים בהם הבנק מתמחה, תוך מתן ערך מוסף ללקוחותיו וזאת בהתאם לצרכיו של כל לקוח, לרבות בתחום הדיגיטל והמענה הטכנולוגי.
 - שמירה על מובילותו בשוק ההון ובתחום הבנקאות הפרטית, לצד המשך פיתוח כלים ואמצעים חדשניים בתחום.
 - צמיחה בפעילות מול המגזר העסקי תוך חיזוק הקשר עם הלקוחות.
 - פעילות למיצוי הפוטנציאל בתחום המשכנתאות.
 - מיקודן של החברה הבת מסד והמותגים יובנק, פאג"י ואוצר החייל, בנישות הפעילות הייחודיות להם.
 - התאמת מודל הפעלה לעולם הבנקאות העתידי, לצד התאמת מודל השירות וניהול הלקוח.
 - הובלת מהלכי התייעלות וחסכון בהוצאות תוך שיפור תהליכים, העברת פעילות תפעולית למערך אחורי, המשך התייעלות ברשת הסינוף ובמטה והמשך הסטה לערוצי הבנקאות הדיגיטלית.
 - חתירה לצמיחה וחשיפה לתחומים חדשים באמצעות שיתופי פעולה.
- תהליכים אסטרטגיים נוספים שבוצעו בבנק בשנים האחרונות וממשיכים לקבל ביטוי גם באסטרטגיה החדשה, כוללים את אסטרטגיית תשתיות המחשוב, אסטרטגיית דאטה, הממנפת את המידע הרב בארגון ליצירת ערך עסקי משמעותי לבנק וללקוחותיו ואסטרטגיה לתחום הסינוף, אשר מטרתה להתאים את מערך הסינוף לעולם הבנקאות המשתנה.

היבטי סביבה, חברה וממשל עיקריים (ESG)

הבנק רואה חשיבות מרובה בקידום היבטי סביבה, חברה וממשל תאגידי (ESG) בפעילותו העסקית ומשקיע בכך משאבים רלוונטיים, בהתאם לאסטרטגיה העסקית שלו. בכלל זה, הבנק מייחס חשיבות להתמודדות מול משבר האקלים והסיכונים הפיננסיים הנגזרים ממנו והוא פועל לניטור הסיכונים וניהולם תוך בחינה של ההשפעה על פעילותו העסקית השוטפת וזאת לצד בחינת פעילות הבנק, באופן שוטף, ביחס להיבטים סביבתיים, חברתיים ואחרים הנוגעים לממשל תאגידי.

הבנק פועל על פי אסטרטגיית ESG ארגונית כוללת, במסגרתה נקבעו מדיניות ויעדים רב שנתיים, תוך התמקדות במספר תחומים מרכזיים כמפורט להלן.

- שילוב היבטי ESG בתחום שוק ההון - במסגרת מובילותו בשוק ההון, הבנק משלב שיקולי ESG ביעוץ ההשקעות ומגיש מידע בנושא ללקוחותיו, באמצעות יועצי ההשקעות וזאת במקביל לבחינת האפשרות לשלב דירוגי ESG ללקוחות הפעילים עצמאית. בנוסף, הבנק השלים מערך הדרכות בנושא ליועצי ההשקעות, במטרה לסייע להם לשלב את תחום ה-ESG בתהליכי הייעוץ, בהתאם לצרכי הלקוחות והנחיותיהם.
- ניהול סיכוני סביבה ואקלים באשראי העסקי - הבנק בוחן באופן קבוע את תהליכי ניהול סיכוני הסביבה בעסקאות אשראי מהותיות ומקפיד בעת קבלת החלטות מתן אשראי, להתחשב בהיבטי הסיכון הסביבתי, ככל שהנושא רלוונטי לעסקה. על רקע ההתפתחויות המשמעותיות של השנים האחרונות בפרקטיקות לניהול סיכוני סביבה ואקלים, לרבות הוראת ניהול בנקאי תקין 345, מיום 12 ביוני 2023, בעניין עקרונות לניהול אפקטיבי של סיכונים פיננסיים שקשורים לאקלים, הבנק מבצע בחינה מחודשת של תהליכי הערכה וניהול סיכוני סביבה ואקלים, תוך התאמתם, ככל שניתן, לפרקטיקות המקובלות בעולם. במסגרת זו, הבנק ממפה את החשיפות הקיימות, בתחום זה, בוחן את השפעותיהן על פעילותו, פועל להתאים את תיאבון הסיכון שלו וקובע יעדים ומגבלות.
- קידום הבנה פיננסית בקרב לקוחות הבנק, בדגש על שוק ההון - הבנק שוקד על קידום ההבנה הפיננסית של לקוחותיו השונים, באמצעים דיגיטליים, כגון קורסים וסרטונים. התכנים מפורסמים ללקוחות באתר האינטרנט של הבנק, במטרה להרחיב את היקפי החשיפה לתכנים הללו, להעצים את הידע הפיננסי של הלקוחות ולסייע להם לקבל החלטות פיננסיות מושכלות יותר. חלק מהתכנים מותאמים לצרכים ייחודיים של לקוחות מסקטורים ספציפיים, כגון עסקים קטנים ועצמאים. מעבר לערך החברתי הרב במהלך זה, הבנק מכיר בחשיבותו של הידע הפיננסי של לקוחותיו, גם כחלק מכלי ניהול הסיכונים שלו.
- קידום גיוון בתעסוקה - כארגון, אשר אחד האלמנטים העסקיים המרכזיים שלו הוא פנייה למגוון רחב של מגזרים ואוכלוסיות בחברה הישראלית, הבנק מאמין בחשיבותו של גיוון רחב בתמהיל עובדי הקבוצה ובהתאם פועל לגיוס עובדים מקבוצות מגוונות בחברה הישראלית.

הסבר וניתוח לתוצאות ולמצב העסקי

מגמות, תופעות, התפתחויות ושינויים מהותיים

התפתחויות כלכליות עיקריות

להלן ההתפתחויות הכלכליות העיקריות, שהשפיעו על הסיביבה הכלכלית בה פועל ענף הבנקאות בישראל במחצית הראשונה של שנת 2023: מפרסום בנק ישראל (בחודש אוגוסט), בדבר דוח היציבות הפיננסית למחצית הראשונה של שנת 2023, עולה כי המשק הישראלי הושפע במהלך התקופה משני גורמים עיקריים: האחד, המשך ההידוק המוניטרי של המדיניות המוניטרית והאטת הצמיחה הכלכלית בארץ ובעולם, והשני, חוסר ודאות סביב השלכות שינויי החקיקה לגבי מערכת המשפט בישראל, על תפקודו של המשק ועל המערכת הפיננסית בכללותה. עוד צויין בדוח, שרמת הסיכון בערוץ המאקרו כלכלי, עלתה מרמה של בינוני-נמוך בתקופה קודמת, לרמה של בינוני-גבוה בתקופה הנוכחית. המחצית הראשונה של השנה, התאפיינה באי וודאות באשר לאופן התפתחותן ומידת השפעתן, של יוזמות החקיקה לשינויים במערכת המשפט על כלכלת ישראל. חטיבת המחקר בבנק ישראל, הציגה בחודש יולי תחזית, בהנחה כי ההתפתחויות הפוליטיות לא ישפיעו על הפעילות הכלכלית, אם כי ציינה כי הסיכון המרכזי הוא ששינויים חקיקתיים ומוסדיים מהותיים, באם יבוצעו, ילוו באחת או יותר מההתפתחויות הבאות: עלייה בפרמיית הסיכון של המדינה שתלווה בפחות של השקל, פגיעה בייצוא, ירידה בהשקעות המקומיות וביקוש לצריכה פרטית. ביום 24 ביולי 2023, אושרה בממשלה אחת מהיוזמות, הידועה כ"ביטול עילת הסבירות" בחוק יסוד: השפיטה (תיקון מספר 3). בעקבותיו פרסמו חברות הדירוג הבינלאומיות גילוי דעת, הנוגעים להשפעות הכלכליות של התיקון, כמפורט בהמשך. בהודעת הרבית שפורסמה בחודש יולי 2023, ציין בנק ישראל, כי שוק העבודה מצוי בסביבת תעסוקה מלאה, האינפלציה מתמתנת אך נמצאת מעל היעד. לראשונה, לאחר עשר העלאות רבית רצופות, הוועדה המוניטרית בבנק ישראל החליטה להותיר את הרבית על כנה.

צמיחה

חטיבת המחקר של בנק ישראל, עדכנה את התחזית המאקרו כלכלית שלה ביולי 2023 והעריכה כי התוצר יצמח בשנת 2023 ובשנת 2024 בשיעור של 3% בכל אחת מהשנים, זאת תחת תרחיש בו המחלוקת סביב שינויים לגבי מערכת המשפט, תיושב באופן שלא ישפיע מכאן ואילך על הפעילות הכלכלית בישראל. עדכון הצמיחה כלפי מטה בשנת 2024 (ביחס לתחזית הקודמת באפריל שעמדה על 3.5%), נובע מהצפי להתמתנות בצמיחת הסחר העולמי וכן מעליית הרבית הריאלית בישראל בטווח התחזיתי.

סיכויי אשראי של המשק

רמת הסיכון של המשק הישראלי, כפי שהיא משתקפת מדירוגי חברות הדירוג ומשוקי ההון, נמוכה באופן יחסי. חברת דירוג האשראי העולמית S&P אישררה, בחודש מאי 2023, את דירוג האשראי של מדינת ישראל על החוב במטבע חוץ ברמה של AA-, עם תחזית דירוג "יציבה". ביום 27 ביולי 2023, פרסמה S&P, גילוי דעת, בו ציינה שבטווח הקצר, חוסר הוודאות הפוליטי המתמשך, יחד עם ביצועים כלכליים חלשים בסחר מול ארה"ב ואירופה והמשך מדיניות מוניטרית הדוקה, צפויים להוביל להאטת קצב הצמיחה הכלכלית ל-1.5% בשנת 2023, בהשוואה ל-6.5% בשנת 2022.

חברת דירוג האשראי העולמית Moody's אישררה, בחודש אפריל 2023, את דירוג האשראי של מדינת ישראל ברמה של A1, עם זאת הורידה Moody's את תחזית הדירוג מ"חיובית" ל"יציבה". ביום 25 ביולי 2023, פרסמה Moody's, גילוי דעת, בו ציינה שהרשות המחוקקת והרשות המבצעת בישראל, הפכו לפחות צפויות ועלולות לסכן את הכלכלה והיציבות החברתית. עוד צויין, שחלק מהערכותיה המוקדמות הנוגעות להרעה בכלכלה הישראלית החלו להתממש (בולטת הירידה בהשקעה בהיי טק בישראל), וכי לפי פרסום הרשות לחדשנות בישראל, למעלה מ-80% מחברות ההזנק החדשות בישראל, בחרו להקים את המרכז שלהן מחוץ לישראל.

חברת דירוג האשראי העולמית Fitch אישררה, בחודש מרס 2023, את דירוג האשראי של מדינת ישראל ברמה של A+ והותירה אותו עם תחזית "יציבה". Fitch ציינה כי נכון למועד פרסום האשור, לא ברור האם להצעות לשינויים במערכת המשפט בישראל, הנמצאות על הפרק, תהיה השפעה על דירוג האשראי של מדינת ישראל.

להשפעת דירוג האשראי של מדינת ישראל על יחס הלימות ההון של הבנק, ראה פרק "הון והלימות הון".

תקציב המדינה

לפי אומדן ראשוני לביצוע התקציב של החשב הכללי במשרד האוצר, שפורסם בחודש יולי 2023, עולה כי ב-12 החודשים שהסתיימו בחודש יוני 2023, הגירעון בתקציב עמד על כ-15.4 מיליארד ש"ח (כ-0.9%). במחצית הראשונה של השנה, קיים עודף תקציבי מצטבר של כ-6.7 מיליארד ש"ח (בהשוואה לעודף תקציבי מצטבר של כ-31.9 מיליארד ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד). הכנסות המדינה, במחצית הראשונה של שנת 2023, הסתכמו בכ-230.4 מיליארד ש"ח, קיטון בשיעור של כ-4.5% (כ-10.8 מיליארד ש"ח), בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד. הוצאות הממשלה הסתכמו בכ-223.6 מיליארד ש"ח, גידול בשיעור של כ-6.9% (כ-14.3 מיליארד ש"ח), בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד.

בתחזית חטיבת המחקר שפורסמה בחודש יולי 2023, מציין בנק ישראל, באשר למדיניות הפיסקאלית, שיחס החוב הציבורי לתוצר, צפוי להתייצב על-60% בשנת 2023, ולרדת ל-59% בשנת 2024. הגירעון הממשלתי בשנים 2023 ו-2024 צפוי להסתכם ב-1.3% תוצר ו-1.5% תוצר, בהתאמה.

אינפלציה

בהודעת הרבית שפרסם בנק ישראל בחודש יולי, צוין כי האינפלציה מתמתנת ועומדת על 4.6% בשנה האחרונה. במחצית הראשונה של שנת 2023 ובמיוחד ב-3 החודשים האחרונים ניתן לראות כי קצב האינפלציה מתמתן, במחירי המוצרים הסחירים והבלתי סחירים. עוד צוין, כי האינפלציה בישראל נמוכה מהאינפלציה במרבית המדינות המפותחות, אך הפער הצטמצם בשנה האחרונה וכי הוועדה המוניתרית מעריכה שתהליכי ההידוק המוניתרי בישראל ובעולם והתמתנות הביקושים פועלים למיתון האינפלציה.

הציפיות והתחזיות לאינפלציה ב-12 החודשים הבאים מצויות בתחום היעד, בתוך סביבת הגבול העליון שלו. על פי עדכון חטיבת המחקר של בנק ישראל, מחודש יולי 2023, שיעורי האינפלציה הצפויים לשנים 2023 ו-2024 עומדים על 3.5% ו-2.4% בהתאמה (לעומת 3.9% ו-2.3% בהתאמה, בתחזית הקודמת מחודש אפריל 2023). שיעור האינפלציה הצפוי בארבעת הרבעונים הקרובים (החל מרבעון השלישי של שנת 2023 ועד לסוף הרבעון השני של שנת 2024) צפוי לעמוד על 3.0%.

שוק הדיור

בהחלטת הרבית האחרונה, שפורסמה בחודש יולי 2023, צוין בנק ישראל שהיקף הפעילות בשוק הדיור מוסיף להתמתן, ובמצטבר מתחילת השנה המחירים נותרו ללא שינוי. כמו כן, צוין כי היקף העסקאות שבוצעו בשוק הדיור והיקף המשכנתאות שניטלו מוסיף לרדת. קצב עליית מחירי הדיור ב-12 החודשים שהסתיימו ביוני 2023, התמתן לשיעור של 9.8% (לעומת 14.6% ב-12 החודשים האחרונים שהסתיימו בחודש מרס השנה). בסקירת ענף הנדל"ן למגורים, שפרסם משרד האוצר, צוין כי כמות העסקאות בחודש מאי 2023 היתה הנמוכה ביותר שנרשמה בחודשי מאי בעשרים השנים האחרונות ומשקפת ירידה של כ-41% בכמות העסקאות, בהשוואה לחודש מאי אשתקד.

שוק העבודה

על פי סקרי כח האדם, שפרסמה הלמ"ס בחודש יולי 2023, נרשמה עליה בשיעור האבטלה הרחב (בקרוב בני 15 ומעלה) לרמה של כ-4.5% (כ-2023 אלף מובטלים) בחודש יוני, בהשוואה לרמה של כ-4.2% (כ-188 אלף מובטלים) בחודש מרס. נתוני שיעור האבטלה נמוכים משמעותית ביחס לחודש דצמבר 2022, כ-5.5% (כ-246 אלף מובטלים) ולחודש דצמבר 2021 כ-6% (כ-262 אלף מובטלים). בנתוני הלמ"ס לגבי הערכת המגמות בעסקים בחודש יוני 2023, צוין שחלה עליה בהיקף דיווחי מנהלי חברות בענף ההייטק על צמצום בכח האדם, במחצית הראשונה של שנת 2023, ביחס למחצית הראשונה אשתקד. על פי דיווחי מנהלי החברות, הגורמים המשמעותיים לפגיעה בענף הינם ירידה בביקושים למוצרי ההייטק וקשיים בגיוס הון. על פי תחזיות חטיבת המחקר של בנק ישראל, מחודש יולי 2023, שיעור האבטלה הרחב (בקרוב בני 25 עד 64) בשנת 2023 צפוי לעמוד על 3.7% (4.1% בתחזית הקודמת מחודש אפריל), ובשנת 2024, על 4.1% (לעומת 4.0% בתחזית הקודמת).

רבית בנק ישראל

לאחר רצף של עשר העלאות רבית, שהחל בחודש אפריל 2022, בהן עלתה הרבית משיעור של 0.1% ועד לרמה של 4.75%, בחודש מאי 2023, הותיר בנק ישראל בחודש יולי את הרבית ללא שינוי. בנק ישראל צוין, כי עדיין קיימת היתכנות לא מבוטלת להמשך העלאה של הרבית, ככל שסביבת האינפלציה תחרוג מגבולות יעדיה. על פי הערכת חטיבת המחקר בבנק ישראל מיוני 2023, רבית בנק ישראל צפויה להתייצב ברמה של 4.75% או 5.0% בממוצע, ברבעון השני של שנת 2024.

שער החליפין

במהלך המחצית הראשונה של שנת 2023, עלה שער החליפין של הדולר מול השקל בשיעור של כ-5%. זאת, בהמשך לעלייה בשיעור של כ-13%, בשנת 2022. שער החליפין של האירו מול השקל עלה במהלך המחצית הראשונה של השנה, בשיעור של כ-7%. יתרות מטבע החוץ בבנק ישראל עמדו בסוף חודש יוני 2023, על כ-202 מיליארד דולר, בהשוואה לכ-194 מיליארד דולר בסוף חודש דצמבר 2022. העלייה ביתרות מוסברת בעיקר בשערוך, כאשר בתקופה זו בנק ישראל לא רכש כלל מט"ח בשוק.

הסביבה הגלובלית

במהלך המחצית הראשונה של שנת 2023, הכלכלה העולמית מתמודדת עם שלל התרחשויות, התמשכות המלחמה באוקראינה, צמיחה איטית מהצפוי בסין, אינפלציה גבוהה והתמשכות במגמת ההידוק המוניתרי. מדד מנהלי הרכש העולמי לחודש יוני 2023, שמפרסם בנק JPMorgan, ירד לרמה של 48.8 נקודות, מרמה של 49.6 נקודות בחודש קודם, המדד נמצא מזה כעשרה חודשים מתחת לרמה של 50.0 נקודות. בהודעת הרבית שפורסמה בחודש יולי 2023, צוין בנק ישראל, שמדד מנהלי הרכש העולמי של המשקים המפותחים והמתעוררים לחודש יוני, ירד אך עדיין מצביע על התרחבות כלכלית בפעילות.

סביבת האינפלציה בעולם מוסיפה להיות מעל יעדי הבנקים המרכזיים, אך מצויה במגמת התמתנות בחלק ניכר מהמדינות המפותחות. בארה"ב, נתוני הפעילות ממשיכים להצביע על צמיחה חיובית, ושוק העבודה ממשיך להיות הדוק. מדד המחירים לצרכן בארה"ב התמתן לקצב שנתי של 4% ומדד הליבה ירד ל-5.3%. בגוש האירו, האינפלציה התמתנה, אך היא עדיין גבוהה יחסית ועומדת על קצב שנתי של 5.5%, אינפלציית הליבה עלתה מעט ל-5.4% ונמצאת גם היא ברמה גבוהה.

בארה"ב, לאחר עשר העלאות רבית רצופות (מתחילת 2022) והפסקה אחת בחודש יוני 2023, הועלתה רבית ה-FED בחודש יולי 2023, ב-0.25% לרמה של 5.50% (הרף העליון של טווח הרבית), שיא של 22 שנים.

בגוש האירו, העלה ה-ECB, בחודש יולי 2023, את הרבית לרמה של 4.25%, העלאת רבית תשיעית ברציפות מתחילת שנת 2022, שיעור הרבית הגבוה ביותר מאז שנת 2008.

בבריטניה, מדיניות ההידוק המוניטרי של הבנק המרכזי, הביאה את שיעור הרבית בחודש יוני, לעמוד על-5.0%, הגבוה ביותר בבריטניה מאז שנת 2008. האינפלציה השנתית נותרה גבוהה אך במגמת התמתנות. בחודש יוני נרשמה אינפלציה שנתי של 7.9% (לעומת, כ-8.7% בחודש מאי).

ביום 1 באוגוסט 2023, חברת דירוג האשראי העולמית Fitch, הורידה את הערכת דירוג האשראי של ארה"ב, מ-AAA לרמה אחת פחות, AA+, ושינתה את תחזית הדירוג מ-"שליט" ל-"יציבה". חברת הדירוג ציינה, כי חלה הידרדרות מתמשכת בסטנדרטים של הממשל לאורך 20 השנים האחרונות, לרבות בעניינים פיסקאליים ובענייני חוב. Fitch צופה, כי גירעון הממשלה (GDP), יעלה משיעור של-3.7% בשנת 2022, לשיעור של כ-6.3% מהתמ"ג בשנת 2023, ובשנים 2024 ו-2025 תימשך העלייה בגירעון לרמה של 6.6% ו-6.9%, בהתאמה.

שוקי ההון

במחצית הראשונה של שנת 2023, הציג שוק ההון המקומי תשואות חסר לעומת מדדי מניות בבורסות המובילות בעולם, בין היתר, על רקע חוסר הוודאות הפוליטית סביב יוזמות החקיקה לרפורמה במערכת המשפט בישראל. יצוין, כי לאחר שאושר התיקון לחוק יסוד: השפיטה, הידוע כ"ביטול עילת הסבירות", ביולי 2023, נצפתה תנודתיות בשוק ההון והיחלשות של השקל. במחצית הראשונה של שנת 2023, נרשמו עליות במדדי המניות המובילים, מדד ה-Nasdaq עלה בכ-39% ומדד ה-S&P 500 עלה בכ-16%. גם הבורסות המובילות באירופה רשמו עליות שערם במדדים המובילים, מדד ה-FTSE באיטליה עלה ב-19%, מדד ה-DAX בגרמניה עלה בכ-16% ומדד ה-CAC בצרפת עלה ב-14%. בבורסות אסיה, מדד ה-NIKKEI ביפן עלה בכ-29%, מדד ה-NIFTY בהודו עלה בכ-5.5% ומדד ה-SSE בסין עלה בכ-4%.

מנגד, בשווקים המקומיים נרשמו ירידות במרבית מדדי המניות. מדדי ת"א-35 ות"א-90 ירדו בכ-3% ובכ-1% בהתאמה. במדדים הענפיים, מדדי הנדל"ן ירדו ברקע הדיווחים על ירידות בביקושים וחשש מפני האטה. ת"א מניב ישראל ות"א נדל"ן ירדו בכ-8% וכ-5%, בהתאמה. בלטו לחיוב מדד ת"א נפט וגז שעלה בכ-15%, ומדד ת"א טכנולוגיה שעלה בכ-10%.

על פי סקירת מחלקת המחקר של הבורסה לניירות ערך, במחצית הראשונה של השנה, באפיק צמוד המדד, אגרות החוב הקונצרניות, עלו בשיעור של עד כ-5.6%, בעוד אגרות החוב הממשלתיות צמודות המדד רשמו עלייה מתונה של עד כ-2.1%. האפיק השקלי התאפיין במגמה מעורבת, כאשר אגרות החוב הקונצרניות עלו בכ-1.1% בממוצע ואילו אגרות החוב הממשלתיות השקליות ברבית קבועה ל-10 שנים ירדו בכ-2.6%. מדד תל בונד-דולר הכולל את אגרות החוב הקונצרניות צמודות המט"ח עלה בכ-9% והגיע לרמת שיא כל הזמנים.

מחזור המסחר היומי הממוצע באגרות חוב הסתכם בכ-3.8 מיליארד ש"ח במחצית הראשונה של השנה, גבוה בכ-10% מהמחזור הממוצע לשנת 2022. עיקר העלייה במחזורי המסחר נבעה מאגרות החוב הממשלתיות השקליות, בשל עלייה בפעילות משקיעי חוץ.

השפעות השינויים ברבית ובמדד המחירים לצרכן על פעילות הבנק ולקוחותיו

במחצית הראשונה של השנה, עלה מדד המחירים לצרכן בשיעור של כ-2.5% (קצב שנתי של כ-5%) ורבית בנק ישראל, אשר נותרה ללא שינוי במשך זמן רב, עלתה מרמה של 0.1% באפריל 2022, לרמה של 4.75% (החל מיום 25 במאי 2023).

הבנק נוקט במגוון פעולות על מנת להתמודד עם השפעות השינויים ברבית ובאינפלציה על לקוחותיו, ובכללם ביצוע מבחני רגישות ובדיקות שוטפות הבוחנות את כושר ההחזר של הלקוחות, לפי מגזרי הפעילות השונים, תוך טיפול פרטני בהתאם לממצאים, ועדכוני הנחות למודלים שונים, בתחומי סיכון האשראי וסיכון השוק.

כמו כן, הבנק הודיע על שורת צעדים שמטרתם לסייע ללקוחות, נוכח עליית הרבית, ופרסם חבילת הטבות ללקוחות פרטיים, הכוללת, בין היתר, מתן רבית זכות על עו"ש, הפחתת רבית החובה על משיכת יתר והטבות לנטלי משכנתאות, וזאת ללקוחות העומדים בתבחינים שנקבעו, ואשר יחולו אוטומטית וללא צורך בהתערבות אקטיבית של לקוחות, ובתנאים שנקבעו בתכנית. כמו כן, לבנק מוצרי השקעה משלימים ייחודיים, שמציעים ללקוחות לעידוד השקעה, על פי צרכיהם הספציפיים. הבנק ממשיך במעקב ובניטור אחר הסיכונים ובכללם אלו שההסתברות להתממשותם גדלה בעקבות השינויים והאירועים כאמור, השלכותיהם והשפעותיהם על הבנק.

כמפורט בפרק "סיכוני שוק" להלן, הבנק חשוף לסיכוני שוק, לרבות לסיכון רבית. לעלייה ברבית הייתה השפעה חיובית על הכנסות הבנק. רבית בנק ישראל הממוצעת במחצית הראשונה של שנת 2023, עלתה בכ-4.0% ביחס לתקופה המקבילה אשתקד. עיקר הגידול בהכנסות הרבית, נטו, מוסבר מעליית המרווח על הפקדונות כמפורט להלן, הנובע מהשפעת עליית הרבית השקלית והדולרית, אשר קוזזה בחלקה משינוי בתמהיל פקדונות הציבור עקב מעבר מפקדונות עו"ש שאינם נושאים רבית לאפיקים אחרים נושאי רבית. המשך המגמה כאמור צפוי, להערכת הבנק, להביא לקיטון במרווחי הרבית על הפקדונות ובהכנסות הרבית, נטו של הבנק. הערכת הבנק בדבר השינויים הצפויים בהכנסות הרבית, נטו ברבעונים הבאים, מהווה "מידע צופה פני עתיד" המושפע, בין היתר, מסביבת הרבית, רמת האינפלציה, היקפי הפעילות וטעמי הלקוחות.

להלן התפתחות ההכנסות מרבית, נטו, לפי מגזרי פעילות פיקוחיים (במיליוני ש"ח):

מרווח מפעילות מתן אשראי ⁽¹⁾				מרווח מפעילות קבלת פקדונות ⁽¹⁾				אחר ⁽²⁾		סך הכל
לשלושת החודשים שנתיימו ביום 30 ביוני 2022				לשלושת החודשים שנתיימו ביום 30 ביוני 2023						
285	67	1	353	391	33	699	275			
1	10	-	11	33	1	34	-		משקי בית	
149	29	-	178	139	16	294	139		בנקאות פרטית	
43	8	-	51	27	8	83	48		עסקים קטנים וזעירים	
79	9	1	89	37	27	171	107		עסקים בינוניים	
3	18	-	21	51	1	55	3		עסקים גדולים	
-	-	156	156	-	(18)	(18)	-		גופים מוסדיים	
560	141	158	859	678	68	1,318	572		ניהול פיננסי	
2.0%	0.4%			1.6%		4.59%	1.9%		סך כל הכנסות הרבית, נטו	
									מרווח מפעילות (באחוזים)	
			0.47%						רבית בנק ישראל (ממוצעת)	

מרווח מפעילות מתן אשראי ⁽¹⁾				מרווח מפעילות קבלת פקדונות ⁽¹⁾				אחר ⁽²⁾		סך הכל
לשלושת החודשים שנתיימו ביום 30 ביוני 2022				לשלושת החודשים שנתיימו ביום 30 ביוני 2023						
569	96	-	665	743	60	1,361	558		משקי בית	
1	15	-	16	65	1	66	-		בנקאות פרטית	
298	38	-	336	274	32	590	284		עסקים קטנים וזעירים	
82	10	-	92	54	15	165	96		עסקים בינוניים	
153	13	-	166	69	49	326	208		עסקים גדולים	
6	25	-	31	98	2	105	5		גופים מוסדיים	
-	-	297	297	-	(20)	(20)	-		ניהול פיננסי	
1,109	197	297	1,603	1,303	139	2,593	1,151		סך כל הכנסות הרבית, נטו	
2.1%	0.3%			1.5%		4.26%	1.9%		מרווח מפעילות (באחוזים)	
			0.29%						רבית בנק ישראל (ממוצעת)	

- (1) המרווח הפיננסי מחושב כפער בין הרבית המתקבלת או המשולמת לבין ממוצע מחיר הכסף של הבנק, הנגזר ממשך החיים התואם את תנאי האשראי או הפקדון במגזרי ההצמדה הרלוונטיים ומחושב על פי מודל פיננסי. על כן, יש להתחשב בכך בעריכת ההשוואה בין מרווחי הבנק לבין מרווחים של תאגידים בנקאיים אחרים.
- (2) כולל פעילות ניהול נכסים והתחייבויות.

בהתייחס לעלייה באינפלציה, לבנק חשיפה למדד המחירים לצרכן באופן שבו קיימים עודף נכסים על התחייבויות צמודי מדד, בסכום של כ-7 מיליארד ש"ח בסוף המחצית הראשונה של שנת 2023, בהשוואה ל-4.1 מיליארד ש"ח בסוף יוני 2022. עליית המדד תרמה כ-154 מיליון ש"ח להכנסות הבנק במחצית הראשונה של השנה, בהשוואה ל-129 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

התפתחויות מהותיות בהכנסות, בהוצאות וברווח כולל אחר

רווח ורווחיות

הרווח הנקי המיוחס לבעלי מניות הבנק בששת החודשים הראשונים של השנה הסתכם ב-1,218 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-664 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של 83.4%.

תשואת הרווח הנקי להון המיוחס לבעלי מניות הבנק (על בסיס שנתי) עמדה בתקופה ינואר-יוני 2023 על שיעור של 22.6%, בהשוואה ל-13.3% בתקופה המקבילה אשתקד ובהשוואה ל-16.6% בכל שנת 2022.

הרווח הנקי המיוחס לבעלי מניות הבנק ברבעון השני של השנה הסתכם ב-587 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-342 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של 71.6%.

תשואת הרווח הנקי להון המיוחס לבעלי מניות הבנק (על בסיס שנתי) עמדה ברבעון השני של השנה על שיעור של 21.3%, בהשוואה ל-13.8% בתקופה המקבילה אשתקד.

תמצית דוח רווח והפסד

שינוי	לששת החודשים שנסתיימו ביום 30 ביוני		שינוי	לשלושת החודשים שנסתיימו ביום 30 ביוני		
	2022	2023		2022	2023	
באחוזים	במיליוני ש"ח		באחוזים	במיליוני ש"ח		
65.4	1,615	2,672	62.6	837	1,361	רווח מימוני, נטו ⁽¹⁾
451.6	31	171	219.4	31	99	הוצאות בגין הפסדי אשראי
57.9	1,584	2,501	56.6	806	1,262	רווח מימוני, נטו לאחר הוצאות בגין הפסדי אשראי
-	763	763	0.8	371	374	עמלות והכנסות אחרות
8.8	1,346	1,464	11.8	662	740	הוצאות תפעוליות ואחרות
79.8	1,001	1,800	74.0	515	896	רווח לפני מסים
78.7	348	622	71.5	179	307	הפרשה למסים על הרווח
127.0	37	84	(5.0)	20	19	חלק הבנק ברווחי חברה כלולה לאחר השפעת המס
						רווח נקי:
82.9	690	1,262	70.8	356	608	לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
69.2	(26)	(44)	50.0	(14)	(21)	רווח המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
83.4	664	1,218	71.6	342	587	המיוחס לבעלי מניות הבנק
	13.3%	22.6%		13.8%	21.3%	תשואת הרווח הנקי להון המיוחס לבעלי מניות הבנק ⁽²⁾

(1) סעיפי רווח והפסד לעיל הוצגו במתכונת שונה מתמצית דוח רווח והפסד. השינוי בא לידי ביטוי באמצעות מיון של הכנסות הרבית, נטו והכנסות המימון שאינן מרבית לרווח המימוני, נטו.

(2) על בסיס שנתי.

התפתחות ההכנסות והוצאות

הרווח המימוני נטו

להלן הרכב הרווח המימוני, נטו⁽²⁾

מחצית ראשונה		2022				2023	
2022	2023	רבעון ראשון	רבעון שני	רבעון שלישי	רבעון רביעי	רבעון ראשון	רבעון שני
במיליוני ש"ח		במיליוני ש"ח					
1,975	4,699	871	1,104	1,382	1,804	2,176	2,523
372	2,106	127	245	372	614	901	1,205
1,603	2,593	744	859	1,010	1,190	1,275	1,318
12	79	34	(22)	48	53	36	43
1,615	2,672	778	837	1,058	1,243	1,311	1,361
(18)	1	(14)	(4)	(9)	22	(7)	8
10	(34)	11	(1)	(2)	(39)	(8)	(26)
(52)	23	4	(56)	(6)	(6)	(6)	29
(60)	(10)	1	(61)	(17)	(23)	(21)	11
1,675	2,682	777	898	1,075	1,266	1,332	1,350

(1) מזה בגין השפעות שינויים במדד - הכנסה בסך של כ-151 מיליון ש"ח בששת החודשים הראשונים של שנת 2023, בהשוואה להכנסה בסך של כ-129 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד (ברבעון השני של השנה - הכנסה בסך של כ-85 מיליון ש"ח, בהשוואה להכנסה בסך של כ-82 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד).

(2) בכדי לנתח את הרווח מפעילות מימון יש לכלול ברווח בנוסף להכנסות והוצאות רבית גם הכנסות והוצאות מימון שאינן מרבית. הכנסות אלה כוללות את הכנסות המימון בגין מכשירים נגזרים המהווים חלק אינטגרלי מניהול החשיפות של הבנק. ההכנסות ממכשירים נגזרים כוללות, בין היתר, את השפעות ערך הזמן על השווי ההוגן של נגזרים, המהווים חלק בלתי נפרד מניהול סיכוני הרבית בבנק ואת השפעת שיעור עליית המדד הידוע על נגזרים, המהווה חלק בלתי נפרד מניהול החשיפה למדד המחירים לצרכן.

הרווח המימוני מפעילות שוטפת בששת החודשים הראשונים של השנה הסתכם ב-2,682 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-1,675 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של 60.1%. הרווח המימוני מפעילות שוטפת ברבעון השני של השנה הסתכם ב-1,350 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-898 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד, גידול בשיעור של 50.3%. הגידול מוסבר מהשפעת עליית הרבית השקלית והדולרית, מהשפעת העלייה בהיקפי הפעילות העסקית ומהשפעת השינויים במדד.

להלן נתונים עיקריים בדבר שיעורי הכנסות והוצאות רבית:

לששת החודשים שנתיים ביום 30 ביוני	
2022	2023
באחוזים	
2.48	5.39
0.84	3.50
1.64	1.89
2.01	2.97

שיעור ההכנסה על נכסים נושאי רבית⁽¹⁾

שיעור ההוצאה על התחייבויות נושאות רבית⁽¹⁾

פער הרבית הכולל

יחס בין ההכנסות מרבית נטו לבין יתרת הנכסים נושאי הרבית⁽¹⁾

(1) על בסיס שנתי

בששת החודשים הראשונים של השנה, חלה עלייה של 0.96 נקודות האחוז ביחס בין הכנסות הרבית, נטו לבין יתרת הנכסים נושאי הרבית בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד. העלייה נובעת מגידול בהכנסות הרבית, נטו, בעיקר עקב עלייה בשיעורי הרבית השקלית והדולרית.

למידע נוסף בדבר שיעורי הכנסות והוצאות רבית של הבנק והחברות מאוחדות שלו וניתוח השינויים בהכנסות ובהוצאות רבית, ראה נספח 1 לפרק ממשל תאגידי.

הוצאות בגין הפסדי אשראי הסתכמו בששת החודשים הראשונים של השנה ב-171 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-31 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בסך של 140 מיליון ש"ח, הנובע מהפרשה הקבוצתית להפסדי אשראי. בששת החודשים הראשונים של השנה חל גידול בהפרשה הקבוצתית בסך של 198 מיליון ש"ח, בעיקר בשל התאמות של ההפרשה הקבוצתית, בגין החשש מהשפעות מאקרו כלכליות חזויות, לנוכח אי הוודאות בתנאים הכלכליים, בין היתר, עקב השפעת עליית הרבית, ההתפתחויות בתנאים הגיאו פוליטיים בארץ ובעולם וההסתברות להאטה כלכלית. ההפרשה הפרטנית הסתכמה בששת החודשים הראשונים של השנה בהכנסה בסך של 27 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-13 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

הוצאות בגין הפסדי אשראי הסתכמו ברבעון השני של השנה ב-99 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-31 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בסך של 68 מיליון ש"ח.

להלן פרטים לגבי הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי ובגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים:

לששת החודשים שנסתיימו ביום 30 ביוני 2022		לשלושת החודשים שנסתיימו ביום 30 ביוני 2023		
2022	2023	2022	2023	
במיליוני ש"ח		במיליוני ש"ח		
54	38	32	12	הוצאה פרטנית בגין הפסדי אשראי
(67)	(65)	(39)	(25)	קיטון בהוצאה הפרטנית וגביית חובות שנמחקו חשבונאית
(13)	(27)	(7)	(13)	הכנסה פרטנית, נטו בגין הפסדי אשראי
44	198	38	112	הוצאה קבוצתית בגין הפסדי אשראי
31	174	31	99	סך כל הוצאות בגין הפסדי אשראי
				מזה:
21	110	32	49	הוצאות בגין סיכון אשראי מסחרי
11	(4)	10	(4)	הוצאות (הכנסות) בגין סיכון אשראי לדיור
(1)	62	(11)	51	הוצאות (הכנסות) בגין סיכון אשראי פרטי אחר
-	3	-	3	הוצאות בגין סיכון אשראי לבנקים, ממשלות ואגרות חוב
	באחוזים		באחוזים	
(0.03%)	(0.05%)	(0.03%)	(0.04%)	שיעור ההכנסה הפרטנית בגין הפסדי אשראי מהיתרה הרשומה הממוצעת של האשראי לציבור ⁽¹⁾
0.09%	0.34%	0.14%	0.37%	שיעור הוצאה הקבוצתית בגין הפסדי אשראי מהיתרה הרשומה הממוצעת של האשראי לציבור ⁽¹⁾
0.06%	0.29%	0.11%	0.33%	שיעור סך כל הוצאות בגין הפסדי אשראי מהיתרה הרשומה הממוצעת של האשראי לציבור ⁽¹⁾

(1) על בסיס שנתי.

למידע נוסף בדבר הוצאות בגין הפסדי אשראי ראה פרק סקירת הסיכונים להלן.

הכנסות מעמלות הסתכמו בששת החודשים הראשונים של השנה ב-756 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-755 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

להלן התפלגות ההכנסות מעמלות:

לששת החודשים שנסתיימו ביום 30 ביוני 2022		לששת החודשים שנסתיימו ביום 30 ביוני 2023		
2022	2023	2022	2023	
במיליוני ש"ח		במיליוני ש"ח		
106	110	106	110	ניהול חשבון
58	58	58	58	כרטיסי אשראי
389	368	389	368	פעילות בשוק ההון
100	110	100	110	הפרשי המרה
49	52	49	52	עמלות מעסקי מימון
53	58	53	58	עמלות אחרות
755	756	755	756	סך כל העמלות

ההוצאות התפעוליות והאחרות הסתכמו בששת החודשים הראשונים של השנה ב-1,464 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-1,346 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של 8.8%.
להלן פירוט של ההוצאות התפעוליות והאחרות:

לששת החודשים שנסתיימו ביום		
30 ביוני 2022	30 ביוני 2023	
במיליוני ש"ח		
815	915	משכורות והוצאות נלוות
163	167	אחזקה ופחת בנינים וציוד
55	60	הפחתות של נכסים בלתי מוחשיים
313	322	הוצאות אחרות
1,346	1,464	סך כל ההוצאות התפעוליות והאחרות

משכורות והוצאות נלוות הסתכמו בששת החודשים הראשונים של השנה ב-915 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-815 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של 12.3%. הגידול בהוצאות השכר נבע בעיקרו מגידול בהפרשה למענקים וכן מעלייה בשכר השוטף. הגידול בהוצאות השכר נובע, בין היתר, מחתימה על הסכמי עבודה לשנים 2023-2026 (ראה באור 7'א' לדוחות הכספיים).

הוצאות אחזקה ופחת בנינים וציוד הסתכמו בששת החודשים הראשונים של השנה ב-167 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-163 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של 2.5%.

הוצאות הפחתות של נכסים בלתי מוחשיים הסתכמו בששת החודשים הראשונים של השנה ב-60 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-55 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של 9.1%, שנבע בעיקר מגידול בהיקף ההשקעה בנכסי תוכנה.

ההוצאות האחרות הסתכמו בששת החודשים הראשונים של השנה ב-322 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-313 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של 2.9%.

ההפרשה למסים על הרווח הסתכמה בששת החודשים הראשונים של השנה ב-622 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-348 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. שיעור המס האפקטיבי הגיע ל-34.6% לעומת 34.8% בתקופה המקבילה אשתקד, בהשוואה לשיעור מס סטטוטורי של 34.2%.

חלק הבנק ברווח של חברה כלולה לאחר השפעת המס הסתכם ב-84 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-37 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הגידול נובע בעיקר מרווח מהשלמת עסקת המכר של בניין כאל.

סך הרווח הכולל המיוחס לבעלי מניות הבנק הסתכם ב-1,231 מיליון ש"ח, סכום זה מורכב מהרווח הנקי המיוחס לבעלי מניות הבנק בסך של 1,218 מיליון ש"ח, מרווח כולל אחר בגין הצגת אגרות חוב זמינות למכירה לפי שווי שוק בסך של 12 מיליון ש"ח ומרווח כולל אחר בגין הטבות לעובדים בסך של 1 מיליון ש"ח.

המבנה והתפתחויות של הנכסים, ההתייבויות, ההון והלימות ההון

סך נכסי קבוצת הבנק ליום 30 ביוני 2023 הסתכם ב-208,130 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-195,955 מיליון ש"ח בסוף שנת 2022, גידול בשיעור של 6.2%.

א. להלן ההתפתחות בסעיפי המאזן העיקריים:

שינוי	31 בדצמבר 2022	30 ביוני 2023	
באחוזים		במיליוני ש"ח	
2.3	115,961	118,686	אשראי לציבור, נטו
43.4	16,010	22,963	ניירות ערך
2.5	57,130	58,553	מזומנים ופקדונות בבנקים
6.4	168,269	179,013	פקדונות הציבור
(0.8)	4,749	4,713	אגרות חוב וכתבי התייבויות נדחים
6.9	10,559	11,292	הון המיוחס לבעלי מניות הבנק

ב. להלן ההתפתחות בסעיפים חוץ מאזניים עיקריים:

שינוי	31 בדצמבר 2022	30 ביוני 2023	
באחוזים		במיליוני ש"ח	
			מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים למעט נגזרים:
(75.5)	572	140	אשראי תעודות
3.6	10,860	11,248	ערבויות והתייבויות אחרות
(22.5)	3,303	2,559	מסגרות לפעולה במכשירים נגזרים שלא נוצלו
(0.9)	11,672	11,565	מסגרות חו"ד ומסגרות אשראי אחרות בחשבונות לפי דרישה שלא נוצלו
1.0	9,991	10,094	מסגרות אשראי של כרטיסי אשראי שלא נוצלו ומסגרות להשאלת ניירות ערך
43.4	7,429	10,652	התייבויות בלתי חוזרות לתת אשראי שעדיין לא ניתן והתייבויות להוצאת ערבויות
5.5	43,827	46,258	סך הכל

מכשירים פיננסיים נגזרים:

ערך נקוב	31 בדצמבר 2022		30 ביוני 2023		ערך נקוב	שינוי	שינוי	שינוי
	שווי הוגן שלילי	שווי הוגן חיובי	שווי הוגן שלילי	שווי הוגן חיובי				
21,741	301	519	18,327	300	478			חוזי רבית
66,898	719	1,003	82,476	888	1,113			חוזי מטבע
55,142	1,300	1,301	65,455	1,994	1,995			חוזים בגין מניות
132	2	2	210	2	2			חוזי סחורות ואחרים
143,913	2,322	2,825	166,468	3,184	3,588			סך הכל

האשראי לציבור, נטו ליום 30 ביוני 2023 הסתכם ב-118,686 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-112,811 מיליון ש"ח ביום 30 ביוני 2022 ול-115,961 מיליון ש"ח בסוף שנת 2022, גידול בשיעור של 5.2% ו-2.3% בהתאמה.

להלן נתונים על היקפי האשראי לציבור לפי מגזרי ההצמדה השונים:

חלק המגזר מסך האשראי לציבור ליום		שינוי		שינוי	
31 בדצמבר 2022	30 ביוני 2023	באחוזים	במיליוני ש"ח	31 בדצמבר 2022	30 ביוני 2023
82.6	81.3	0.7	681	95,804	96,485
12.2	12.4	4.9	690	14,095	14,785
4.6	5.7	26.5	1,413	5,342	6,755
0.6	0.6	(8.2)	(59)	720	661
100.0	100.0	2.3	2,725	115,961	118,686

אשראי לציבור, ברוטו לפי מגזרי פעילות פיקוחיים:

השינוי לעומת		31 בדצמבר		30 ביוני		
31 בדצמבר	30 ביוני	31 בדצמבר	2022	2022	2023	
2022	2022	2022	2022	2022	2023	
	באחוזים			במיליוני ש"ח		
17.6	31.8	27,784	24,802	32,687		עסקים גדולים
(5.8)	(0.5)	8,192	7,755	7,716		עסקים בינוניים
(4.9)	(11.0)	20,019	21,410	19,045		עסקים קטנים וזעירים
(1.5)	(1.1)	23,571	23,468	23,210		משקי בית ללא הלוואות לדיור
(0.4)	1.9	35,474	34,695	35,341		הלוואות לדיור
8.2	(18.6)	97	129	105		בנקאות פרטית
(4.7)	15.0	2,019	1,673	1,924		גופים מוסדיים
2.5	5.4	117,156	113,932	120,028		סך הכל

סיכון האשראי הכולל לציבור מורכב מסיכון אשראי מאזני, הכולל את האשראי לציבור, השקעות באגרות חוב של הציבור ונכסים הנובעים ממכשירים נגזרים שנרכשו על ידי הציבור, ומסיכון אשראי חוץ מאזני, הכולל עסקאות במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים, מסגרות אשראי בלתי מנוצלות והתחייבויות למתן אשראי.

סיכון האשראי הכולל לציבור, ליום 30 ביוני 2023 הסתכם ב-164,931 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-159,471 מיליון ש"ח בסוף שנת 2022, גידול בשיעור של 3.4%.

להלן מידע לגבי התפלגות סיכון האשראי הכולל לציבור לפי ענפי משק:

שינוי	31 בדצמבר 2022		30 ביוני 2023		ענף משק
	חלק הענף מסך סיכון האשראי	סיכון האשראי הכולל לציבור	חלק הענף מסך סיכון האשראי	סיכון האשראי הכולל לציבור	
באחוזים	באחוזים	במיליוני ש"ח	באחוזים	במיליוני ש"ח	
11.0	14.2	22,654	15.2	25,153	שירותים פיננסיים (כולל חברות החזקה)
1.4	15.6	24,876	15.3	25,231	בינוי ונדל"ן
(2.0)	7.1	11,379	6.8	11,152	תעשייה
(0.8)	6.2	9,953	6.0	9,878	מסחר
3.8	46.9	74,721	47.0	77,542	לקוחות פרטיים, לרבות הלוואות לדיור
0.5	10.0	15,888	9.7	15,975	אחרים
3.4	100.0	159,471	100	164,931	סך הכל

להלן החלוקה הענפית של ששת הלווים הגדולים בקבוצה (לפי גודל חבות ברוטו לפני ניכוי בטחונות המותרים לניכוי לצורך מגבלות על חבות של לווה ושל קבוצת לוויים):

30 ביוני 2023				ענף משק	לווה מספר
סיכון אשראי מאזני*	סיכון אשראי חוץ מאזני	סיכון אשראי כולל	סיכון אשראי כולל לאחר ניכויים מותרים		
במיליוני ש"ח					
-	1,127	1,127	1,127	שירותים פיננסיים	1.
594	966	372	646	שירותים פיננסיים	2.
244	945	701	945	שירותים פיננסיים	3.
841	855	14	27	שירותים פיננסיים	4.
830	834	4	834	שירותים פיננסיים	5.
811	812	1	812	שירותים פיננסיים	6.

31 בדצמבר 2022				ענף משק	לווה מספר
סיכון אשראי מאזני*	סיכון אשראי חוץ מאזני	סיכון אשראי כולל	סיכון אשראי כולל לאחר ניכויים מותרים		
במיליוני ש"ח					
666	444	1,110	642	שירותים פיננסיים	1.
1,001	-	1,001	1,001	שירותים פיננסיים	2.
648	269	917	886	בינוי ונדל"ן - בינוי	3.
822	15	837	30	שירותים פיננסיים	4.
134	701	835	835	שירותים פיננסיים	5.
631	204	835	835	שירותים פיננסיים	6.

* כולל אשראי לציבור, השקעה באגרות חוב ונכסים אחרים בגין מכשירים נגזרים.

ההשקעה בניירות ערך ליום 30 ביוני 2023 הסתכמה ב-22,963 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-16,010 מיליון ש"ח בסוף שנת 2022, גידול בשיעור של 43.4%. להלן הרכב התיק:

חלק מסך ניירות הערך			
30 ביוני 2023	31 בדצמבר 2022	30 ביוני 2023	31 בדצמבר 2022
במיליוני ש"ח			
21,521	14,691	93.7	91.7
801	655	3.5	4.1
193	219	0.8	1.4
448	445	2.0	2.8
22,963	16,010	100.0	100.0

(1) היתרה כוללת גם אגרות חוב שהונפקו על ידי חברות הנפקה של בנקים.

(2) ההשקעה במניות כוללת, בין היתר, השקעה בקרנות השקעה פרטיות, השקעה במניות ובסלי מדדי מניות והשקעה בקרנות גידור.

להלן התפלגות תיק ניירות הערך לפי מגזרי ההצמדה השונים:

חלק המגזר מסך ניירות הערך ליום		שינוי		31 בדצמבר 2022	30 ביוני 2023	
באחוזים	באחוזים	באחוזים	במיליוני ש"ח		במיליוני ש"ח	
						מטבע ישראל
42.5	32.7	10.2	695	6,806	7,501	- לא צמוד
7.5	11.7	125.9	1,502	1,193	2,695	- צמוד למדד
47.2	53.6	62.8	4,753	7,566	12,319	מטבע חוץ (כולל צמוד למטבע חוץ)
2.8	2.0	0.7	3	445	448	פריטים לא כספיים
100.0	100.0	43.4	6,953	16,010	22,963	סך הכל

להלן פירוט המקורות לציטוטי המחירים המשמשים את הבנק לשם קביעת השווי ההוגן של ניירות הערך ליום 30 ביוני 2023:

סך הכל	מחיר מצד נגדי לעסקה**	מחיר אינדיקטיבי*	מחיר מצוטט בשוק פעיל במיליוני ש"ח	
448	162	65	221	מניות וקרנות השקעה פרטיות
9,753	-	-	9,753	אגרות חוב ממשלתיות במטבע ישראלי
443	-	89	354	אגרות חוב קונצרניות במטבע ישראלי
12,319	-	12,285	34	אגרות חוב במט"ח וצמודות מט"ח
22,963	162	12,439	10,362	סך הכל
100.0	0.7	54.2	45.1	% מהתיק

* מחיר אינדיקטיבי - אינדיקציה הנקבעת על ידי הבנק והמבוססת בעיקר על ציטוטי מחיר המתקבלים מגופים חיצוניים, אשר התמחותם בכך, והיתרה מבוססת על מודלים פנימיים שנקבעו על ידי הבנק.

** מחיר מצד נגדי לעסקה - ציטוט מחיר המתקבל מהגורם מולו בוצעה העסקה.

להלן פירוט נוסף לאגרות חוב במט"ח וצמודות מט"ח לפי מדינות/יבשות:

יתרה ליום		
31 בדצמבר 2022	30 ביוני 2023	
	במיליוני ש"ח	
3,495	2,604	ישראל (כולל ממשלת ישראל - 2,502 מיליון ש"ח; 31.12.22 - 3,454 מיליון ש"ח)
3,791	9,474	ארצות הברית (כולל ממשלת ארצות הברית - 9,266 מיליון ש"ח; 31.12.22 - 3,683 מיליון ש"ח)
106	112	קנדה
38	70	המזרח הרחוק, אוסטרליה ואחרים (2 מדינות, 31.12.22 - מדינה אחת)
136	59	אירופה אחרים (3 מדינות, 31.12.22 - 5 מדינות)
7,566	12,319	סך הכל

יצוין כי בכל אחת מהמדינות (למעט ממשלת ישראל וממשלת ארצות הברית), אין מנפיק שיתרת אגרות החוב שלו עולה על 0.5% מההון המיוחס לבעלי מניות הבנק.

להלן פירוט נוסף לאגרות חוב קונצרניות במטבע ישראלי, לפי ענפי משק:

יתרה ליום		
31 בדצמבר 2022	30 ביוני 2023	
	במיליוני ש"ח	
44	25	חשמל ומים
35	24	בניה ונדל"ן
23	20	שירותים פיננסיים
295	330	בנקים
12	11	תעשייה
36	33	תחבורה
445	443	סך הכל

להלן הרכב תיק אגרות החוב במט"ח בקבוצת הבנק:

אגרות חוב במט"ח וצמוד מט"ח - מסתכמות ב-12,319 מיליון ש"ח (3,329 מיליון דולר) (כולל בעיקר אגרות חוב ממשלת ארצות הברית בסך של 9,266 מיליון ש"ח ואגרות חוב מדינת ישראל במט"ח בסך של 2,502 מיליון ש"ח). כל אגרות החוב במט"ח הכלולות בתיק מדורגות בדירוג השקעה (Investment Grade) מזה כ-99% בקבוצת דירוג A ומעלה. תיק השקעה זה מפוזר כך שהחשיפה למנפיק יחיד (שאיננו ממשלה) אינה עולה על 0.45% מהיקף תיק אגרות החוב במט"ח. משך החיים הממוצע בתיק אגרות החוב במט"ח עומד על כשנה. יתרת ההפסדים ברוטו שטרם מומשה (הכלולה בהון במסגרת התאמות לשווי הוגן בגין אגרות חוב זמינות למכירה) ליום הדיווח, בגין תיק זה, עמדה על כ-38 מיליון ש"ח (כ-10 מיליון דולר), בהשוואה ליתרת הפסדים של כ-17 מיליון ש"ח (כ-5 מיליון דולר) ליום 31 בדצמבר 2022.

יתרת ההפסדים, נטו (לפני השפעת המס) הכלולים ברווח כולל אחר מצטבר, בגין הפער בין השווי ההוגן של אגרות חוב בתיק הזמין למכירה לבין עלותן המופחתת, ליום 30 ביוני 2023 הסתכמה ב-310 מיליון ש"ח (194 מיליון ש"ח לאחר השפעת המס). נכון ליום 1 באוגוסט 2023, יתרת ההפסדים ברוטו, הסתכמה ב-291 מיליון ש"ח (182 מיליון ש"ח לאחר השפעת המס).

מזמנים ופקדונות בבנקים ליום 30 ביוני 2023 הסתכמו ב-58,553 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-57,130 מיליון ש"ח בסוף שנת 2022, גידול בשיעור של 2.5%. **פקדונות הציבור** ליום 30 ביוני 2023 הסתכמו ב-179,013 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-168,269 מיליון ש"ח בסוף שנת 2022, גידול בשיעור של 6.4%.

להלן התפלגות תיק פקדונות הציבור לפי מגזרי ההצמדה השונים:

חלק המגזר מסך פקדונות הציבור ליום		יתרה ליום			
31 בדצמבר 2022	30 ביוני 2023	שינוי	31 בדצמבר 2022	30 ביוני 2023	
באחוזים	באחוזים	במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח	
77.4	76.9	5.7	130,157	137,577	מטבע ישראלי
3.5	3.4	3.1	5,990	6,175	- לא צמוד
18.7	19.3	10.2	31,402	34,600	- צמוד למדד
0.4	0.4	(8.2)	720	661	מטבע חוץ (כולל צמוד למטבע חוץ)
100.0	100.0	6.4	168,269	179,013	פריטים לא כספיים
					סך הכל

פקדונות הציבור לפי מגזרי פעילות פיקוחיים:

השינוי לעומת						
31 בדצמבר	30 ביוני	31 בדצמבר	30 ביוני			
2022	2022	2022	2022	2023	2023	
באחוזים				במיליוני ש"ח		
(12.2)	(11.1)	17,753	17,548	15,593		עסקים גדולים
(4.6)	(5.2)	6,834	6,879	6,518		עסקים בינוניים
(8.1)	(8.5)	27,325	27,444	25,119		עסקים קטנים וזעירים
1.8	2.4	68,122	67,771	69,365		משקי בית
4.6	5.7	10,430	10,325	10,909		בנקאות פרטית
36.2	49.0	37,805	34,572	51,509		גופים מוסדיים
6.4	8.8	168,269	164,539	179,013		סך הכל

תיקי ניירות הערך של לקוחות קבוצת הבנק

סך תיקי ניירות הערך של לקוחות קבוצת הבנק ליום 30 ביוני 2023 עמד על 433 מיליארד ש"ח, בהשוואה ל-392 מיליארד ש"ח בסוף שנת 2022, גידול בשיעור של 10.5%.

אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים ליום 30 ביוני 2023 הסתכמו ב-4,713 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-4,749 מיליון ש"ח ביום 31 בדצמבר 2022, קיטון בשיעור של 0.8%.

הון והלימות ההון

ההון המיוחס לבעלי מניות הבנק הסתכם ביום 30 ביוני 2023 ב-11,292 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-10,559 מיליון ש"ח ביום 31 בדצמבר 2022, גידול בשיעור של 6.9%. השינוי בהון המיוחס לבעלי מניות הבנק הושפע מרווח בסך של 1,218 מיליון ש"ח, מרווח כולל אחר בגין הצגת אגרות חוב זמינות למכירה לפי שווי הוגן בסך של 12 מיליון ש"ח ומרווח כולל אחר בגין הטבות לעובדים בסך של 1 מיליון ש"ח. מנגד, חל קיטון בהון בגין דיבידנד ששולם בסך של 488 מיליון ש"ח ומהשפעת היישום לראשונה של כללי החשבונאות בארה"ב בנושא הפסדי אשראי צפויים, בחברה כלולה, בסך של 10 מיליון ש"ח.

הלימות ההון

יחסי הון מינימאליים

הבנק מיישם את הוראות ניהול בנקאי תקין מספר 211-201 בנושא מדידה והלימות הון, כפי שעודכנו על מנת להתאימן להנחיות באזל. בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין בדבר יחסי הון מזעריים, נדרש הבנק לעמוד ביחס הון עצמי רובד 1 מינימלי של 9% יחס הון כולל של 12.5% וזאת כתאגיד בנקאי שסך נכסיו המאזניים על בסיס מאוחד הוא עד 24% מסך הנכסים המאזניים במערכת הבנקאית. כמו כן, על פי הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 329 בנושא "מגבלות למתן הלוואות לדיר" נדרש הבנק להגדיל את יעד הון עצמי רובד 1 באחוז אחד מיתרת הלוואות לדיר למועד הדוח, למעט הלוואות לדיר שניתנו בתקופת הוראת השעה, כאמור להלן. לאור התפרצות נגיף הקורונה וכחלק מהתאמות להוראות ניהול בנקאי תקין, פרסם הפיקוח על הבנקים, את הוראת ניהול בנקאי תקין 250 בה נכלל, בין היתר, עדכון להוראה 329, אשר ביטל את דרישות ההון של נקודת אחוז נוספת על הלוואות לדיר לרכישת דירת מגורים, שהועמדו בתקופה החל מיום 19 במרס 2020 ועד ליום 30 בספטמבר 2021, ועל הלוואות לדיר שלא לצורך רכישת זכות במקרקעין ובמשכון דירה (להלן - "הלוואה לכל מטרה"), שהועמדו החל מיום 19 במרס 2020. ביום 27 בדצמבר 2021, במסגרת עדכון להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 329 בנושא מגבלות על העמדת הלוואות לדיר, נקבע, כי דרישת ההון הנוספת האמורה תחול בגין הלוואות למטרת דיר בלבד ולא תחול בגין הלוואות לכל מטרה. לאור כל האמור לעיל, יחס הון עצמי רובד 1 המזערי יחס ההון הכולל המזערי הנדרשים מהבנק על ידי הפיקוח על הבנקים, על בסיס מאוחד ליום 30 ביוני 2023 הינם 9.24%-12.50%, בהתאמה.

בנוסף לאמור לעיל, תהליך קביעת יעדי ההון נעשה בהתבסס על הפרמטרים המרכזיים הבאים:

- ממצאי תהליך ה-ICAAP בהתבסס על פרופיל הסיכון של הקבוצה ובהתחשב ביעדים העסקיים של הקבוצה והצמיחה המתוכננת.
 - תוצאות מבחני הקיצון כמפורט בהמשך.
 - קביעת יעדי ההון נעשית לפי דרישת ההון הגבוהה יותר, מבין תוצאות ה-ICAAP לבין הנדרש בתרחיש הקיצון.
 - מקדם שמרנות וכרית ביטחון המשלבים הערכות ואומדנים ביחס לפרופיל הסיכונים ובסיס ההון.
- למידע מפורט, ראה דוח על הסיכונים לשנת 2022 באתר האינטרנט של הבנק.

יעדי ההון הפנימיים שנקבעו על ידי הדירקטוריון הינם:

- במצב עסקים רגיל - יחס הון עצמי רובד 1 לא יפחת מ-9.25% יחס ההון הכולל לא יפחת מ-12.50%.
- במצב קיצון - יחס הון עצמי רובד 1 לא יפחת מ-6.50% יחס ההון הכולל לא יפחת מ-9.00%.

יעדי ההון מביאים בחשבון את הסיכונים שהבנק חשוף אליהם, כשהעיקריים בהם הינם סיכוני האשראי, סיכונים פיננסיים שהעיקרי בהם הוא סיכון הרבית, סיכונים תפעוליים לרבות סיכון סייבר ואבטחת מידע, סיכון טכנולוגיות המידע, סיכון ציות ואיסור הלבנת הון, סיכון אסטרטגיה, סיכון רגולטורי, סיכון משפטי, סיכון מוניטין וסיכון מודל. כל זאת מבוצע בהלימה לדיאלוג מול בנק ישראל.

מבחני הקיצון

הבנק מיישם תשתית תרחישי קיצון לבחינת הנאותות ההונית ובוחן את יחסי ההון לפי תכנון ההון התלת שנתי. המתווה כולל, בין היתר, תרחישי קיצון הוליסטיים "מתגלגלים" על פני שלוש שנים, בתחום סיכוני האשראי, סיכונים פיננסיים, סיכונים תפעוליים לרבות סייבר, איסור הלבנת הון, ציות, אסטרטגיה, מוניטין, תפעולי ועוד. מתווה תרחישי הקיצון, כולל התאמות לסביבת המשק הנוכחית. למידע מפורט, ראה דוח על הסיכונים לשנת 2022 המתפרסם באתר האינטרנט של הבנק.

מכתב בנק ישראל בנושא התייעלות תפעולית

ביום 12 בינואר 2016, הופץ מכתב בנק ישראל בנושא התייעלות תפעולית של המערכת הבנקאית בישראל. לפי המכתב, דירקטוריון תאגיד בנקאי יתווה תכנית רב שנתית להתייעלות. תאגיד בנקאי שיעמוד בתנאי המכתב יקבל הקלה לפיה יוכל לפרוס את השפעת התכנית לתקופה של חמש שנים בקו ישר. ביום 16 בדצמבר 2019, פרסם הפיקוח על הבנקים מכתב אשר האריך את תוקף הנחיות אלו, עד ליום 31 בדצמבר 2021. היקף תכניות התייעלות בכח אדם משנת 2018 ואילך, בגין חלות ההקלות עמד על סך של 118 מיליון ש"ח, נטו לאחר השפעת המס. ללא ההקלה כאמור, יישום מהלכי התייעלות, נכון ליום 30 ביוני 2023, היה מביא לקיטון נוסף של 0.03% ביחסי הלימות ההון.

יישום לראשונה של כללי החשבונאות בנושא הפסדי אשראי צפויים

החל מיום 1 בינואר 2022, הבנק מיישם את ההוראות החדשות בנושא הפרשות להפסדי אשראי תוך זקיפת ההשפעה המצטברת לעודפים במועד היישום לראשונה.

ביום 1 בדצמבר 2020, פרסם הפיקוח על הבנקים חוזר בנושא "הון פיקוחי - השפעת יישום כללי החשבונאות בנושא הפסדי אשראי צפויים", אשר כלל, בין היתר, עדכון להוראת ניהול בנקאי תקין 299, לפיו נקבע, כי במידה שכתוצאה מהיישום לראשונה של כללים אלה, חל קיטון בהון העצמי רובד 1 של תאגיד בנקאי, הוא רשאי לפרוס את הקיטון האמור, על פני שלוש שנים (להלן: "תקופת המעבר"). ללא ההקלה, כאמור, היישום של הכללים הנ"ל, נכון ליום 30 ביוני 2023, היה מביא לקיטון נוסף של 0.01% ביחסי הלימות ההון.

הקצאת הון נוספת בגין מימון קרקעות במינוף גבוה

ביום 22 במאי 2022, פרסם הפיקוח על הבנקים חוזר לעדכון הוראת ניהול בנקאי תקין 203 (מדידה והלימות ההון), שמטרתו טיפול בחשיפות לענף הבינוי והנדל"ן. בהתאם לחוזר, נקבע, כי לרשימת החובות המשוקללים לסיכון ב-150% נוספו הלוואות המיועדות לרכישת קרקע למטרות פיתוח או בנייה, בשיעור העולה על 80% משווי הנכס הנרכש (LTV), למעט הלוואות לרכישת קרקע חקלאית שאין לגביה אופק תכנוני או כוונה להגיש בקשה לשינוי יעוד (planning consent) והלוואות לרכישת קרקע לשימוש עצמי של לווה שאינו מסווג בענף המשק בינוי ונדל"ן. בהמשך לכך, אימץ הבנק את ההקלה שנקבעה במסגרת החוזר, לפיה השפעת השינוי במשקל הסיכון על יחס הלימות ההון, בגין מלאי ההלוואות הקיימות ליום 30 ביוני 2022, נפרסה בשיעורים רבעוניים קבועים עד ליום 30 ביוני 2023.

השפעת דירוג האשראי של מדינת ישראל

לדירוג האשראי של מדינת ישראל ישנה השפעה על דרישות ההון, מכיוון שדרישות ההון בגין חשיפות מקומיות לממשלות, לישויות סקטור ציבורי ולגופים פיננסיים, נגזרות מדירוג האשראי של מדינת ישראל. להערכת הבנק, אם וככל שירד דירוג האשראי של ישראל (NOTCH אחד) על ידי חברת הדירוג S&P, יגרום הדבר לירידה של 0.25%-0.32% ביחס הון רובד 1 ויחס הון כולל בהתאמה, נכון לנתוני 30 ביוני 2023.

יישום ההוראות

במסגרת הנדבך הראשון, הבנק מיישם את הגישה הסטנדרטית לפי הוראות בנק ישראל לסיכונים האשראי, השוק והסיכונים התפעוליים. במסגרת הנדבך השני, הבנק נדרש לקיים תהליך פנימי להערכת נאותות ההון (תהליך ה-ICAAP). תהליך זה נועד להבטיח קיום רמה הולמת של אמצעים הוניים שתתמוך בכלל הסיכונים הגלומים בפעילות הבנק. מסמך ה-ICAAP לנתוני 30 ביוני 2022 הוגש כנדרש לבנק ישראל והבנק נמצא בתהליך הכנת המסמך לנתוני ה-30 ביוני 2023. תשתית תהליך הנאותות ההונית שאושרה בבנק משמשת בסיס לתהליך הפנימי המבוצע גם בחברה הבת הבנקאית בהתאמות הנדרשות ועל בסיס פרופיל הסיכון הספציפי שלה.

יתרה ליום		
31 בדצמבר 2022	30 ביוני 2023	
		1. הון לצורך חישוב יחס ההון לאחר התאמות פיקוחיות וניכויים (במיליוני ש"ח)
10,802	11,525	הון עצמי רובד 1, לאחר התאמות פיקוחיות וניכויים
3,448	3,553	הון רובד 2, לאחר ניכויים
14,250	15,078	סך כל ההון הכולל
		2. יתרות משוקללות של נכסי סיכון (במיליוני ש"ח)
94,786	98,045	סיכון אשראי
789	980	סיכונים שוק
8,061	9,268	סיכון תפעולי
103,636	108,293	סך כל היתרות המשוקללות של נכסי סיכון
		3. יחס ההון לרכיבי סיכון
10.42%	10.64%	יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון
13.75%	13.92%	יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון
9.24%	9.24%	יחס הון עצמי רובד 1 המזערי הנדרש על ידי המפקח על הבנקים
12.50%	12.50%	יחס ההון הכולל המזערי הנדרש על ידי המפקח על הבנקים

יחס הון עצמי רובד 1 ליום 30 ביוני 2023 עמד על 10.64%, בהשוואה ל-10.42% ליום 31 בדצמבר 2022. יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון ליום 30 ביוני 2023 עמד על 13.92%, בהשוואה ל-13.75% ליום 31 בדצמבר 2022.

ההון הכולל ליום 30 ביוני 2023 הסתכם ב-15,078 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-14,250 מיליון ש"ח ב-31 בדצמבר 2022. בסיס ההון הושפע מחד מרווח בסך של 1,218 מיליון ש"ח, מגידול במכשירים שהונפקו על ידי הבנק הכשירים להכללה בהון הפיקוחי בסך של 58 מיליון ש"ח, מגידול בהפרשה הקבוצתית להפסדי אשראי הכשירה להיכלל בהון רובד 2 בסך של 47 מיליון ש"ח, מרווח כולל אחר בגין הצגת אגרות חוב זמינות למכירה לפי שווי שוק בסך של 12 מיליון ש"ח ומרווח כולל אחר בגין הטבות לעובדים בסך של 1 מיליון ש"ח ומאידך, גידול זה קוזז בדיבידנד ששולם בסך של 488 מיליון ש"ח.

נכסי הסיכון ליום 30 ביוני 2023 הסתכמו ב-108,293 מיליון ש"ח בהשוואה ל-103,636 מיליון ש"ח ליום 31 בדצמבר 2022, גידול בשיעור של 4.5%.

יחס הון כולל ויחס הון עצמי רובד 1 של חברה בת משמעותית בהתאם להוראות בדבר "מסגרת עבודה למדידה והלימות הון" (באזל):

		2022	31	2023	30	
		דצמבר		ביוני		
						בנק מסד בע"מ
						יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון
	15.12%			16.36%		
	16.25%			17.48%		יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון

יחס מינוף - הבנק מיישם את הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 218 בנושא יחס המינוף (להלן - "ההוראה"). יחס המינוף מבוסס באחוזים, ומוגדר כיחס בין מדידת ההון לבין מדידת החשיפה. ההון לצורך מדידת יחס המינוף הוא הון עצמי רובד 1 כהגדרתו בהוראת ניהול בנקאי תקין מספר 202. בהתאם להוראה תאגיד בנקאי יעמוד ביחס מינוף שלא יפחת מ-5% על בסיס מאוחד, וזאת לגבי כל תאגיד בנקאי ששך נכסיו המאזניים על בסיס מאוחד הוא עד 24% מסך הנכסים המאזניים במערכת הבנקאית (וכולל את הבנק). ביום 15 בנובמבר 2020, פרסם בנק ישראל עדכון להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 250 - התאמות להוראות ניהול בנקאי תקין לצורך התמודדות עם משבר הקורונה (הוראת שעה), במסגרתו נתנה הקלה בדרישת יחס המינוף בחצי נקודת האחוז, כך שעל הבנק לעמוד ביחס מינוף שלא יפחת מ-4.5% על בסיס מאוחד (במקום 5%). בהתאם לחוזר לתיקון הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 250 מיום 15 במאי 2022, ההקלה תחול עד ליום 30 ביוני 2024 ובלבד שיחס המינוף לא יפחת מיחס המינוף ליום 31 בדצמבר 2023 או יחס המינוף המזערי שחל על הבנק טרם הוראת השעה, הנמוך מביניהם.

יחס המינוף ליום 30 ביוני 2023 עומד על 5.20%, בהשוואה ל-5.19% ליום 31 בדצמבר 2022.

מדיניות חלוקת דיבידנד

בהתאם למדיניות חלוקת רווחים שאימץ דירקטוריון הבנק, הבנק יחלק כדיבידנד בכל שנה עד 50% מהרווח הנקי השנתי של השנה השוטפת הראוי לחלוקה, בכפוף לכך שיחסי ההון לרכיבי סיכון של הבנק לא יפחתו מהיעדים הרגולטוריים ומהיעדים שנקבעו ושייקבעו על ידי דירקטוריון הבנק, מעת לעת, בכפוף להוראות הדין ונוהל בנקאי תקין, וככל שלא יתרחשו שינויים לרעה ברווחי הבנק ו/או במצבו העסקי ו/או הכספי ו/או במצב המשק הכללי ו/או בסביבה החוקית.

אין באמור בהחלטה זו כדי לגרוע מסמכות הדירקטוריון לבחון מעת לעת את המדיניות, ולהחליט בכל עת, בהתחשב בשיקולים עסקיים ובהוראות הדין החלות על הבנק, על שינוי המדיניות או שינוי שיעור הדיבידנד שיחולק בגין תקופה מסוימת או להחליט שלא לחלק דיבידנד כלל. מובהר בזאת, כי כל חלוקה של דיבידנד תהיה טעונה אישור נפרד של הדירקטוריון, וכפופה לכל המגבלות החלות על הבנק בעניין חלוקת דיבידנד, ותפורסם בהתאם להוראות הדין, בצירוף כל הפרטים הנדרשים.

יצוין כי חלוקת דיבידנד על ידי הבנק כפופה, בנוסף להוראות חוק החברות, למגבלות נוספות כמפורט בבור 24 א.ב' לדוחות הכספיים לשנת 2022.

בהתחשב בכך שמדיניות חלוקת הדיבידנד מתייחסת לחלוקה שנתית של עד 50% מהרווח הנקי השנתי, כאמור לעיל, ובעיקר על רקע רמת אי הוודאות הנמשכת בשווקים בארץ ובעולם (בין היתר, בשים לב לאמור בפרק סיכונים מובילים ומתפתחים, סיכון מאקרו כלכלי והסיכון הרגולטורי), החליט דירקטוריון הבנק, ביום 15 באוגוסט 2023, לאשר חלוקת דיבידנד במזומן לבעלי המניות של הבנק בסך כולל של 220 מיליון ש"ח (ברוטו). המועד הקובע לעניין תשלום הדיבידנד יחול ביום 23 באוגוסט 2023 ויום התשלום יהיה 31 באוגוסט 2023. סכום הדיבידנד הינו לפני כל מס, לרבות מס במקור שעל הבנק לנכות על פי כל דין.

להלן פרטים בדבר דיבידנד משנת 2020:

יום ההכרזה	יום התשלום	סך הדיבידנד	דיבידנד למניה
		במיליוני ש"ח	בש"ח
15 במרס 2020	31 במרס 2020	125	1.25
17 באוגוסט 2021	1 בספטמבר 2021	225	2.24
23 בנובמבר 2021	13 בדצמבר 2021	320	3.19
6 בינואר 2022	24 בינואר 2022	215	2.14
7 במרס 2022	24 במרס 2022	165	1.65
24 במאי 2022	12 ביוני 2022	160	1.59
24 באוגוסט 2022	1 בספטמבר 2022	170	1.70
22 בנובמבר 2022	8 בדצמבר 2022	235	2.34
21 במרס 2023	4 באפריל 2023	268	2.67
17 במאי 2023	1 ביוני 2023	220	2.19
15 באוגוסט 2023	31 באוגוסט 2023	220	2.19

מגזרי הפעילות הפיקוחיים

הדיווח על מגזרי פעילות הינו בהתאם למתכונת ולסיווגים שנקבעו בהוראות הדיווח לציבור של הפיקוח על הבנקים. דיווח זה שונה במהותו ממגזרי הפעילות המשמשים את הבנק לפי גישת ההנהלה, אשר מפורטים ב"אור 28" לדוחות הכספיים לשנת 2022. מגזרי הפעילות הפיקוחיים מדווחים במתכונת האחידה שקבע הפיקוח על הבנקים לכלל המערכת הבנקאית, והם מבוססים על מאפייני הלקוחות, כגון: היקף תיק הנכסים - בהתייחס ללקוחות פרטיים, או המחזור העסקי - בהתייחס ללקוחות העסקיים.

להגדרות המגזרים הפיקוחיים ולפרטים בדבר עיקרי ההנחות, האומדנים ועקרונות הדיווח, ראה באור 28 לדוחות הכספיים לשנת 2022. לפירוט בדבר מגזרי הפעילות לפי גישת ההנהלה, ראה באור 28' לדוחות הכספיים לשנת 2022.

להלן תמצית התפתחות תוצאות הפעילות לפי מגזרים:

א. סך ההכנסות *

חלק המגזר מסך ההכנסות		לשלושת החודשים שנתיים		לשלושת החודשים שנתיים		
לשלושת החודשים שנתיים ביום 30 ביוני		ביום 30 ביוני		ביום 30 ביוני		
2022	2023	השני	2022	2023		
באחוזים		באחוזים		במיליוני ש"ח		
10.4	12.3	69.0	126	213		עסקים גדולים
5.7	5.8	46.4	69	101		עסקים בינוניים
22.7	22.1	40.1	274	384		עסקים קטנים וזעירים
41.7	48.9	68.6	503	848		משקי בית
2.7	3.2	69.7	33	56		בנקאות פרטית
6.1	6.1	43.2	74	106		גופים מוסדיים
10.7	1.6	(79.1)	129	27		ניהול פיננסי
100.0	100.0	43.6	1,208	1,735		סך הכל

חלק המגזר מסך ההכנסות		לשלושת החודשים שנתיים		לשלושת החודשים שנתיים		
לשלושת החודשים שנתיים ביום 30 ביוני		ביום 30 ביוני		ביום 30 ביוני		
2022	2023	השני	2022	2023		
באחוזים		באחוזים		במיליוני ש"ח		
10.0	12.0	73.4	237	411		עסקים גדולים
5.4	5.9	59.4	128	204		עסקים בינוניים
22.4	22.7	46.6	532	780		עסקים קטנים וזעירים
40.9	48.4	71.0	972	1,662		משקי בית
2.6	3.3	77.8	63	112		בנקאות פרטית
5.8	6.1	51.1	139	210		גופים מוסדיים
12.9	1.6	(81.8)	307	56		ניהול פיננסי
100.0	100.0	44.4	2,378	3,435		סך הכל

ב. רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק

לשלושת החודשים שנתיים		לשלושת החודשים שנתיים		
ביום 30 ביוני		ביום 30 ביוני		
2022	2023	2022	2023	
במיליוני ש"ח		במיליוני ש"ח		
105	199	58	111	עסקים גדולים
30	77	15	47	עסקים בינוניים
122	209	59	92	עסקים קטנים וזעירים
148	513	90	254	משקי בית
16	44	9	22	בנקאות פרטית
36	71	21	33	גופים מוסדיים
207	105	90	28	ניהול פיננסי
664	1,218	342	587	סך הכל

* כולל הכנסות רבית נטו והכנסות שאינן מרבית.

ג. יתרות מאזניות ממוצעות*

חלק המגזר מסך האשראי לציבור		אשראי לציבור			
לששת החודשים		לששת החודשים			
שנסתיימו ביום 30 ביוני		שנסתיימו ביום 30 ביוני			
2022	2023	השינוי	2022	2023	
באחוזים	באחוזים	באחוזים	במיליוני ש"ח		
21.0	26.0	36.9	22,414	30,685	עסקים גדולים
6.5	6.7	14.0	6,912	7,882	עסקים בינוניים
18.7	17.0	0.6	19,944	20,068	עסקים קטנים וזעירים
52.2	48.9	3.8	55,500	57,626	משקי בית
0.1	0.1	(34.1)	126	83	בנקאות פרטית
1.5	1.3	(2.5)	1,605	1,565	גופים מוסדיים
100.0	100.0	10.7	106,501	117,909	סך הכל

חלק המגזר מסך פקדונות הציבור		פקדונות הציבור			
לששת החודשים		לששת החודשים			
שנסתיימו ביום 30 ביוני		שנסתיימו ביום 30 ביוני			
2022	2023	השינוי	2022	2023	
באחוזים	באחוזים	באחוזים	במיליוני ש"ח		
11.0	9.1	(10.1)	17,163	15,430	עסקים גדולים
4.5	3.8	(6.6)	6,950	6,494	עסקים בינוניים
16.6	15.4	-	25,988	25,981	עסקים קטנים וזעירים
41.7	40.4	5.1	65,057	68,360	משקי בית
6.2	6.2	8.6	9,644	10,476	בנקאות פרטית
20.0	25.1	36.5	31,169	42,549	גופים מוסדיים
100.0	100.0	8.5	155,971	169,290	סך הכל

* יתרות ממוצעות מחושבות על בסיס יתרות לתחילת רבעון או לתחילת חודש.

מגזרים עסקיים - מגזר העסקים הקטנים והזעירים, מגזר העסקים הבינוניים ומגזר העסקים הגדולים

להלן נתונים עיקריים אודות המגזרים העסקיים - עסקים קטנים וזעירים, בינוניים וגדולים - פעילות בישראל

לשלושת החודשים שנתיים ביום 30 ביוני 2022				לשלושת החודשים שנתיים ביום 30 ביוני 2023				
סך הכל	עסקים גדולים	עסקים בינוניים	עסקים קטנים וזעירים	סך הכל	עסקים גדולים	עסקים בינוניים	עסקים קטנים וזעירים	
במיליוני ש"ח								
318	89	51	178	548	171	83	294	הכנסות רבית, נטו
151	37	18	96	150	42	18	90	הכנסות שאינן מרבית
469	126	69	274	698	213	101	384	סך הכנסות
32	(9)	20	21	49	(18)	(2)	69	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
230	45	26	159	263	60	30	173	הוצאות תפעוליות ואחרות
132	58	15	59	250	111	47	92	רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק
51,770	24,391	7,282	20,097	59,678	32,656	7,823	19,199	יתרה ממוצעת של אשראי לציבור
53,967	24,802	7,755	21,410	59,448	32,687	7,716	19,045	יתרת האשראי לציבור לסוף תקופת הדיווח
51,150	17,907	6,808	26,435	46,721	14,842	6,407	25,472	יתרה ממוצעת של פקדונות הציבור
51,871	17,548	6,879	27,444	47,230	15,593	6,518	25,119	יתרת פקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח

לששת החודשים שנתיים ביום 30 ביוני 2022				לששת החודשים שנתיים ביום 30 ביוני 2023				
סך הכל	עסקים גדולים	עסקים בינוניים	עסקים קטנים וזעירים	סך הכל	עסקים גדולים	עסקים בינוניים	עסקים קטנים וזעירים	
במיליוני ש"ח								
594	166	92	336	1,081	326	165	590	הכנסות רבית, נטו
303	71	36	196	314	85	39	190	הכנסות שאינן מרבית
897	237	128	532	1,395	411	204	780	סך הכנסות
21	(17)	27	11	111	(12)	23	100	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
474	91	53	330	527	115	60	352	הוצאות תפעוליות ואחרות
257	105	30	122	485	199	77	209	רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק
49,270	22,414	6,912	19,944	58,635	30,685	7,882	20,068	יתרה ממוצעת של אשראי לציבור
53,967	24,802	7,755	21,410	59,448	32,687	7,716	19,045	יתרת האשראי לציבור לסוף תקופת הדיווח
50,101	17,163	6,950	25,988	47,905	15,430	6,494	25,981	יתרה ממוצעת של פקדונות הציבור
51,871	17,548	6,879	27,444	47,230	15,593	6,518	25,119	יתרת פקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח

שינויים עיקריים בתוצאות הפעילות של המגזרים העסקיים בששת החודשים הראשונים של שנת 2023, בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד

סך כל הכנסות הרבית, נטו הסתכמו ב-1,081 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-594 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של 82.0%, אשר נבע בעיקר מהשפעת עליית הרבית השקלית והדולרית ומעלייה בהיקפי הפעילות.

ההכנסות שאינן מרבית הסתכמו ב-314 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-303 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של 3.6%, אשר נבע בעיקר מעלייה בהכנסות מפעילות שוק ההון.

ההוצאות בגין הפסדי אשראי הסתכמו ב-111 מיליון ש"ח, בהשוואה להוצאות בסך של 21 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הגידול מוסבר מעלייה בהפרשה הקבוצתית בעיקר בשל התאמות בגין החשש מהשפעות מאקרו חזויות, לנוכח אי הוודאות בתנאים הכלכליים, השפעת עליית הרבית בארץ ובעולם וההסתברות להאטה כלכלית.

ההוצאות התפעוליות והאחרות הסתכמו ב-527 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-474 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של 11.2%, אשר נבע בעיקר מעלייה בהוצאות השכר.

הרווח הנקי המיוחס לבעלי מניות הבנק הסתכם ב-485 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-257 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הגידול ברווח הנקי מוסבר בעיקר מעלייה בהכנסות הרבית, נטו שקוזה בחלקה בגידול בהפרשה להפסדי אשראי כאמור לעיל.

היתרה הממוצעת של האשראי לציבור הסתכמה ב-58,635 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-49,270 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של 19.0%.

האשראי לציבור ליום 30 ביוני 2023 הסתכם ב-59,448 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-53,967 מיליון ש"ח ביום 30 ביוני 2022, גידול בשיעור של 10.2%. היתרה הממוצעת של פקדונות הציבור הסתכמה ב-47,905 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-50,101 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון בשיעור של 4.4%.

פקדונות הציבור ליום 30 ביוני 2023 הסתכמו ב-47,230 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-51,871 מיליון ש"ח ביום 30 ביוני 2022, קיטון בשיעור של 8.9%.

אנשים פרטיים - משקי בית ובנקאות פרטית

להלן נתונים עיקריים אודות אנשים פרטיים - משקי בית ובנקאות פרטית - פעילות בישראל

לשלושת החודשים שנתיים ביום 30 ביוני 2022			לשלושת החודשים שנתיים ביום 30 ביוני 2023			
סך הכל	בנקאות פרטית	משקי בית	סך הכל	בנקאות פרטית	משקי בית	
						במיליוני ש"ח
364	11	353	733	34	699	הכנסות רבית, נטו
172	22	150	171	22	149	הכנסות שאינן מרבית
536	33	503	904	56	848	סך הכנסות
(1)	1	(2)	47	-	47	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
370	18	352	406	22	384	הוצאות תפעוליות ואחרות
99	9	90	276	22	254	רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק
56,491	160	56,331	57,524	81	57,443	יתרה ממוצעת של אשראי לציבור
58,292	129	58,163	58,656	105	58,551	יתרת האשראי לציבור לסוף תקופת הדיווח
75,439	9,763	65,676	79,425	10,618	68,807	יתרה ממוצעת של פקדונות הציבור
78,096	10,325	67,771	80,274	10,909	69,365	יתרת פקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח

לששת החודשים שנתיים ביום 30 ביוני 2022			לששת החודשים שנתיים ביום 30 ביוני 2023			
סך הכל	בנקאות פרטית	משקי בית	סך הכל	בנקאות פרטית	משקי בית	
						במיליוני ש"ח
681	16	665	1,427	66	1,361	הכנסות רבית, נטו
354	47	307	347	46	301	הכנסות שאינן מרבית
1,035	63	972	1,774	112	1,662	סך הכנסות
10	1	9	58	-	58	הוצאות בגין הפסדי אשראי
748	37	711	803	44	759	הוצאות תפעוליות ואחרות
164	16	148	557	44	513	רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק
55,626	126	55,500	57,709	83	57,626	יתרה ממוצעת של אשראי לציבור
58,292	129	58,163	58,656	105	58,551	יתרת האשראי לציבור לסוף תקופת הדיווח
74,701	9,644	65,057	78,836	10,476	68,360	יתרה ממוצעת של פקדונות הציבור
78,096	10,325	67,771	80,274	10,909	69,365	יתרת פקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח

שינויים עיקריים בתוצאות הפעילות של מגזר האנשים הפרטיים בששת החודשים הראשונים של שנת 2023, בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד

סך כל הכנסות הרבית, נטו הסתכמו ב-1,427 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-681 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של 109.5%, אשר נבע בעיקר מהשפעת עליית הרבית.

ההכנסות שאינן מרבית הסתכמו ב-347 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-354 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון בשיעור של 2.0%. ההוצאות בגין הפסדי אשראי הסתכמו ב-58 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-10 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הגידול מוסבר מעלייה בהפרשה הקבוצתית בעיקר בשל התאמות בגין החשש מהשפעות מאקרו חזויות, לנוכח אי הוודאות בתנאים הכלכליים, השפעת עליית הרבית בארץ ובעולם וההסתברות להאטה כלכלית.

ההוצאות התפעוליות והאחרות הסתכמו ב-803 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-748 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של 7.4%, אשר נבע בעיקר מעלייה בהוצאות השכר.

הרווח הנקי המיוחס לבעלי מניות הבנק הסתכמו ב-557 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-164 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של 239.6%. הגידול ברווח הנקי מוסבר בעיקר מעלייה בהכנסות הרבית, נטו, שקוזזה בחלקה בגידול בהפרשה להפסדי אשראי, ובגידול בהוצאות התפעוליות האחרות, כאמור לעיל.

היתרה הממוצעת של האשראי לציבור הסתכמה ב-57,709 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-55,626 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של 3.7%.

האשראי לציבור ליום 30 ביוני 2023 הסתכמו ב-58,656 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-58,292 מיליון ש"ח ביום 30 ביוני 2022, גידול בשיעור של 0.6%. היתרה הממוצעת של פקדונות הציבור הסתכמה ב-78,836 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-74,701 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של 5.5%.

פקדונות הציבור ליום 30 ביוני 2023 הסתכמו ב-80,274 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-78,096 מיליון ש"ח ביום 30 ביוני 2022, גידול בשיעור של 2.8%.

מגזר ניהול פיננסי

סך כל ההכנסות המשיכות למגזר זה הסתכמו בששת החודשים הראשונים של השנה ב-56 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-307 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

הרווח הנקי במגזר הניהול הפיננסי הסתכמו בששת החודשים הראשונים של השנה ב-105 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-207 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

חברות מוחזקות עיקריות

בנק מסד בע"מ (להלן - "מסד") - בו מחזיק הבנק 51.0% מהון המניות ומזכויות ההצבעה, הינו בנק מסחרי המתמחה במתן שירותים לאוכלוסיית המורים בישראל.

השקעת הבנק במסד ליום 30 ביוני 2023 הסתכמה ב-547 מיליון ש"ח.

סך המאזן של מסד ליום 30 ביוני 2023 הסתכם ב-11,341 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-11,268 מיליון ש"ח ביום 31 בדצמבר 2022, גידול בשיעור של 0.6%. סך כל ההון של מסד ליום 30 ביוני 2023 הסתכם ב-1,073 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-972 מיליון ש"ח ב-31 בדצמבר 2022, גידול בשיעור של 10.4%. הרווח הנקי של מסד הסתכם בששת החודשים הראשונים של השנה ב-90.1 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-53.2 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של 69.4%. הגידול ברווח מוסבר בעיקר מגידול בהכנסות הרבית, נטו, אשר נבע מהשפעת עליית הרבית השקלית והדולרית ומהשפעת העלייה בהיקפי הפעילות העסקית.

חלק הבנק ברווחי מסד הסתכם בששת החודשים הראשונים של השנה ב-46.0 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-27.1 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של 69.7%.

תשואת הרווח הנקי (על בסיס שנתי) עמדה על 17.4%, בהשוואה ל-11.8% בתקופה המקבילה אשתקד. יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון עומד על 17.48%, בהשוואה ל-16.25% בסוף שנת 2022. יחס הון עצמי רובד 1 עומד על 16.36%, בהשוואה ל-15.12% בסוף שנת 2022. במסגרת תהליך ה-ICAAP לנתוני ה-30 ביוני 2022 נקבעו על ידי דירקטוריון מסד יעדי ההון המינימליים כדלקמן: יחס הון עצמי רובד 1 לא יפחת משיעור של 10.5% עד ליום 31 בדצמבר 2023 ויחס ההון הכולל לא יפחת מ-12.65% עד ליום 31 בדצמבר 2023.

חברת כרטיסי אשראי לישראל בע"מ (להלן - "כאל") - הבנק מחזיק 28.2% בהון ו-21.0% בזכויות ההצבעה בכאל.

כאל עוסקת בשיווק ובתפעול של הנפקת כרטיסי אשראי וסליקת עסקאות בכרטיסי אשראי של המותגים הבינלאומיים "ויזה" ו"מסטראקארד", משווקת ומפעילה את מערך כרטיסי האשראי של "דיינרס" באופן בלעדי בישראל וכן סולקת כרטיסים ממותג "ישראכרט".

השקעת הבנק בכאל ליום 30 ביוני 2023 הסתכמה ב-751 מיליון ש"ח.

יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון עמד על 14.1%, בהשוואה ל-13.5% בסוף שנת 2022.

חלק הבנק ברווחי כאל, לפני השפעת המס, הסתכם בששת החודשים הראשונים של השנה ב-94.4 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-42.0 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של 124.8%.

הגידול ברווח מוסבר בעיקר מהשפעות חד פעמיות כלהלן:

א. רישום רווח בסך של כ-231 מיליון ש"ח בגין השלמת עסקת מכירת בית כאל בגבעתיים. חלק הבנק ברווח האמור הינו 58 מיליון ש"ח. נוכח ההיפרדות הצפויה מבנק דיסקונט, אישר דירקטוריון כאל, בחודש יולי 2023, את מכירת חלקה של כאל ב"קמפוס דיסקונט" לדיסקונט ליסינג. העסקה האמורה טרם הושלמה. עם השלמתה, צופה כאל להכיר ברווח נקי (בניכוי הפחתות הכרוכות במכירה ובהשפעת המס) בסך של כ-20 מיליון ש"ח.

ב. במסגרת הסכם הפצה משותפת עם חברת אל-על, הוקנתה לאל-על, בין היתר, אופציה מסוג "פאנטום" אשר תקנה לה זכות כלכלית בכאל כמפורט בדוח הדירקטוריון, פרק חברות מוחזקות עיקריות בדוחות הכספיים לשנת 2022. רישום האופציה כאמור, הקטין את הרווח הנקי של כאל ברבעון הראשון של שנת 2023 ב-40 מיליון ש"ח.

ביום 30 במרס 2023, אישרה האסיפה הכללית של כאל חלוקת דיבידנד בסך של 74 מיליון ש"ח. חלק הבנק בדיבידנד הסתכם בכ-21 מיליון ש"ח. הדיבידנד שולם ביום 31 במרס 2023.

ביום 30 בינואר 2023, פורסמו תקנות הבנקאות (רישוי) (בנק בעל היקף פעילות רחב), התשפ"ג-2023 (להלן - "התקנות").

בהתאם לדיווחי כאל ובהתאם לחוק הגברת התחרות וצמצום הריכוזיות בשוק הבנקאות בישראל (תיקוני חקיקה), התשע"ז-2017 ולתקנות, תחול על בנק דיסקונט בע"מ החובה למכור את אמצעי השליטה שהוא מחזיק בכאל, וזאת עד תום שלוש שנים מיום פרסום התקנות או עד תום ארבע שנים בניסיונות מסוימות, ככל שיוחלט על מתווה של הנפקה לציבור. כמו כן, לעניין המכירה יחולו ההוראות שנקבעו בחוק להגברת התחרות ולצמצום הריכוזיות בשוק הבנקאות בישראל (תיקוני חקיקה), התשע"ז-2017.

ראה באור 9 לתמצית הדוחות הכספיים באשר לבקשות לאישור תובענות ייצוגיות נגד כאל ולשומות שהוציא מנהל מס ערך מוסף לכאל.

סקירת הסיכונים

פרק זה נכתב בפירוט רב בדוחות הכספיים לשנת 2022. על כן, יש לקרוא את הפרק יחד עם פרק סקירת הסיכונים שפורסם בדוחות הכספיים לשנת 2022. מידע נוסף על הסיכונים ניתן למצוא בדוח על הסיכונים ובגילויים פיקוחיים נוספים באתר האינטרנט של הבנק.

כללי

- א. פעילותה של הקבוצה מלווה בחשיפה לסיכונים, כשהעיקריים בהם הינם: סיכוני האשראי, לרבות ריכוזיות (ענפי משק ולווים), סיכוני שוק, כאשר העיקרי בהם הינו סיכון הרבית, סיכוני נזילות, סיכונים תפעוליים לרבות סיכון סייבר ואבטחת מידע וסיכון טכנולוגיות המידע, סיכוני ציות והלבנת הון, סיכון אסטרטגיה, סיכון משפטי, סיכון מוניטין, סיכון חקיקה ורגולציה וסיכון מודל.
כל הסיכונים העיקריים מנוהלים על ידי חברי הנהלה או בעלי תפקידים בכירים. בגין סיכוני אשראי, סיכוני שוק וסיכונים תפעוליים, קיימת דרישה רגולטורית להלימות הון במסגרת הוראות נדבך 1 של באזל. במסגרת תהליך ה-ICAAP (Internal Capital Adequacy Assessment Process) הקבוצה מבצעת תהליך מעמיק של זיהוי מוקדי סיכון נוספים ואתגור מוקדי הסיכון המזוהים במסגרת הנדבך הראשון. במידת הצורך מתבצעת הקצאת הון משלימה בגין סיכוני נדבך 1 והקצאת הון נוספת בגין יתר הסיכונים ותתי הסיכונים.
- ב. מדיניות ניהול הסיכונים של הקבוצה מוכוונת להשגת היעדים האסטרטגיים שנקבעו, תוך טיפוח התמחויות בקבוצה, ניצול היתרונות למגוון וגודל, וכן תוך שמירה על רמות הסיכון שאושרו ועל קיומם של מנגנוני ניהול, בקרה, ביקורת ודיווח נאותים.
- ג. ניהול הסיכונים מתבצע ברמת הקבוצה, כאשר תפיסת הסיכון הכוללת של הקבוצה עולה בקנה אחד עם המסגרת הרגולטורית, שנקבעה על ידי המפקח על הבנקים ועל פי העקרונות המנחים (ה-Sound Practices) של וועדת באזל, המושתתת על העיקרון, כי לכל פעילות בנקאית הטומנת בחובה סיכון יוגדרו ויאופיינו: מדיניות ותיאבון סיכון, מגבלות לתחיתום והגדרת היקף החשיפה, מעגלי בקרה וביקורת, מערכי דיווח ומנגנון לכימות הרווח, מדידתו ודיווח עליו, על פי אמות מידה מקובלות.
- ד. ניהול הסיכונים ובקרתם מתבצעים בקבוצה באמצעות תשתית נאותה של מנגנוני שליטה, פיקוח, בקרה וביקורת, ומיושמים באמצעות שלושה קווי הגנה: קו ההגנה הראשון שמקיימים האחראים על יצירת הסיכון וניהולו, קו ההגנה השני שמקיימות יחידות הבקרה הבלתי תלויות בחטיבות לניהול סיכונים והחשבונאי הראשי והמערך המשפטי, וקו ההגנה השלישי שמקיימים מערכי הביקורת הפנימית והחיצונית.
- ה. מנהל הסיכונים הראשי הינו חבר הנהלה ונושא באחריות לפונקציית ניהול הסיכונים ולמסגרת ניהול הסיכונים המקיפה לרוחב הארגון כולו.
ו. האחראים על ניהול הסיכונים הינם:
רו"ח אלי כהן, מכהן כראש החטיבה לניהול סיכונים ומנהל הסיכונים הראשי (CRO), כמנהל הסיכונים התפעוליים, כממונה על האכיפה הפנימית בניירות ערך וכמנהל המשכיות העסקית.
סיכוני האשראי מנוהלים על ידי רו"ח בנצי אדירי, ראש החטיבה העסקית.
הסיכונים הפיננסיים מנוהלים על ידי גב' אלה גולן, ראש חטיבת משאבים וניהול פיננסי. כמו כן, תחת אחריותה מרוכזים גם סיכוני הרגולציה והחקיקה.
סיכון האסטרטגיה מנוהל על ידי גב' שירלי שהם קליין, ראש מערך דיגיטל, חדשנות, אסטרטגיה ופיתוח עסקי.
- ז. סיכוני הציות מנוהלים על ידי גב' זיוה ברק, אשר במסגרת תפקידה כקצינת הציות הראשית, מנהלת את סיכוני איסור הלבנת הון ומימון טרור וסיכונים חוצי גבולות, מנהלת את יחידת האכיפה הפנימית בדיני ניירות ערך וממונה על האכיפה הפנימית בדיני התחרות הכלכלית. כמו כן, היא מכהנת כ-Responsible officer הממונה על יישום הוראות ה-FATCA, ה-CRS והסכם ה-QI ותחת אחריותה נמצא גם תחום ההגנה על הפרטיות.
סיכוני ה-ID מנוהלים על ידי מר אופיר קדוש, מנכ"ל מתף - מחשוב ותפעול פיננסי בע"מ.
סיכוני הסייבר מנוהלים על ידי גב' איריס חן, מנהלת הגנת הסייבר ואבטחת מידע.
הסיכונים המשפטיים מנוהלים על ידי עו"ד חביבה דהן, מנהלת מערך הייעוץ המשפטי.
סיכון המוניטין מנוהל על ידי רו"ח נחמן ניצן, ראש חטיבת החשבונאי הראשי.
- ח. סיכונים נוספים מנוהלים ומפוקחים אף הם כחלק מהניהול העסקי הכולל, על ידי חברי הנהלה וראשי המערכים בתחומים הנתונים לאחריותם.
ניהול הסיכונים בקבוצת הבנק, מתבצע בכל חברה בת שלה פעילות עסקית, בנפרד, על פי מדיניות שנקבעה בדירקטוריון החברה הבת, המתבססת על מדיניות הקבוצה ועל בסיס מתודולוגיית ניהול סיכון קבוצתית, תוך שימת לב לאופי המיוחד של הפעילות בחברה הבת.
בחברה הבת הבנקאית מכהן מנהל סיכונים ראשי, שכפוף למנכ"ל החברה הבת ומונחה מקצועית על ידי מנהל הסיכונים הראשי של הבנק.
- ט. מידי רבעון נכתב מסמך סיכונים על ידי החטיבה לניהול סיכונים, שהינה בלתי תלויה ביחידות נוטלות הסיכון. המסמך מוצג בפני הנהלת הבנק, הוועדה לניהול סיכונים ודירקטוריון הבנק.

י. במסגרת מסמך הסיכונים מוצגים כלל הסיכונים, שאליהם חשופה קבוצת הבנק במסגרת פעולותיה, תוך פירוט הממצאים ברמת הסיכון הספציפי, עמידה ביעדי העל, מפת הסיכונים וכן תוצאות תרחישי הקיצון שבוצעו.

במסמך הסיכונים מוצגת סקירת מנהל הסיכונים הראשי על מצב ניהול הסיכונים בקבוצה ועל אפקטיביות ואיכות ניהול הסיכונים. כמו כן, נסקרות בו עמידה בתיאבון הסיכון ביחס לסיכונים השונים והערכות הסיכון וכן טיפול החטיבה בתהליכים מרכזיים בסוגי הסיכונים השונים ופעולות מיוחדות, שננקטו על ידי הבנק ברבעון הרלוונטי.

יא. לבנק ולקבוצה מגוון תרחישי קיצון לסיכונים הייחודיים, כפי שמוטמעים במסמכי המדיניות השונים.

הבנק מיישם מתווה תרחישי קיצון, לבחינת הנאותות ההונית ובוחן את יחסי ההון לפי תכנון ההון התלת שנתי. התרחישים משלבים התממשות של מספר מוקדי סיכון בו זמנית. התרחישים שמפעיל הבנק, מתבססים על ניתוחי רגישות, תרחישים היסטוריים, תרחישים היפותטיים ותרחישים מאקרו כלכליים. תרחישי הקיצון עודכנו במהלך השנה ובמסגרת זו שולבו השפעות העלייה בסביבת האינפלציה ומדיניות מוניטרית מצמצמת, אשר השלכותיהן מתבטאות בצמיחה שלילית ובשיעור אבטלה עולה, תוך זיהוי ומיפוי מוקדי הסיכון הרלוונטיים.

תרחישי הקיצון, מהווים כלי משלים למיפוי ולניהול הסיכונים הגלומים בכלל הפעילויות של הבנק ובמוקדי הסיכון הנגזרים מהם. התרחישים ותוצאותיהם מהווים כלי לאיתור נקודות החולשה וקבלת החלטות. לבנק תכניות הנהלה להתמודדות עם תרחישי הקיצון, באמצעות נקיטת אמצעים שונים. בנוסף, בהתאם לדרישת בנק ישראל, הבנק מחשב מבחן קיצון על בסיס פרמטרים אחידים למערכת הבנקאית. תרחישי הקיצון האחידים, מהווים עבור בנק ישראל, כלי לקבלת תמונה הוליסטית ועדכנית על המשק הישראלי ועל יכולת המערכת הבנקאית להוסיף ולהעמיד אשראי לציבור תוך שמירה על יציבותה. בחודש מרס 2023, הוגשו לבנק ישראל תוצאות התרחיש האחיד לנתוני ספטמבר 2022. התרחיש נבנה בהתאם לשתי דרגות חומרה - בסיסית (המייצגת את הנתביב הצפוי של הכלכלה) וקיצון. יחסי ההון של הבנק שהתקבלו בכל התרחישים הינם מעל המגבלות הרלוונטיות.

לתיאור תיאבון הסיכון והעקרונות לניהול הסיכונים ראה התייחסות במסגרת תיאור הסיכונים העיקריים שפורסם בדוחות הכספיים לשנת 2022.

סיכון אשראי

סיכון האשראי הינו הסיכון שלוה או צד נגדי, של הבנק, לא יעמוד בהתחייבויותיו כלפי הבנק על פי הסכם האשראי. במסגרת יישום הוראות באזל מיישמת הקבוצה את הגישה הסטנדרטית בגין החשיפה לסיכונים אשראי. במסגרת נדבך 2 מאותגרת הקצאת ההון של הנדבך הראשון ובמידת הצורך מתבצעת הקצאת הון משלימה בגין סיכונים אשראי. בהחלטת הרבית שפרסם בחודש יולי 2023, הותיר בנק ישראל את הרבית ללא שינוי, ברמה של 4.75%, אך ציין שעדיין קיימת היתכנות לא מבוטלת להמשך העלאה של הרבית, ככל שסביבת האינפלציה תחרוג מגבולות היעד. על פי הערכת חטיבת המחקר בבנק ישראל, הרבית צפויה להתייבב ברמה של 4.75% או 5.0% בממוצע, ברבעון השני של שנת 2024. עליית הרבית מגדילה את הוצאות המימון של משקי הבית והחברות העסקיות, אשר לצד העלייה באינפלציה, המייקרת את ההוצאות השוטפות, עלולה להכביד על מצבם הפיננסי של לווים, בהם לקוחות הבנק. הבנק בוחן את השפעות עליית האינפלציה ועליית הרבית החדה בשנים 2022 ו-2023 על מגזרי הפעילות השונים, ובפרט ההשפעה על כושר החזר של לקוחות הבנק. נכון למועד פרסום הדוחות הכספיים, לא נרשמה השפעה מהותית לרעה על הבנק. הבנק ממשיך לעקוב אחר ההשפעות כאמור.

איכות האשראי וסיכון אשראי בעייתי

ניתוח איכות אשראי, סיכון אשראי בעייתי ונכסים שאינם מבצעים של הציבור

30 ביוני 2022				30 ביוני 2023				
סך הכל	פרטי	דיר	מסחרי	סך הכל	פרטי	דיר	מסחרי	
				במיליוני ש"ח				
								סיכון אשראי בדירוג ביצוע אשראי⁽¹⁾
112,939	22,633	34,166	56,140	117,370	22,286	34,878	60,206	סיכון אשראי מאזני
40,123	12,960	3,458	23,705	43,341	16,370	2,579	24,392	סיכון אשראי חוץ מאזני
153,062	35,593	37,624	79,845	160,711	38,656	37,457	84,598	סך סיכון אשראי בדירוג ביצוע אשראי
								סיכון אשראי שאינו בדירוג ביצוע אשראי:
2,251	599	327	1,325	2,054	627	232	1,195	לא בעייתי
1,432	251	203	978	1,525	262	231	1,032	סך הכל בעייתי ⁽²⁾
								מזה:
825	149	51	625	961	171	65	725	- בעייתי צובר רבית
607	102	152	353	564	91	166	307	- בעייתי לא צובר רבית
3,683	850	530	2,303	3,579	889	463	2,227	סך הכל סיכון אשראי מאזני
552	94	-	458	641	77	-	564	סיכון אשראי חוץ מאזני
4,235	944	530	2,761	4,220	966	463	2,791	סך סיכון אשראי שאינו בדירוג ביצוע אשראי
19	13	-	6	26	14	-	12	מזה: חובות צוברים, בפיגור של 90 ימים או יותר
157,297	36,537	38,154	82,606	164,931	39,622	37,920	87,389	סך הכל סיכון אשראי כולל של הציבור
								נכסים שאינם מבצעים
607	102	152	353	564	91	166	307	חובות שאינם צוברים הכנסות רבית

31 בדצמבר 2022			
סך הכל	פרטי	דיור	מסחרי
במיליוני ש"ח			
סיכון אשראי בדירוג ביצוע אשראי: (1)			
114,441	22,651	34,967	56,823
40,609	13,397	2,233	24,979
155,050	36,048	37,200	81,802
סיכון אשראי שאינו בדירוג ביצוע אשראי:			
2,270	640	288	1,342
1,350	246	220	884
806	150	75	581
544	96	145	303
3,620	886	508	2,226
801	78	1	722
4,421	964	509	2,948
21	13	-	8
159,471	37,012	37,709	84,750
נכסים שאינם מבצעים			
544	96	145	303

(1) סיכון אשראי אשר דירוג האשראי שלו במועד הדוח תואם את דירוג האשראי לביצוע אשראי חדש בהתאם למדיניות הבנק.
(2) סיכון אשראי לא צובר, נחות או בהשגחה מיוחדת.

תנועה בחובות שאינם צוברים הכנסות רבית

לשלושת החודשים שנסתיימו ביום 30 ביוני 2022			לשלושת החודשים שנסתיימו ביום 30 ביוני 2023		
סך הכל	פרטי	מסחרי	סך הכל	פרטי	מסחרי
במיליוני ש"ח			במיליוני ש"ח		
622	253	369	545	238	307
39	12	27	99	69	30
(7)	(3)	(4)	(34)	(34)	-
(25)	-	(25)	(17)	(6)	(11)
(22)	(8)	(14)	(29)	(10)	(19)
607	254	353	564	257	307
מזה: תנועה בחובות בעייתיים בארגון מחדש					
150	86	64	151	76	75
17	9	8	33	16	17
(6)	(3)	(3)	(11)	(7)	(4)
(7)	(4)	(3)	(12)	(9)	(3)
(14)	(9)	(5)	(15)	(3)	(12)
140	79	61	146	73	73
שינויים בהפרשות להפסדי אשראי בגין חובות שאינם צוברים הכנסות רבית					
157	37	120	119	34	85
9	-	9	16	8	8
(31)	(3)	(28)	(19)	(6)	(13)
135	34	101	116	36	80

לשנת 2022			לשנת 2023			לשנת 2024			התאמה ליתרת הפתיחה בשל השפעת יישום לראשונה ⁽¹⁾
סך הכל	פרטי	מסחרי	סך הכל	פרטי	מסחרי	סך הכל	פרטי	מסחרי	
441	103	338	441	103	338	544	241	303	יתרת חובות שאינם צוברים הכנסות רבית לתחילת השנה
152	146	6	152	146	6				לאחר יישום לראשונה
593	249	344	593	249	344				יתרת חובות שאינם צוברים רבית לתחילת השנה
303	117	186	135	38	97	230	110	120	חובות שסווגו כחובות שאינם צוברים הכנסות רבית במהלך התקופה
(67)	(55)	(12)	(15)	(8)	(7)	(47)	(45)	(2)	חובות שחזרו לסיווג צובר רבית
(102)	(25)	(77)	(57)	(9)	(48)	(29)	(13)	(16)	חובות שאינם צוברים הכנסות רבית שנמחקו
(183)	(45)	(138)	(49)	(16)	(33)	(134)	(36)	(98)	חובות שאינם צוברים הכנסות רבית שנפרעו
544	241	303	607	254	353	564	257	307	יתרת חובות שאינם צוברים הכנסות רבית לסוף התקופה
136	69	67	136	69	67	142	76	66	מזה: תנועה בחובות בעייתיים בארגון מחדש
19	19	-	19	19	-				יתרת חובות בעייתיים בארגון מחדש לתחילת השנה
155	88	67	155	88	67				התאמה ליתרת הפתיחה בשל השפעת יישום לראשונה ⁽¹⁾
102	53	49	40	23	17	63	32	31	לאחר יישום לראשונה
(21)	(12)	(9)	(14)	(7)	(7)	(13)	(9)	(4)	ארגונים מחדש שבוצעו במהלך התקופה
(27)	(15)	(12)	(14)	(9)	(5)	(19)	(14)	(5)	חובות שחזרו לסיווג שצובר רבית בשל ארגון מחדש עוקב
(67)	(38)	(29)	(27)	(16)	(11)	(27)	(12)	(15)	חובות בארגון מחדש שנמחקו
142	76	66	140	79	61	146	73	73	חובות בארגון מחדש שנפרעו
									יתרת חובות בעייתיים בארגון מחדש לסוף התקופה
162	33	129	162	33	129	113	34	79	שינויים בהפרשות להפסדי אשראי בגין חובות שאינם צוברים הכנסות רבית
(8)	-	(8)	(8)	-	(8)				יתרת הפרשה להפסדי אשראי לתחילת השנה
154	33	121	154	33	121				התאמה ליתרת הפתיחה בשל השפעת יישום לראשונה ⁽¹⁾
81	21	60	39	9	30	48	17	31	יתרת הפרשה לאחר יישום לראשונה
(122)	(20)	(102)	(58)	(8)	(50)	(45)	(15)	(30)	גידול בהפרשות
113	34	79	135	34	101	116	36	80	גביות ומחיקות
									יתרת ההפרשה להפסדי אשראי לסוף התקופה

(1) השפעת היישום לראשונה של הוראות הדיווח לציבור בנושא הפסדי אשראי צפויים.

מדדי ניתוח איכות האשראי לציבור, ההוצאות וההפרשה להפסדי אשראי

לשנת 2022	לשנת 2023					לשנת 2024
	סך הכל	פרטי	מסחרי	דיוור	מסחרי	
0.46%	0.53%	0.47%	0.39%	0.47%	0.50%	ניתוח איכות האשראי לציבור
0.48%	0.55%	0.49%	0.45%	0.47%	0.52%	שיעור אשראי שאינו צובר או בפיגור של 90 ימים או יותר מיתרת האשראי לציבור
1.15%	1.25%	1.27%	1.13%	0.65%	1.67%	שיעור אשראי בעייתי מיתרת האשראי לציבור
3.09%	3.23%	2.98%	3.84%	1.31%	3.62%	שיעור אשראי שאינו בדירוג ביצוע אשראי מיתרת האשראי לציבור
0.11%	0.06%	0.29%	0.56%	(0.02%)	0.37%	ניתוח ההוצאות בגין הפסדי אשראי לתקופת הדיווח
0.03%	0.04%	-	0.07%	(0.01%)	(0.02%)	שיעור הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי מהיתרה הממוצעת של האשראי לציבור*
1.02%	0.98%	1.12%	1.59%	0.40%	1.35%	ניתוח ההפרשה להפסדי אשראי בגין האשראי לציבור
219.7%	184.7%	237.9%	405.5%	85.5%	270.7%	שיעור ההפרשה להפסדי אשראי מיתרת האשראי לציבור
211.5%	179.1%	227.5%	351.4%	85.5%	260.5%	שיעור ההפרשה להפסדי אשראי מיתרת האשראי לציבור שאינו צובר בפיגור של 90 ימים או יותר
41.2	29.5	671.0	23.1	(71.0)	(69.3)	יחס ההפרשה להפסדי אשראי למחיקות החשבונאיות נטו*

* מחושב על בסיס שנתי.

סיכון האשראי הכולל לפי ענפי משק
(במיליוני ש"ח)

30 ביוני 2023						
הפסדי אשראי ⁽²⁾						
יתרת ההפרשה להפסדי אשראי	מחיקות חשבונאיות נטו	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי	מזה: סיכון אשראי לא צובר	מזה: סיכון אשראי בעייתי ⁽⁴⁾	מזה: דירוג ביצוע אשראי ⁽³⁾	סיכון אשראי כולל ⁽¹⁾
פעילות לווים בישראל						
ציבור - מסחרי						
182	-	8	136	396	10,354	11,053
181	(7)	6	39	274	17,081	17,480
104	(3)	38	40	65	7,457	7,740
226	1	44	85	350	9,285	9,815
23	-	(11)	2	11	24,790	24,887
214	3	26	58	207	15,085	15,839
930	(6)	111	360	1,303	84,052	86,814
148	(1)	(4)	166	231	37,457	37,920
398	8	62	93	272	38,656	39,622
1,476	1	169	619	1,806	160,165	164,356
5	-	3	-	-	14,638	14,638
1,481	1	172	619	1,806	174,803	178,994
פעילות לווים בחו"ל						
3	-	(1)	-	-	546	575
-	-	-	-	-	12,141	12,141
3	-	(1)	-	-	12,687	12,716
1,484	1	171	619	1,806	187,490	191,710

הערות:

- (1) סיכון אשראי מאזני וסיכון אשראי חוץ מאזני, לרבות בגין מכשירים נגזרים. כולל: חובות, אגרות חוב, ניירות ערך שנשאלו, סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים וסיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה, בסך של 123,925 מיליון ש"ח, 22,515 מיליון ש"ח, 104 מיליון ש"ח, 794 מיליון ש"ח ו-44,372 מיליון ש"ח, בהתאמה.
- (2) כולל בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים (יתרת ההפרשה בגין מכשירים אלה, מוצגת במאזן בסעיף התחייבויות אחרות).
- (3) סיכון אשראי אשר דירוג האשראי שלו במועד הדוח תואם את דירוג האשראי לביצוע אשראי חדש בהתאם למדיניות הבנק.
- (4) סיכון אשראי מאזני וחוץ מאזני לא צובר, נחות או בהשגחה מיוחדת.
- (5) כולל סיכון אשראי מאזני בסך של 141 מיליון ש"ח וסיכון אשראי חוץ מאזני בסך של 6 מיליון ש"ח בגין הלוואות לדיוור שהועמדו לקבוצות רכישה מסוימות הנמצאות בהליכי בנייה.

סיכון האשראי הכולל לפי ענפי משק (המשך)
(במיליוני ש"ח)

30 ביוני 2022						
הפסדי אשראי ⁽²⁾						
יורת ההפרשה להפסדי אשראי	מחיקות חשבונאיות נטו	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי	מזה: סיכון אשראי לא צובר	מזה: סיכון אשראי בעייתי ⁽⁴⁾	מזה: דירוג ביצוע אשראי ⁽³⁾	סיכון אשראי כולל ⁽¹⁾
פעילות לווים בישראל						
ציבור - מסחרי						
172	20	17	89	305	11,655	12,081
161	2	39	100	167	15,140	15,619
74	1	18	103	133	7,631	7,908
165	(7)	4	88	215	8,807	9,315
14	(2)	-	4	7	21,340	21,505
171	6	(55)	88	356	14,487	15,382
757	20	23	472	1,183	79,060	81,810
138	(2)	11	152	203	37,624	38,154
328	1	(1)	104	262	35,593	36,537
1,223	19	33	728	1,648	152,277	156,501
2	-	-	-	-	14,177	14,177
1,225	19	33	728	1,648	166,454	170,678
פעילות לווים בחו"ל						
7	-	(2)	6	6	785	796
-	-	-	-	-	6,154	6,154
7	-	(2)	6	6	6,939	6,950
1,232	19	31	734	1,654	173,393	177,628

הערות:

- (1) סיכון אשראי מאזני וסיכון אשראי חוץ מאזני, לרבות בגין מכשירים נגזרים. כולל: חובות, אגרות חוב, ניירות ערך שנשאלו, נכסים בגין מכשירים נגזרים וסיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה, בסך של 118,837 מיליון ש"ח, 14,578 מיליון ש"ח, 289 מיליון ש"ח, 2,880 מיליון ש"ח ו-41,044 מיליון ש"ח, בהתאמה.
- (2) כולל בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים (יתרת ההפרשה בגין מכשירים אלה, מוצגת במאזן בסעיף התחייבויות אחרות).
- (3) סיכון אשראי אשר דירוג האשראי שלו במועד הדוח תואם את דירוג האשראי לביצוע אשראי חדש בהתאם למדיניות הבנק.
- (4) סיכון אשראי מאזני וחוץ מאזני בגין אשראי בעייתי צובר ושאינו צובר רבית, לרבות בגין הלוואות לדיר.
- (5) כולל סיכון אשראי מאזני בסך של 118 מיליון ש"ח וסיכון אשראי חוץ מאזני בסך של 36 מיליון ש"ח בגין הלוואות לדיר שהועמדו לקבוצות רכישה מסוימות הנמצאות בהליכי בנייה.

סיכון האשראי הכולל לפי ענפי משק (המשך)
(במיליוני ש"ח)

31 בדצמבר 2022						
הפסדי אשראי ⁽²⁾						
יתרת ההפרשה להפסדי אשראי	מחיקות חשבונאיות נטו	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי	מזה: סיכון אשראי לא צובר	מזה: סיכון אשראי בעייתי ⁽⁴⁾	מזה: דירוג ביצוע אשראי ⁽³⁾	סיכון אשראי כולל ⁽¹⁾
פעילות לווים בישראל						
ציבור - מסחרי						
171	32	28	82	339	10,762	11,267
174	(2)	49	77	137	16,462	17,020
63	-	7	42	62	7,597	7,841
183	(5)	22	87	241	9,413	9,842
34	(9)	13	2	8	22,303	22,442
188	7	(37)	70	235	14,716	15,776
813	23	82	360	1,022	81,253	84,188
151	(1)	25	145	220	37,200	37,709
344	3	17	98	255	36,048	37,012
1,308	25	124	603	1,497	154,501	158,909
2	-	-	-	-	12,782	12,782
1,310	25	124	603	1,497	167,283	171,691
פעילות לווים בחו"ל						
4	4	(1)	-	-	549	562
-	-	-	-	-	6,640	6,640
4	4	(1)	-	-	7,189	7,202
1,314	29	123	603	1,497	174,472	178,893

הערות:

- סיכון אשראי מאזני וסיכון אשראי חוץ מאזני, לרבות בגין מכשירים נגזרים, כולל: חובות, אגרות חוב, נירות ערך שנשאלו, סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים וסיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה, בסך 120,834 מיליון ש"ח, 15,565 מיליון ש"ח, 12 מיליון ש"ח, 747 מיליון ש"ח ו-41,735 מיליון ש"ח, בהתאמה.
- כולל בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים (יתרת ההפרשה בגין מכשירים אלה, מוצגת במאזן בסעיף התחייבויות אחרות).
- סיכון אשראי אשר דירוג האשראי שלו במועד הדוח תואם את דירוג האשראי לביצוע אשראי חדש בהתאם למדיניות הבנק.
- סיכון אשראי מאזני וחץ מאזני לא צובר, נחות או בהשגחה מיוחדת.
- כולל סיכון אשראי מאזני בסך של 135 מיליון ש"ח וסיכון אשראי חוץ מאזני בסך של 10 מיליון ש"ח בגין הלוואות לדירור שהועמדו לקבוצות רכישה מסוימות הנמצאות בהליכי בנייה.

ניהול סיכוני אשראי צד נגדי

חשיפת האשראי הנוכחית לצדדים נגדיים שהינם מוסדות פיננסיים זרים

מרבית חשיפת האשראי של קבוצת הבנק כלפי מוסדות פיננסיים זרים הינה כלפי בנקים, כאשר מרבית החשיפה הינה כלפי המערכת הבנקאית במערב אירופה ובצפון אמריקה.

חשיפת אשראי נוכחית למוסדות פיננסיים זרים⁽¹⁾

31 בדצמבר 2022			30 ביוני 2023			דירוג אשראי חיצוני ⁽⁵⁾
סיכון אשראי כולל	סיכון אשראי חוץ מאזני נוכחי ⁽³⁾	סיכון אשראי מאזני ⁽²⁾	סיכון אשראי כולל	סיכון אשראי חוץ מאזני נוכחי ⁽³⁾	סיכון אשראי מאזני ⁽²⁾	
		במיליוני ש"ח			במיליוני ש"ח	
323	2	321	254	2	252	AAA עד AA-
2,518	35	2,483	2,673	37	2,636	A+ עד A-
130	2	128	43	-	43	BBB+ עד BBB-
1	1	-	1	1	-	BB- עד B-
13	-	13	11	-	11	ללא דירוג
2,985	40	2,945	2,982	40	2,942 ⁽⁶⁾	סך הכל חשיפות אשראי למוסדות פיננסיים זרים
-	-	-	-	-	-	מזה: סיכון אשראי בעייתי ⁽⁴⁾

הערות:

- (1) מוסדות פיננסיים זרים כוללים: בנקים, בנקים להשקעות, ברוקרים/דילרים, חברות ביטוח, גופים מוסדיים וגופים בשליטת הגופים הללו.
- (2) פקדונות בבנקים, אשראי לציבור, השקעות באגרות חוב, ניירות ערך שנשאלו ונכסים אחרים בגין מכשירים נגזרים.
- (3) בעיקר ערבויות והתחייבויות למתן אשראי, לרבות ערבויות להבטחת חבות של צד ג'.
- (4) סיכון אשראי לא צובר, נחות או בהשגחה מיוחדת.
- (5) לצורך דירוג המוסדות הפיננסיים, הבנק עשה שימוש בדירוגים שנקבעו לצורך יישום הגישה הסטנדרטית של באזל. הבנק משתמש בדירוג של סוכנות S&P לדירוג המוסדות הפיננסיים הזרים אליהם קיימת חשיפת אשראי. כאשר אין דירוג מסוכנות S&P משתמש הבנק בדירוג מסוכנויות אחרות.
- (6) מזה: סך החשיפה לארה"ב כולל פקדונות בסך של 1,241 מיליון ש"ח, אגרות חוב בסך של 153 מיליון ש"ח ושוי הוגן של מכשירים פיננסיים נגזרים בסך של 9 מיליון ש"ח. מרבית החשיפה הינה למוסדות הפיננסיים הגדולים בארה"ב.

הערות כלליות:

- א. חשיפות האשראי ויתרות החובות הבעייתיים מוצגים לאחר ניכוי ההפרשה בגין הפסדי אשראי.
- ב. למידע נוסף לגבי הרכב חשיפות האשראי בגין מכשירים נגזרים מול בנקים וברוקרים/דילרים (מקומיים וזרים) ראה באור 10 לתמצית הדוחות הכספיים. סיכון האשראי החוץ מאזני בגין עסקאות במכשירים פיננסיים נגזרים שבוצעו עם מוסדות פיננסיים זרים, כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה, הסתכם ליום 30 ביוני 2023 ב-285 מיליון ש"ח (31 בדצמבר 2022 - 244 מיליון ש"ח).

מרבית החשיפה של הבנק הינה למוסדות פיננסיים זרים בעלי איתנות פיננסית גבוהה, אשר מרביתם בקבוצת דירוג השקעה A- ומעלה. במהלך ששת החודשים הראשונים של שנת 2023, לא חל שינוי מהותי בחשיפות האשראי של הבנק למוסדות פיננסיים זרים ולא בוצעה הורדת דירוג האשראי של מוסדות פיננסיים אלו.

התיאבון לסיכון המידתי שהוגדר על ידי דירקטוריון הבנק מקבל ביטוי בהתפלגות חשיפת האשראי למוסדות פיננסיים אשר מרביתה הינה מול מוסדות המדורגים בדירוגים גבוהים.

עיקר חשיפת האשראי הנוכחית של הקבוצה (98%) מיוחסת למוסדות פיננסיים זרים מובילים במדינות OECD, המדורגים בקבוצת הדירוג AAA עד A- כאשר 9% מסך החשיפה מדורג בטווח שבין AAA עד AA-.

סיכון האשראי המאזני של הקבוצה למוסדות פיננסיים זרים כולל השקעה של כ-404 מיליון ש"ח באגרות חוב במט"ח. תיק אגרות החוב, הכלול בחשיפה למוסדות פיננסיים זרים, מפוזר וכולו בדירוג השקעה (Investment Grade) מזה כ-90% מדורגות בדירוג A- ומעלה. משך החיים הממוצע של התיק עומד על כ-1.8 שנים.

בנוסף, כולל סיכון האשראי המאזני פקדונות שהופקדו בבנקים זרים בהיקף של כ-2.5 מיליארד ש"ח, בעיקר לתקופה קצרה של יום עד שבוע.

ליום 30 ביוני 2023, אין מדינה בה קיימת לקבוצת הבנק חשיפת אשראי למוסדות פיננסיים זרים העולה על 15% מבסיס ההון של הבנק, שהסתכם ב-2,262 מיליון ש"ח (כהגדרתו בהוראת ניהול בנקאי תקין מס' 202 בדבר רכיבי ההון).

חשיפה למדינות זרות

החשיפה המאזנית למדינות זרות כוללת פקדונות, אגרות חוב, אשראי לציבור ושווי הוגן של מכשירים פיננסיים. החשיפה החוץ מאזנית כוללת ערבויות, סיכון אשראי חוץ מאזני בגין מכשירים פיננסיים נגזרים ומסגרות לא מנוצלות.

חשיפות עיקריות למדינות זרות* (1) (במיליוני ש"ח)

31 בדצמבר 2022			30 ביוני 2023			
חשיפה			חשיפה			
סך הכל	חוץ מאזנית ⁽²⁾⁽³⁾	מאזנית ⁽²⁾	סך הכל	חוץ מאזנית ⁽²⁾⁽³⁾	מאזנית ⁽²⁾	
4,694	40	4,654	10,870	44	10,826	ארצות הברית
4,369	443	3,926	4,634	503	4,131	מדינות אחרות
9,063	483	8,580	15,504	547	14,957	סך כל החשיפות למדינות זרות
33	2	31	47	2	45	מזה: סך החשיפות למדינות ה-PiGS (פורטוגל, איטליה, יוון וספרד)
187	41	146	209	43	166	מזה: סך החשיפות למדינות LDC
17	1	⁽⁴⁾ 16	20	1	⁽⁴⁾ 19	מזה: סך החשיפות למדינות עם בעיות נדילות

* כולל מדינות שהחשיפה אליהן עולה על 1% מסך הנכסים של הבנק על בסיס מאוחד או על 20% מההון לפי הנמוך.

- (1) על בסיס סיכון סופי, לאחר השפעת ערבויות, בטחונות נזילים ונגזרי אשראי.
- (2) סיכון אשראי מאזני וחוץ מאזני מוצגים לפני השפעת ההפרשה להפסדי אשראי ולפני השפעת בטחונות המותרים לניכוי לצורך חבות של לווה ושל קבוצת לווים.
- (3) סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה.
- (4) מרבית החשיפה מבוטחת באופן מלא.

סיכונים בתיק ההלוואות לדיור

מדיניות האשראי של הקבוצה בתחום המשכנתאות

הבנק נוקט במדיניות אשראי מידתית המאושרת על ידי דירקטוריון הבנק ונבחנת מידי שנה ומתעדכנת על פי השינויים והתמורות בארץ, שינויים ברגולציה וכיו"ב. כחלק ממדיניות זו, הבנק עוקב באופן שוטף אחר התפתחויות בתיק המשכנתאות ונוקט במגוון אמצעים לשם ניהול הסיכונים בו. הסיכונים נבחים בהתאם למדיניות שנקבעה לגבי תיאבון הסיכון בתחום המשכנתאות, הן ברמת העסקה הבודדת והן ברמה של כלל תיק המשכנתאות של הקבוצה. הבנק מנהל את הסיכונים, בין השאר, על-ידי השתת מגבלות בפרמטרים שונים, כגון שיעור המימון (LTV), שיעור ההחזר מההכנסה, שיעור ההלוואות ברבית משתנה, שיעור ההלוואות הניתנות לתקופות ארוכות (מעל 25 שנה) ועוד. בעת מתן משכנתא, הבנק בוחן את ההסתברות לכשל על-ידי שימוש במודל סטטיסטי וגם בוחן את יכולת החזר של הלקוח בתרחישים אפשריים של שינויי רבית. הבנק נוקט משנה זהירות בנכסים בהם המצב הרישומי מורכב, תוך מתן משקל יתר לטיב הלקוח ולשיעור המימון. הבנק מבצע בקרה חודשית אחר התפתחות מאפייני הסיכון בתיק המשכנתאות, בהתאם למגבלות על פי פרמטרים במדיניות האשראי. בנוסף נעשה מעקב אחר השתנות היקף החוב הבעייתי בתיק המשכנתאות ואחר שיעור הפיגורים בו והשוואת הנתונים לאלו של כלל המערכת הבנקאית. כמו כן, הבנק ממשיך לעקוב אחר ההשפעות האפשריות על תיק המשכנתאות, בשל ההתפתחויות האחרונות בסביבה המאקרו כלכלית.

היקף הלוואות לדיור

שינוי	לששת החודשים שנסתיימו ביום 30 ביולי		
	2022	2023	
באחוזים		במיליוני ש"ח	
(63.6)	4,535	1,649	ביצועי אשראי לדיור
(22.2)	9	7	הלוואות מכספי הבנק
(62.5)	8	3	הלוואות מכספי האוצר
(63.6)	4,552	1,659	מענקים מכספי האוצר
(62.4)	372	140	סך הכל הלוואות חדשות
(63.5)	4,924	1,799	הלוואות שמוחזרו מכספי הבנק
			סך כל הביצועים

שינוי	ליום 30 ביולי		
	2022	2023	
באחוזים		במיליוני ש"ח	
1.9	34,680	35,339	יתרת האשראי לדיור, נטו
(6.8)	250	233	הלוואות מכספי הבנק
13.2	68	77	הלוואות מכספי האוצר*
1.9	34,998	35,649	מענקים מכספי האוצר*
			סך הכל יתרה

* סכום זה אינו נכלל בירתות המאזניות.

שיעור המימון

אחד הפרמטרים המרכזיים המשמשים את הבנק לבחינת הסיכון בתיק האשראי לדיור הינו שיעור המימון (Loan To Value), המחושב על פי הוראת הפיקוח על הבנקים מספר 876 - דוח על הלוואות לדיור והינו היחס בין סכום האשראי לבין שווי הנכסים המשמשים לביטחון במועד אישור ההלוואה. יצוין כי עליית שווי נכס כשלעצמה אינה מהווה אירוע לחישוב מחדש של LTV ואילו בעת מתן אשראי נוסף בביטחון אותו נכס ניתן לחשב LTV, בהתייחס לשמאות עדכנית.

תיק ההלוואות לדיור ממקורות הבנק ליום 30 ביולי 2023 כולל כ-68% אשראי שניתן עם שיעור מימון עד 60%, בהשוואה לכ-69% ביום 30 ביולי 2022. כ-98% מסך האשראי ניתן בשיעור מימון של עד 75%, בדומה לנתון ליום 30 ביולי 2022.

ביצועי ההלוואות לדיור ממקורות הבנק בששת החודשים הראשונים של שנת 2023 כוללים כ-64% אשראי שניתן עם שיעור מימון של עד 60%, בהשוואה לכ-62% בתקופה המקבילה אשתקד. כל הביצועים ניתנו בשיעור מימון של עד 75%, בדומה לנתון בתקופה המקבילה אשתקד. בחישוב היחס לא נכללו הלוואות ללא ביטחון נכס.

שיעור החזר מהכנסה

פרמטר מרכזי נוסף המשמש את הבנק לבחינת הסיכון בתיק האשראי לדיור הינו שיעור החזר מהכנסת הלווה. יחס זה מאפשר לבנק להעריך את יכולתו של לווה לעמוד בהחזרי הלוואה השוטפים כסדרם מתוך הכנסתו הקבועה כפי שהיתה במועד מתן הלוואה. תיק הלוואות לדיור ממקורות הבנק ליום 30 ביוני 2023 כולל כ-89% אשראי שניתן עם שיעור החזר מהכנסה של עד 35%, בהשוואה לכ-90% ליום 30 ביוני 2022. כ-99% מהאשראי ניתן ללווים עם שיעור החזר מהכנסה של עד 50%, בדומה לנתון ליום 30 ביוני 2022. ביצועי הלוואות לדיור ממקורות הבנק בששת החודשים הראשונים של שנת 2023 כוללים כ-82% אשראי שניתן עם שיעור החזר מהכנסה של עד 35%, בהשוואה לכ-89% בתקופה המקבילה אשתקד. כל האשראי ניתן ללווים עם שיעור החזר מהכנסה של עד 50%, בדומה לנתון בתקופה המקבילה אשתקד. בחישוב היחס לא נכללו הלוואות בולט ובלון.

הלוואות ברבית משתנה

תיק הלוואות לדיור ממקורות הבנק ליום 30 ביוני 2023 כולל שיעור של 60% אשראי שניתן ברבית משתנה ומסתכם לסך של 21,172 מיליון ש"ח. ביצועי הלוואות לדיור ממקורות הבנק בששת החודשים הראשונים של שנת 2023 כוללים סך של 762 מיליון ש"ח ברבית משתנה עד חמש שנים, המהווים 46% מסך הביצועים וסך של 195 מיליון ש"ח ברבית משתנה כל חמש שנים ומעלה, המהווים 12% מסך הביצועים.

הלוואות ארוכות טווח

תיק הלוואות לדיור ממקורות הבנק ליום 30 ביוני 2023 כולל כ-73% אשראי אשר תקופת פירעונו למועד הדיווח היא עד 25 שנה ומסתכם לסך של 26,013 מיליון ש"ח.

ביצועי הלוואות לדיור ממקורות הבנק בששת החודשים הראשונים של שנת 2023 כוללים כ-44% אשראי אשר תקופת פירעונו למועד הדיווח היא עד 25 שנה ומסתכמים לסך של 724 מיליון ש"ח.

להלן נתונים על התפתחות תיק הלוואות לדיור לפי מגזרי הצמדה (ללא אשראי מכספי אוצר ולאחר ניכוי הפרשה להפסדי אשראי):

סך הכל	למטרת מגורים												
	בביטחון דירת מגורים		מגזר צמוד מט"ח		מגזר צמוד מדד				מגזר לא צמוד				
	יתרה	סך הכל	רבית משתנה		רבית משתנה		רבית קבועה		רבית משתנה		רבית קבועה		
			שיעור	יתרה	שיעור	יתרה	שיעור	יתרה	שיעור	יתרה			
במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח
35,339	934	34,405	-	6	16.2	5,588	11.2	3,838	43.3	14,894	29.3	10,079	30.6.23
35,464	906	34,558	-	6	15.8	5,466	10.8	3,726	44.1	15,226	29.3	10,134	31.12.22

להלן נתונים על התפתחות המשכנתאות (ללא אשראי מכספי אוצר):

שנת 2019	שנת 2020	שנת 2021	שנת 2022	שש חודשים 2022	שש חודשים 2023
4,374	5,915	8,005	7,124	4,535	1,639
5.4%	35.2%	35.3%	(11.0%)	20.8%	(63.6%)
0.01%	0.14%	(0.02%)	0.08%	0.07%	(0.02%)
0.49%	0.59%	0.50%	0.43%	0.40%	0.43%

ביצועי הלוואות לדיור (במיליוני ש"ח)
 שיעור השינוי בביצועי הלוואות לדיור ביחס לתקופה מקבילה
 שיעור הוצאה (ההכנסה) להפסדי אשראי ביחס למשכנתאות באחריות הבנק
 שיעור הפרשה המצטברת להפסדי אשראי ביחס למשכנתאות באחריות הבנק

סיכון אשראי לאנשים פרטיים (ללא הלוואות לדיור וללא נגזרים)

כללי

הבנקים בקבוצה מעמידים אשראי צרכני למגוון משקי הבית, בעיקר אוכלוסיות יעד המאופיינות ברמת סיכון נמוכה מהמוצא, חלקם במערכת החינוך ובמערכת הביטחון.

מדיניות האשראי לאנשים פרטיים משקפת את תיאבון הסיכון של הבנק וכוונותיו לגבי רמות הסיכון שברצונו ליטול וכן את הפרופיל הרצוי לתיק האשראי לאנשים פרטיים והיקפו ביחס לתיק האשראי הכולל.

המדיניות מתבססת על מערכת פנימית לדירוג סיכון האשראי לאנשים פרטיים על פי מודלים סטטיסטיים המתעדכנים באופן שוטף וכן על ידי כללים עסקיים ועקרונות למתן אשראי, בהתאם לבחינת כושר החזר של הלקוח ברמה פרטנית וכן על ניתוח והערכה של מכלול פרמטרים נוספים, להם השלכה על איתנותו הפיננסית של הלווה.

תפיסה זו משקפת היטב במדיניות האשראי של הבנק באמצעות מגבלות כמותיות ואיכותיות למתן אשראי ברמת הלקוח הבודד וברמת הבנק, וכן בתהליכי בקרה ובתהליכי עבודה מובנים, בקווי הבקרה השונים.

מודלים של דירוג סיכונים אשראי משמשים את הבנקים בקבוצה הן בתהליך החיתום של האשראי בסניפים והן להעמדת אשראי ישיר באמצעות האינטרנט, האפליקציה והבינלאומי קול. המלצות האשראי הנגזרות מהמודלים הסטטיסטיים, יחד עם נהלי הבנק הנסמכים על מדיניות האשראי של הבנק והמגבלות האיכותיות והכמותיות הכלולות בה, מגלמים את תיאבון הסיכון המידתי של הקבוצה בתחום האשראי הצרכני.

באשראי קמעונאי, מתמקד הבנק באשראי המאופיין ברמת פיזור גבוהה וברמת סיכון נמוכה. בהתייחס לעובדה שהחברה הבת מסד עוסקת אף היא בתחום האשראי, הבנק פועל בראיה קבוצתית ליישם מתכונת עבודה סדורה וקבוצתית המגדירה, בין היתר, מתכונת מיקוד עסקי לכל סוג אוכלוסייה בקבוצה. אוכלוסיית היעד הינה בעיקר אוכלוסייה בעלת מקורות הכנסה יציבים, הזקוקה למימון בתחום הצרכני, והינה בעלת כושר החזר של האשראי, בין היתר, אוכלוסיות ייעודיות בעלות קשר משותף בחתך ארצי (כגון מורים, עובדי משרד הביטחון וכו') בעלי יכולת החזר או כנגד ביטחונות הניתנים למימוש. הלוואות לאוכלוסיית המורים הינן הלוואות המשולמות בעיקר באמצעות ניכוי ישיר מהשכר.

מרבית הלקוחות במגזר משקי הבית בסניפי אוצר החייל הינם שכירים וחלק ניכר מהם עובדים לשעבר במערכת הביטחון. חלק מההלוואות לעובדי מערכת הביטחון הניתנות במסגרת מכרזים שונים, משקפות היוון זכויות לתקופות ביניים ומאופיינות בסכומים גדולים יחסית ולתקופות ארוכות. בנוסף, במסגרת תנאי המכרז הנוכחי שבתוקף עד ליום 30 בנובמבר 2023, נקבעה אחריותו של משרד הביטחון לתשלום החוב במצב של כשל אשראי ובכך פחת סיכון האשראי הניתן לעובדי מערכת הביטחון, במסגרת זו, למינימום. החזרי הלוואות אלה והלוואות נוספות לאוכלוסיית מערכת הביטחון וכן הלוואות הניתנות במסגרת הסכמים מפעליים מנוכים מן השכר ישירות.

בחודש מאי 2023, זכה הבנק שוב במכרז למתן אשראי ושירותים בנקאיים לעובדי מערכת הביטחון לתקופה של 7 שנים נוספות המתחילה ביום 1 בדצמבר 2023, עם אופציה להארכה ב-3 שנים נוספות. במכרז נקבעו, בין היתר, התנאים למתן אשראי (ששונים מעט מהמכרז הקודם, בעיקר בקשר לאחריות משרד הביטחון, אשר צומצמה להלוואות השיקום בלבד) ולניהול חשבון לעובדי מערכת הביטחון והזכויות להפעלת סניפים במחנות צה"ל. הזכייה הנמשכת במכרז מאפשרת לבנק הזדמנויות עסקיות להרחבת פעילותו בקרב אוכלוסיית המכרז והגדלת חלקו באוכלוסיות נוספות.

כ-84% מיתרת סיכון האשראי לאנשים פרטיים הינם בגין לקוחות בעלי הכנסה קבועה בחשבון בסכום העולה על 10 אלפי ש"ח.

להלן התפלגות סיכון האשראי לאנשים פרטיים בישראל:

שינוי לעומת		יתרה ליום		
31 בדצמבר	30 ביוני	31 בדצמבר	30 ביוני	
2022	2022	2022	2022	2023
	באחוזים		במיליוני ש"ח	
2.6	5.8	5,747	5,577	5,898
(2.9)	(3.5)	17,786	17,902	17,276
(1.5)	(1.3)	23,533	23,479	23,174
2.8	4.0	4,791	4,735	4,924
2.1	6.0	7,954	7,661	8,124
376.1	428.1	710	640	3,380
22.1	26.0	13,455	13,036	16,428
7.1	8.5	36,988	36,515	39,602
(0.2)	1.1	22,297	22,018	22,262

יתרות עו"ש ויתרות מנוצלות בכרטיסי אשראי הלוואות אחרות
 סך כל סיכון האשראי המאזני מסגרות עו"ש לא מנוצלות
 מסגרות כרטיסי אשראי לא מנוצלות
 סיכון אשראי חוץ מאזני אחר
 סך כל סיכון האשראי החוץ מאזני
 סך כל סיכון האשראי הכולל
 ממוצע היקף האשראי המאזני, כולל משיכת יתר בעו"ש, יתרות מנוצלות בכרטיסי אשראי והלוואות

להלן התפלגות סיכון האשראי הבעייתי מסך החובות לאנשים פרטיים בישראל:

שינוי לעומת		יתרה ליום			
31 בדצמבר	30 ביוני	31 בדצמבר	30 ביוני	30 ביוני	
2022	2022	2022	2022	2023	
באחוזים		במיליוני ש"ח			
(5.1)	(10.6)	98	104	93	סיכון אשראי בעייתי לא צובר הכנסות רבית
14.0	13.3	157	158	179	סיכון אשראי בעייתי צובר הכנסות רבית
7.1	8.5	36,733	36,253	39,330	סיכון אשראי לא בעייתי
7.1	8.5	36,988	36,515	39,602	סך כל סיכון האשראי
7.7	7.7	13	13	14	מזה: חובות צוברים בפיקוד של 90 ימים או יותר
6.7	17.3	89	81	95	יתרת ארגוני החוב שבהסדר מתוך האשראי הבעייתי
		0.07%	-	0.54%	שיעור ההוצאות בגין הפסדי אשראי מסך האשראי לציבור*

* על בסיס שנתי.

להלן התפלגות סיכון האשראי לאנשים פרטיים בישראל לפי התפלגות ההכנסה הקבועה בחשבון

30 ביוני 2023				
סיכון אשראי חוץ מאזני	סיכון אשראי מאזני	סך נכסים פיננסיים** גבוה מ-50 אלפי ש"ח	סך נכסים פיננסיים** נמוך מ-50 אלפי ש"ח	הכנסה קבועה בחשבון*
במיליוני ש"ח				באלפי ש"ח
219	281	39	242	ללא הכנסה קבועה
2,532	3,424	385	3,039	עד 10
3,904	6,204	1,327	4,877	מ-10 עד 20
9,773	13,265	5,553	7,712	מעל 20
16,428	23,174	7,304	15,870	סך הכל

30 ביוני 2022				
סיכון אשראי חוץ מאזני	סיכון אשראי מאזני	סך נכסים פיננסיים** גבוה מ-50 אלפי ש"ח	סך נכסים פיננסיים** נמוך מ-50 אלפי ש"ח	הכנסה קבועה בחשבון*
במיליוני ש"ח				באלפי ש"ח
209	340	48	292	ללא הכנסה קבועה
2,117	3,899	488	3,411	עד 10
3,448	6,407	1,510	4,897	מ-10 עד 20
7,262	12,833	5,945	6,888	מעל 20
13,036	23,479	7,991	15,488	סך הכל

31 בדצמבר 2022				
סיכון אשראי חוץ מאזני	סיכון אשראי מאזני	סך נכסים פיננסיים** גבוה מ-50 אלפי ש"ח	סך נכסים פיננסיים** נמוך מ-50 אלפי ש"ח	הכנסה קבועה בחשבון*
במיליוני ש"ח				באלפי ש"ח
242	423	89	334	ללא הכנסה קבועה
2,097	3,706	424	3,282	עד 10
3,503	6,374	1,411	4,963	מ-10 עד 20
7,613	13,030	5,640	7,390	מעל 20
13,455	23,533	7,564	15,969	סך הכל

* הכנסה קבועה לחשבון, כהגדרתה בהוראת הדיווח לפיקוח 836 (הכוללת משכורת בפועל בחישוב ממוצע של 12 חודשים אחרונים, סך קצבאות, הפקדות מזומן והפקדות שיקים).
 ** תיק הנכסים הפיננסיים המקושר לחשבון, כגון: פקדונות כספיים (לרבות יתרות עו"ש), תיקי ניירות ערך ונכסים כספיים אחרים.

התפלגות לפי התקופה הממוצעת שנותרה לפירעון (לפי המועד הסופי לפירעון ההלוואה)

סיכון אשראי מאזני			תקופה לפירעון
31 בדצמבר 2022	30 ביוני 2022	30 ביוני 2023	
			עד שנה
6,304	6,104	6,335	משנה ועד שלוש שנים
3,204	3,231	3,122	משלוש שנים ועד חמש שנים
4,935	4,944	4,674	מחמש שנים ועד שבע שנים
2,817	2,976	2,607	מעל שבע שנים
6,273	6,224	6,436	סך הכל
23,533	23,479	23,174	

התפלגות לפי גודל האשראי של הלווה*

31 בדצמבר 2022			30 ביוני 2022			30 ביוני 2023			תחום אשראי ללווה
סיכון אשראי כולל**	סיכון אשראי חוץ מאזני	סיכון אשראי מאזני	סיכון אשראי כולל**	סיכון אשראי חוץ מאזני	סיכון אשראי מאזני	סיכון אשראי כולל**	סיכון אשראי חוץ מאזני	סיכון אשראי מאזני	
665	454	211	657	447	210	758	540	218	באלפי ש"ח
1,305	876	429	1,283	858	425	1,486	1,054	432	עד 10
3,217	2,060	1,157	3,166	1,998	1,168	3,702	2,529	1,173	מ-10 עד 20
6,416	3,505	2,911	6,287	3,374	2,913	7,239	4,333	2,906	מ-20 עד 40
9,149	3,402	5,747	9,097	3,289	5,808	9,727	4,178	5,549	מ-40 עד 80
9,455	2,261	7,194	9,350	2,215	7,135	9,777	2,710	7,067	מ-80 עד 150
6,781	897	5,884	6,675	855	5,820	6,913	1,084	5,829	מ-150 עד 300
36,988	13,455	23,533	36,515	13,036	23,479	39,602	16,428	23,174	מעל 300
									סך הכל

* הגדרת לווה - בהתאם להגדרות הוראת ניהול בנקאי תקין 313.
** סיכון אשראי כולל - למעט חבות בגין נגזרים ולמעט הלוואות דיור.

התפלגות לפי סוג ומידת החשיפה לגידול משמעותי בתשלומים

31 בדצמבר 2022	30 ביוני 2022	30 ביוני 2023	סוג האשראי
סיכון אשראי מאזני	סיכון אשראי מאזני	סיכון אשראי מאזני	
			עו"ש
1,639	1,571	1,608	כרטיסי אשראי
4,108	4,006	4,290	אשראי ברבית משתנה
17,082	17,372	16,551	אשראי ברבית קבועה
704	530	725	סך הכל
23,533	23,479	23,174	

בטחונות

31 בדצמבר 2022			30 ביוני 2022			30 ביוני 2023			סך אשראי המגובה בטחונות*
סיכון אשראי כולל	סיכון אשראי חוץ מאזני	סיכון אשראי מאזני	סיכון אשראי כולל	סיכון אשראי חוץ מאזני	סיכון אשראי מאזני	סיכון אשראי כולל	סיכון אשראי חוץ מאזני	סיכון אשראי מאזני	
5,060	432	4,628	5,060	404	4,656	4,658	113	4,545	מזדה:
4,616	402	4,214	4,606	375	4,231	4,234	84	4,150	בטחונות לא נזילים
444	30	414	454	29	425	424	29	395	בטחונות נזילים

תיאור הפעילות

א. חיתום האשראי ללקוחות פרטיים

חיתום האשראי הצרכני מבוצע בהתחשב בפרמטרים אישיים של הלקוח ומשקף נכונות מידתית לנטילת סיכוני אשראי. תפיסה זו משתקפת היטב במגבלות כמותיות ואיכותיות, וכן באמצעות מגוון רחב של תהליכי עבודה מובנים ותהליכי בקרה הדוקים בקווי הבקרה השונים. הבנקים בקבוצה מציעים אשראי ללקוחותיהם על בסיס הבנת צרכי הלקוח, זיהוי וניטור מאפייני הסיכון שלו. בתהליך החיתום נבחנים מספר קריטריונים אשר מהווים כלי תומך החלטה, בין היתר, אינפורמציה כללית על הלקוח (זהותו, חוסנו הפיננסי, התנהלותו בחשבון וכל מידע נוסף אשר בידו לסייע בתהליך החיתום), מטרת האשראי, פעילות הלקוח בבנק בהקשר לתמחור העסקה, כושר החזר, תמהיל האשראי הכולל בחשבון והתאמתו לצורכי הלקוח. תהליך זה מושתת על ערכי הגנות ושקיפות כלפי הלקוח.

ב. אופן פיקוח ומעקב על מאפייני הסיכון

הבנקים בקבוצה בעלי התמחות ומיומנות גבוהה בתחום האשראי הקמעונאי מתוקף ניסיונם רב השנים באשראי למשקי הבית. הקבוצה מכשירה את עובדיה ברמת מיומנות מקצועית גבוהה בתחום האשראי ובעלת מערכות ממוחשבות תומכות החלטה, בקרה ומעקב לאיתור מוקדם של לווים בפיגור או בעלי מאפיינים של תסמינים שליליים. הקבוצה מגדרת את עצמה בנטילת סיכוני אשראי, בין היתר, באמצעות פיזור הסיכון בין הלקוחות. ניהול הסיכונים ובקרתם מתבצעים באמצעות תשתית נאותה של מנגנוני שליטה, פיקוח, בקרה וביקורת. הבקורות בנושא האשראי הצרכני מבוצעות באמצעות שלושת קווי ההגנה. במסגרת הבקורות המבוצעות על ידי הקו הראשון: מעקב אחר חריגה ממסגרת עו"ש וחח"ד, בדיקת אשראי בפיגור ובקרה אחר התפתחות האשראי הצרכני הבעייתי בסניפים. בקו השני מבוצעת בחינה תקופתית, על השפעת אירועים מאקרו כלכליים העשויים להשפיע על יחס החזר להכנסה של הלווים. הבחינה מבוצעת על המשכנתאות ועל תיק האשראי שאינו לדירור. בנוסף, מבוצעים ניתוחי רוחב בהתייחס למאפייני סיכון שונים ובחינת השפעת סביבת האינפלציה המשתנה על משתני הסיכון השונים, כגון התפלגות התיק לפי דירוג סיכון הלקוח, שיעורי הכשל, ומדדי סיכון שונים, כגון שיעורי אשראי בעייתי, שיעורי הפרשות ושיעורי מחיקות. הקו השלישי, מערך הביקורת הפנימית, אחראי לביצוע ביקורת בלתי תלויה על ניהול הסיכון, מסגרת העבודה והבקורות לניטור סיכוני אשראי צרכני, לרבות פעילות קווי ההגנה הראשון והשני, לניטור סיכון זה. כמו כן, הבנק משתמש במערכות ממוכנות תומכות כגון מערכת לאיתור וטיפול בחובות בעלי סממנים בעייתיים ומערכת סטטיסטית לניבוי כשל אשראי.

סיכונים בענף הבינוי והנדל"ן

הבנק נוקט במדיניות אשראי מידתית שאושרה על ידי דירקטוריון הבנק, נבחנת מידי שנה ומתעדכנת על פי השינויים והתמורות בארץ הן בתחום הנדל"ן בכלל והן בתחום האשראי בפרט, שינויים ברגולציה (כגון: הוראות המפקח על הבנקים ותקנות ממשלתיות) וכיו"ב. מדיניות זו באה לידי ביטוי בבחינת שיעור המימון, קביעת מגבלות שונות, ביצוע ניתוחי רגישות בליווי פרויקטים לבניה ובחינת שיעור ההון העצמי ודרישה למכירות והשכרות מוקדמות וזאת על מנת לצמצם ככל הניתן את הסיכונים. בנוסף, אימץ הבנק מדיניות פרטנית ביחס לתחומי הפעילות השונים בתחום הבינוי והנדל"ן, ובהם ליווי בניה למגורים, ליווי בניה לנכסים מניבים וכן אשראי למימון נדל"ן מניב ביעוד למשרדים, מסחר ותעשייה. בחינת בקשות חדשות למימון נדל"ן בבנק מאופיינות בפרמטרים שונים, בין היתר, מיקום הנכס, פיזור גאוגרפי, ייעודו (מגורים/משרדים/מסחר/תעשייה), סוג העסקה (תמ"א/מחיר למשתכן/מחיר מטרחה וכו'). כמו כן, נבחנת רמת הסיכון הנגזרת בכל מימון בהתייחס לשיעור המימון, תקופת המימון, איכות הלווה ואיתנותו. בהתייחס לכל האמור לעיל וכן פרמטרים נוספים, נקבעת רמת התמחור ורווחיות התיק. מעבר לבדיקות הנעשות באופן שוטף, מקיים הבנק דיון תקופתי בכל תיקי האשראי בענף הבינוי והנדל"ן ובוחן את מצב הפרויקטים וכן את רמת הסיכון בכל פרויקט ומצמצם חשיפות בהתאם. ככלל, בחינת הפרויקטים מתבצעת על בסיס חודשי ועל פי דוחות ביצוע, המתקבלים מאת המפקח על הפרויקט, כאשר הסיכונים הנבחנים הם, הן ברמת סיכון השוק והן ברמת סיכון הביצוע. הבנק מקפיד לתמחר כל עסקה בהתאם לסיכון ולריתוק ההון הנדרש. ההפרשה להפסדי אשראי מחושבת בהתאם להוראות המפקח על הבנקים ונקבעת גם עבור ענף הבינוי והנדל"ן, על פי מאפייניו. יצוין, כי בנוסף למדידה כמותית זו, בוחן הבנק מדי רבעון, באופן סובייקטיבי, את הצורך בהגדלה נוספת של מקדמי ההפרשה לענף הבינוי והנדל"ן, בהתחשב בהתפתחויות בסביבה העסקית ואינדיקציות נוספות, הרלוונטיות לרמת הסיכון הגלומה בתיק האשראי ובמידת הצורך, מגדיל את מקדמי ההפרשה הקבוצתית. בחינה נוספת מבוצעת גם עבור לווים ספציפיים ובמידת הצורך, נרשמת גם הפרשה פרטנית. בחודשים האחרונים, נרשמה ירידה בביקוש לרכישת דירות וזאת, בין היתר, על רקע עליית האינפלציה והרבית. הבנק עוקב באופן שוטף אחר המגמות וההשלכות הנובעות מהן. מדיניות הבנק המידתית, הביאה לכך שלא נרשמה השפעה מהותית, נכון להיום, על איכות התיק.

להלן נתונים על סיכון האשראי לציבור בענף הבינוי והנדל"ן בישראל:

31 בדצמבר		30 ביוני		
2022	2022	2023	2023	
		במיליוני ש"ח		
				סיכון אשראי כולל⁽¹⁾
				נדל"ן שבנייתו לא הושלמה
7,591	6,612	7,554		מזה: קרקע גולמית
5,366	4,733	5,779		נדל"ן בתהליכי בניה
5,958	5,801	6,197		נדל"ן שבנייתו הושלמה
5,946	6,381	5,690		אחר ⁽²⁾
24,861	23,527	25,220		סך הכל

(1) מזה: אשראי המובטח בנדל"ן למגורים בסך של 11,963 מיליון ש"ח (8,491 מיליון ש"ח מאזני ו-3,472 מיליון ש"ח חוץ מאזני), אשראי המובטח בנדל"ן לתעשייה בסך של 1,137 מיליון ש"ח (1,029 מיליון ש"ח מאזני ו-108 מיליון ש"ח חוץ מאזני) ואשראי המובטח בנדל"ן למסחר בסך של 6,404 מיליון ש"ח (5,603 מיליון ש"ח מאזני ו-801 מיליון ש"ח חוץ מאזני) (31.12.22 - 11,428 מיליון ש"ח, 1,075 מיליון ש"ח ו-6,412 מיליון ש"ח, בהתאמה).

(2) כולל אשראי ללווים בענף הבינוי והנדל"ן בישראל, להם בטחון שאינו נדל"ן, בעיקר פרויקטי תשתיות ואשראי לחברות נדל"ן מניב.

שיעור האשראי שאינו בדירוג ביצוע אשראי מסך סיכון האשראי בענף הבינוי והנדל"ן ליום 30 ביוני 2023, עמד על 2.7%, בהשוואה ל-3.2% ליום 31 בדצמבר 2022.

שיעור האשראי הבעייתי מסיכון האשראי הכולל בענף הבינוי והנדל"ן ליום 30 ביוני 2023, עמד על 1.3%, בהשוואה ל-0.8% ליום 31 בדצמבר 2022.

מימון ממונף - Leveraged Finance

מימון ממונף מוגדר כאשראי למימון עסקאות הוניות בתאגידים (כמוגדר בהוראת בנק ישראל מספר 323), אשר עונה על תבחינים מסויימים, ואשראי הניתן ללווים המאופיינים ברמות מינוף פיננסי גבוהות.

התבחינים שעל פיהם הבנק מגדיר אשראי כמימון ממונף נקבעו באופן שמרני.

מידע נוסף ניתן למצוא בדוחות הכספיים לשנת 2022.

ליום 30 ביוני 2023, סך יתרות האשראי המצרפיות (אשראי מאזני וחוץ מאזני, בניכוי הפרשות להפסדי אשראי ובטחונות מותרים בניכוי) הנחשבות כמימון ממונף הסתכם ב-446 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-511 מיליון ש"ח ביום 30 ביוני 2022 ו-547 מיליון ש"ח בסוף שנת 2022.

חשיפות משמעותיות לקבוצות לוויים

ליום 30 ביוני 2023, אין קבוצת לוויים אשר חבותה נטו על בסיס מאוחד, לאחר הפחתת הניכויים המותרים לפי סעיף 5 להוראה 313, עולה על 15% מהון הבנק, המחושב בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין בדבר מדידה והלימות הון.

סיכון שוק

סיכון שוק (סיכון פיננסי) הינו סיכון קיים או עתידי להפסד או לירידת ערך הנובעים משינוי בשווי הכלכלי של מכשיר פיננסי, תיק מסוים או קבוצת תיקים וברמה הכוללת, עקב שינויים במחירים, שערי מטבע, מרווחים ופרמטרים אחרים בשווקים, ובכללם: סיכון רבית, סיכון מטבע, סיכון אינפלציה, סיכון מחיר מניות וסיכון תנודתיות.

סביבת האינפלציה בעולם מוסיפה להיות גבוהה, אך ניכר כי ישנה האטה בקצב האינפלציה, על רקע העלאות הרבית. האינפלציה בישראל נמוכה ביחס למדינות ה-OECD, כאשר הציפיות בשוק המקומי הן שהאינפלציה בארץ תגיע ליעד של בנק ישראל, לקראת תחילת השנה הבאה.

הבנק נוקט במגוון פעולות על מנת להתמודד עם השפעות השינויים ברבית ובאינפלציה על לקוחותיו, ובכללם ביצוע מבחני רגישות ובדיקות שוטפות הבוחנות את כושר ההחזר של הלקוחות, לפי מגזרי הפעילות השונים, תוך טיפול פרטני בהתאם לממצאים.

כמו כן, הבנק נוקט בפעולות נוספות על מנת להתמודד עם ההשפעות של השינויים כאמור, לרבות עדכוני הנחות למודלים שונים בתחומי האשראי וסיכונים שוק וביצוע עסקאות לניהול החשיפה במגזר הצמוד מדד.

הבנק ממשיך לעקוב אחר ההתפתחויות השונות במצב המאקרו כלכלי.

המתודולוגיה לאמידת החשיפה לסיכונים השוק

הבנק עושה שימוש במספר כלים ומודלים מקובלים לצורך ניהול החשיפה לסיכונים השוק, באמצעים הכוללים גם את הערך בסיכון (VAR) וגם הפעלת תרחישי קיצון Stress Tests, כלי ניהול ובקרת חשיפות רבית כגון: מח"מ, שווי הוגן ומבחני רגישות לשינויים בעקום הרבית.

סיכון רבית

סיכון הרבית הוא סיכון לרווחים או להון הנובע מתזוזות בשיעורי הרבית, המשפיעות על רוחי הבנק באמצעות שינוי בהכנסות נטו, ועל שווי נכסי הבנק, התחייבויותיו ומכשיריו חוץ מאזניים, מכיוון שהערך הנוכחי של תזרימי מזומנים עתידיים (ובמקרים מסוימים התזרימים עצמם) משתנה, כאשר חל שינוי בשיעורי הרבית. צורתו העיקריות של סיכון הרבית שאליו נחשף הבנק כוללות: סיכון תמחור מחדש, סיכון עקום התשואה, סיכון בסיס וסיכון אופציונליות.

סיכון הרבית, לכלל התיק, הינו אחד הסיכונים הדומיננטיים להם חשוף הבנק בכל הקשור להשפעה על השווי ההוגן של הנכסים וההתחייבויות ועל הרווח. הבנק מנהל את סיכונים הרבית בהתאם להוראת בנק ישראל בנושא ניהול סיכון הרבית (הוראה 333), בדגש על סיכון הרבית בתיק הבנקאי. בהתאם להוראות, נקבעה מדיניות בנושא ניהול סיכון הרבית.

ניתוח רגישות להשפעת החשיפה לשינויים ברבית המבוססת על השווי ההוגן של המכשירים הפיננסיים

להלן מידע לגבי השפעת שינויים פוטנציאליים בשיעור הרבית על שוויים ההוגן של המכשירים הפיננסיים של הבנק וחברות מאוחדות שלו, למעט פריטים לא כספיים, על פי כללים חשבונאיים:

1. שווי הוגן של המכשירים הפיננסיים של הבנק וחברות מאוחדות שלו, למעט פריטים לא כספיים (לפני השפעת שינויים פוטנציאליים בשיעורי הרבית):

31 בדצמבר 2022			30 ביוני 2022			30 ביוני 2023			שווי הוגן נטו מותאם ⁽¹⁾ מזה: תיק בנקאי
סך הכל	מט"ח	שקל	סך הכל	מט"ח	שקל	סך הכל	מט"ח	שקל	
		במיליוני ש"ח			במיליוני ש"ח			במיליוני ש"ח	
9,214	152	9,062	8,228	6	8,222	11,323	302	11,021	
8,982	26	8,956	7,814	(28)	7,842	10,750	215	10,535	

פירוט נוסף בדבר ההנחות ששימשו לחישוב השווי ההוגן המותאם של המכשירים הפיננסיים, ראה באור 14 א' לתמצית הדוחות הכספיים.

2. השפעת תרחישים של שינויים בשיעורי הרבית על השווי ההוגן נטו המותאם⁽¹⁾ של הבנק וחברות מאוחדות שלו:

31 בדצמבר 2022			30 ביוני 2022			30 ביוני 2023			
סך הכל	מט"ח	שקל	סך הכל	מט"ח	שקל	סך הכל	מט"ח	שקל	
במיליוני ש"ח			במיליוני ש"ח			במיליוני ש"ח			
89	13	76	1	11	(10)	(115)	11	(126)	שינויים מקבילים
81	9	72	6	17	(11)	(116)	12	(128)	עלייה במקביל של 1%
(65)	(8)	(57)	50	(7)	57	147	(8)	155	מזה: תיק בנקאי
(59)	(4)	(55)	48	(11)	59	150	(7)	157	ירידה במקביל של 1%
									מזה: תיק בנקאי
(164)	24	(188)	(183)	20	(203)	(235)	17	(252)	שינויים לא מקבילים
204	(18)	222	189	(17)	206	245	(12)	257	התללה ⁽²⁾
214	(12)	226	161	(10)	171	183	(7)	190	השטחה ⁽³⁾
(199)	18	(217)	(157)	13	(170)	(164)	12	(176)	עליית רבית בטווח הקצר
									ירידת רבית בטווח הקצר

בטבלה זו מוצג השינוי בשווי ההוגן נטו המותאם של כל המכשירים הפיננסיים, בהנחה שחל השינוי שצויין בכל שיעורי הרבית בכל מגזרי ההצמדה. שווי הוגן נטו של המכשירים הפיננסיים, למעט פריטים לא כספיים ולאחר השפעת התחייבות לזכויות עובדים וייחוס לתקופות של פקדונות לפי דרישה (עו"ש). פירוט נוסף בדבר ההנחות ששימשו לחישוב השווי ההוגן המותאם של המכשירים הפיננסיים, ראה באור 14' לדוחות הכספיים.

(1) התללה - ירידה ברבית בטווח הקצר ועלייה ברבית בטווח הארוך.
 (2) השטחה - עלייה ברבית בטווח הקצר וירידה ברבית בטווח הארוך.
 (3) השטחה - עלייה ברבית בטווח הקצר וירידה ברבית בטווח הארוך.

3. השפעת תרחישים של שינויים בשיעורי הרבית על הכנסות רבית נטו ועל הכנסות מימון שאינן מרבית

31 בדצמבר 2022			30 ביוני 2022			30 ביוני 2023			
סך הכל*	הכנסות מימון שאינן מרבית	הכנסות רבית, נטו	סך הכל*	הכנסות מימון שאינן מרבית	הכנסות רבית, נטו	סך הכל*	הכנסות מימון שאינן מרבית	הכנסות רבית, נטו	
במיליוני ש"ח			במיליוני ש"ח			במיליוני ש"ח			
202	2	200	645	2	643	141	1	140	שינויים מקבילים
199	-	199	642	-	642	139	-	139	עלייה במקביל של 1%
(577)	(2)	(575)	(541)	(1)	(540)	(428)	(1)	(427)	מזה: תיק בנקאי
(575)	-	(575)	(539)	-	(539)	(426)	-	(426)	ירידה במקביל של 1%
									מזה: תיק בנקאי

* לאחר השפעות מקוזזות.

רגישות ההכנסה בטבלה לעיל, חושבה בהתבסס על מספר פרמטרים והנחות שונות ובין היתר, שימוש בהנחות לגבי שינוי במרווחי הפקדונות, מעבר כספים מעו"ש לפקדונות במקרה של עליית רבית, לעומת יציבות בירתות במקרה של ירידת רבית ובהנחה של רצפות רבית, כך שעקומי הרבית השונים יכולים לרדת עד לאפס. במהלך שנת 2022, על רקע השינויים בסביבת הרבית, בוצעו התאמות להנחות שבבסיס החישוב.

**החשיפה בבסיס
החשיפה בבסיס בפועל**

להלן תיאור החשיפה בבסיס בפועל לפי מגזרי הצמדה (במיליוני ש"ח):

% מההון		החשיפה בבסיס בפועל		
ליום 31 בדצמבר 2022	ליום 30 ביוני 2023	ליום 31 בדצמבר 2022	ליום 30 ביוני 2023	
31	18	3,432	2,109	מט"י לא צמוד
45	59	4,999	6,965	מט"י צמוד מדד
(1)	-	(79)	26	מט"ח וצמוד מט"ח

רגישות ההון לשינויים בשער החליפין

הבנק פועל בשוקי המטבע באמצעות עסקאות ספוט, פורוורד ובאמצעות אופציות הן עבור עצמו והן עבור לקוחותיו. הבנק פועל במטבעות הסחירים בעולם וסך החשיפה המטבעית נטו של קבוצת הבנק נמוכה.

עיקר הפעילות בנגזרים הינו בנגזרי מטבע שקל/דולר עבור לקוחות הבנק. הבנק אינו חשוף בפעילות הנגזרים שלו לסיכוני מטבע מהותיים. להלן תיאור רגישות הון הבנק לשינויים תיאורטיים בשערי החליפין של מטבעות החוץ העיקריים, נכון ליום 30 ביוני 2023 (במיליוני ש"ח). המדידה מתייחסת להשפעת השינויים על ההון וכוללת את הפעילות במכשירים מאזניים וחוזי מאזניים.

אחוז שינוי בשער החליפין	דולר	אירו
ירידה של 5%	(1)	3
ירידה של 10%	1	8
עלייה של 5%	9	-
עלייה של 10%	25	4

הערות:

- (1) השפעה זו חושבה על-פי השינוי הצפוי בפוזיציות הכלכליות המנוהלות במטבעות השונים, בהינתן התרחישים שנקבעו על ידי המפקח על הבנקים.
- (2) תרחיש עלייה פירושו התחזקות המטבע הנדון כנגד השקל.
- (3) הנתונים משקפים את השפעת השינויים בשערי החליפין על השווי ההוגן לאחר השפעת המס.
- (4) לשינויים בשערי החליפין של שאר המטבעות יש השפעה זניחה על רווחי הבנק.

רגישות ההון לשינויים במדד

הבנק פועל בשוק המדד באמצעות מתן שימושים, כגון הלוואות, משכנתאות ורכישת אגרות חוב וכן באמצעות גיוס מקורות צמודי מדד. כמו כן, הבנק מבצע עסקאות פורוורד מדד הן עבור עצמו והן עבור לקוחותיו.

הבנק אינו חשוף בפעילות הפורוורדים שלו לסיכוני מדד מהותיים.

להלן תיאור רגישות הון הבנק לשינויים תיאורטיים במדד, נכון ליום 30 ביוני 2023 (במיליוני ש"ח).

המדידה מתייחסת להשפעת השינויים על ההון וכוללת את הפעילות במכשירים מאזניים וחוזי מאזניים.

אחוז שינוי במדד	ירידה של 3%	עלייה של 3%
	(144)	144

ניהול סיכונים במכשירים פיננסיים נגזרים

להלן ריכוז היקף הפעילות במכשירים פיננסיים נגזרים (ערך נקוב במיליוני ש"ח):

31 בדצמבר 2022			30 ביוני 2023			
סך הכל	נגזרים למסחר	נגזרים שאינם למסחר	סך הכל	נגזרים למסחר	נגזרים שאינם למסחר	
3,522	-	3,522	2,642	-	2,642	עסקאות גידור:
						חוזי רבית
18,219	17,425	794	15,685	15,268	417	עסקאות אחרות:
66,898	48,494	18,404	82,476	62,331	20,145	חוזי רבית
55,274	55,189	85	65,665	65,664	1	חוזי מטבע חוץ
143,913	121,108	22,805	166,468	143,263	23,205	חוזים בגין מניות, מדדי מניות, סחורות ואחרים
						סך הכל מכשירים פיננסיים נגזרים

סיכון נזילות

סיכון הנזילות הינו הסיכון שהבנק יתקשה לעמוד בהתחייבויותיו בשל משיכות בלתי צפויות מפקדונות הציבור, אי ודאות לגבי זמינות המקורות והתחייבויות בלתי צפויות אחרות, לרבות ירידה חדה בשווי הנכסים הנזילים שעומדים לרשות הבנק. התממשות הסיכון עלולה לגרום לבנק מחסור באמצעים נזילים, אשר בגינו יאלץ הבנק לממש נכסים במחירים הנמוכים ממחירי שוק ו/או לגייס מקורות במחיר הגבוה ממחירי שוק ובמקרי קיצון אף להוות סכנה ליציבותו של הבנק. על רקע השינויים בסביבה המאקרו כלכלית, הבנק ממשיך לבצע מעקב הדוק ופעולות בקרה וניטור אחר יחסי הנזילות.

יחס כיסוי הנזילות

יחס כיסוי הנזילות של קבוצת הבנק לשלושת החודשים שנסתיימו ביום 30 ביוני 2023 עמד על 134%, בהשוואה ל-127% בשלושת החודשים שנסתיימו ביום 31 בדצמבר 2022. יחס כיסוי הנזילות המינימלי הנדרש על ידי המפקח על הבנקים הינו 100%. למידע נוסף בדבר יחס כיסוי הנזילות ראה באור 8 לתמצית הדוחות הכספיים.

יחס מימון יציב נטו - NSFR

ביום 21 ביוני 2021, פרסם הפיקוח על הבנקים את הוראת ניהול בנקאי תקין 222 בנושא יחס מימון יציב נטו - NSFR, אשר קובעת את אופן חישוב היחס, כפי שנקבע ברפורמת באזל 3 של ועדת באזל (BCBS). מטרת היחס הינה לשפר את עמידות פרופיל סיכון הנזילות של התאגידים הבנקאיים בטווח הארוך, באמצעות דרישה מתאגידים בנקאיים לשמור על פרופיל מימון יציב, בהתאם להרכב נכסיהם המאזניים ולפעילויותיהם החוץ מאזניות. היחס מגביל הסתמכות יתר של התאגידים הבנקאיים על מימון סיטונאי קצר טווח. יחס מימון יציב נטו מכיל שני מרכיבים: פריטי מימון יציב זמין ופריטי מימון יציב נדרש. מימון יציב זמין, מוגדר כחלק מההון ומההתחייבויות שניתן להסתמך עליו, על פני אופק הזמן המובא בחשבון ביחס מימון יציב נטו, המשתרע על פני שנה אחת. סכום המימון היציב הנדרש, הוא פונקציה של מאפייני הנזילות והתקופות הנותרות לפרעון של הנכסים השונים המוחזקים על ידי הבנק, וכן של החשיפות החוץ מאזניות.

להלן יחס מימון יציב נטו:

31 בדצמבר 2022	30 ביוני 2023	
	באחוזים	
133%	134%	יחס מימון יציב נטו בנתוני המאוחד
100%	100%	יחס מימון יציב נטו המזערי הנדרש על ידי המפקח על הבנקים

מצב הנזילות והרכב הנכסים וההתחייבויות

הנכסים הנזילים העיקריים בקבוצה, הכוללים מזומנים, פקדונות בבנק ישראל (עו"ש ופקדונות מוניטריים), פקדונות בבנקים וניירות ערך סחירים, הסתכמו ליום 30 ביוני 2023 ב-80.8 מיליארד ש"ח, בהשוואה ל-72.5 מיליארד ש"ח בסוף שנת 2022, מזה, יתרת המזומנים, פקדונות בבנק ישראל והפקדונות בבנקים הסתכמה ב-58.6 מיליארד ש"ח, וכ-22.2 מיליארד ש"ח הושקעו בניירות ערך, בעיקר באגרות חוב של ממשלת ישראל. יחס פקדונות הציבור לאשראי לציבור, נטו ליום 30 ביוני 2023, עומד על 150.8%, בהשוואה ל-145.1% ב-31 בדצמבר 2022. ביום 30 ביוני 2023 הסתכמו פקדונות הציבור, אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים, בכ-183.7 מיליארד ש"ח, בהשוואה ל-173.0 מיליארד ש"ח בסוף שנת 2022.

הרכב הנכסים וההתחייבויות של הבנק מצביע על נזילות גבוהה. זאת כתוצאה ממדיניות לגיוס מקורות מגוונים ויציבים, תוך דגש על גיוס מקורות לטווחי זמן בינוניים וארוכים, ממגוון של מגדרי לקוחות, ובמגזרי הצמדה שונים. לבנק מקורות במח"מ חוזי קצר-בינוני, אשר הבנק צופה כי יוחזקו לאורך זמן. השימושים הינם הן לטווח קצר והן לטווח בינוני וארוך.

יתרת סך הפקדונות של שלוש קבוצות המפקידים הגדולות:

2022 בדצמבר 31	2023 ביוני 30 במיליוני ש"ח	
5,319	5,283	1
4,021	3,951	2
3,706	2,921	3

סיכונים אחרים

למידע אודות סיכונים אחרים ואופן ניהולם, בין היתר, הסיכונים התפעוליים (ובכלל זה סייבר, אבטחת מידע והמשכיות עסקית), סיכון אסטרטגיה, סיכון ציות (ובכלל זה סיכון בנקאות הוגנת - Conduct Risk), סיכון איסור הלבנת הון ומימון טרור (ובכלל זה סיכונים חוצי גבולות - Cross Border), סיכון מימון, סיכונים סביבה ואקלים, סיכון משפטי, סיכון מוניטין, סיכון רגולטורי וסיכון מודל - ראה פרק סקירת הסיכונים שפורסם בדוחות הכספיים לשנת 2022 ודוח על הסיכונים לשנת 2022 באתר האינטרנט של הבנק.

דיון בגורמי סיכון

לדיון בגורמי הסיכון ראה פרק סקירת הסיכונים בדוחות הכספיים לשנת 2022. לא היו שינויים בטבלת גורמי הסיכון במהלך ששת החודשים הראשונים של שנת 2023, בהשוואה לטבלה שפורסמה בדוחות הכספיים לשנת 2022, למעט:

- סיכון מניות - ברבעון הראשון של השנה, הורדה רמת הסיכון מ"נמוכה-בינונית" ל"נמוכה", וזאת על רקע המשך מגמת הקיטון בחשיפה לאפיק זה.

מדיניות חשבונאית ואומדנים חשבונאיים בנושאים קריטיים

כללי

האומדנים וההערכות בנושאי המדיניות החשבונאית הקריטית, נעשו על פי מיטב ידיעתם ושיקול דעתם של הגורמים המקצועיים שעסקו בהכנתם, והם יושמו באופן נאות בדוחות הכספיים של הבנק. סקירה של התחומים המהותיים שלדעת הנהלת הבנק בהם קיימת מדיניות חשבונאית קריטית, מפורטת בדוח הדירקטוריון וההנהלה לשנת 2022 ולא חל בה שינוי.

בקורות ונהלים

הערכת בקורות ונהלים לגבי הגילוי בדוח הכספי

בהתאם להוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים, ובהתאם להנחיות הוראת ניהול בנקאי תקין 309 שפורסמה בחודש ספטמבר 2008, הבנק מקיים בקורות ונהלים לגבי גילוי, וכן פרס מערך בקרה פנימית על הדיווח הכספי. ההוראות, שעניינן אחריות ההנהלה על הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי וחוות דעת של רואה החשבון המבקר לגבי ביקורת הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי, נערכו בהתאם להוראות סעיפים 302 ו-404 לחוק הידוע בשם - The Sarbanes Oxley Act of 2002 שנחקק בארה"ב, והוראות והנחיות שנקבעו בארה"ב בין היתר על ידי ה-PCAOB.

לדוחות צורפו הצהרות של מנכ"ל הבנק והחשבונאי הראשי, כל אחד בנפרד, בנושא הערכת בקורות ונהלים לגבי הגילוי. הנהלת הבנק, בשיתוף המנכ"ל והחשבונאי הראשי, העריכו ליום 30 ביוני 2023 את אפקטיביות הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק. על בסיס הערכה זו, מנכ"ל הבנק והחשבונאי הראשי, הסיקו כי לתום תקופה זו הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק הינם אפקטיביים כדי לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על המידע, שהבנק נדרש לגלות בדוח בהתאם להוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים, ובמועד שנקבע בהוראות אלו. במהלך הרבעון המסתיים ביום 30 ביוני 2023 לא אירע כל שינוי בבקרה הפנימית של הבנק על הדיווח הכספי אשר השפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי של הבנק.

סמדר ברבר-צדיק
מנהל כללי

רון לבקוביץ
יו"ר הדירקטוריון

תל אביב, 15 באוגוסט 2023
כ"ח באב, תשפ"ג

הצהרה (CERTIFICATION)

אני, סמדר ברבר-צדיק, מצהירה כי:

1. סקרתי את הדוח הרבעוני של הבנק הבינלאומי הראשון לישראל בע"מ (להלן - "הבנק") לרבעון שהסתיים ביום 30 ביוני 2023 (להלן - "הדוח").
 2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח אינו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
 3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות (לרבות הרווח הכולל), השינויים בהון ותזרימי המזומנים של הבנק לימים ולתקופות המוצגים בדוח.
 4. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקורות ונהלים לגבי הגילוי ולבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי (כהגדרתם בהוראות הדיווח לציבור בדבר "דוח הדירקטוריון") וכן:
 - א. קבענו בקורות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקורות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לבנק, לרבות תאגידים מאוחדים שלו, מובא לידיעתנו על ידי אחרים בבנק ובאותם תאגידים, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח;
 - ב. קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, או גרמנו לקביעתה תחת פיקוחנו של בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, המיועדת לספק מידע סבירה של ביטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים למטרות חיצוניות ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים ולהוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו;
 - ג. הערכנו את האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק והצגנו בדוח את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכן,
 - ד. גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי שאירע ברבעון זה שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי; וכן,
 5. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו גילינו לראיה החשבון המבקר, לדירקטוריון ולוועדת הביקורת של הדירקטוריון של הבנק, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי:
 - א. את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתו של הבנק לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי. וכן,
 - ב. כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי.
- אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

סמדר ברבר - צדיק
מנהל כללי

15 באוגוסט 2023

הצהרה (CERTIFICATION)

אני, נחמן ניצן, מצהיר כי:

1. סקרתי את הדוח הרבעוני של הבנק הבינלאומי הראשון לישראל בע"מ (להלן - "הבנק") לרבעון שהסתיים ביום 30 ביוני 2023 (להלן - "הדוח").
 2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
 3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות (לרבות הרווח הכולל), השינויים בהון ותזרימי המזומנים של הבנק לימים ולתקופות המוצגים בדוח.
 4. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקורות ונהלים לגבי הגילוי ולבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי (כהגדרתם בהוראות הדיווח לציבור בדבר "דוח הדירקטוריון") וכן:
 - א. קבענו בקורות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקורות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לבנק, לרבות תאגידים מאוחדים שלו, מובא לידיעתנו על ידי אחרים בבנק ובאותם תאגידים, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח;
 - ב. קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, או גרמנו לקביעתה תחת פיקוחנו של בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, המיועדת לספק מידה סבירה של ביטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים למטרות חיצוניות ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים ולהוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו;
 - ג. הערכנו את האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק והצגנו בדוח את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכן,
 - ד. גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי שאירע ברבעון זה שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי; וכן,
 5. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו גילינו לרואה החשבון המבקר, לדירקטוריון ולוועדת הביקורת של הדירקטוריון של הבנק, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי:
 - א. את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתו של הבנק לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי. וכן,
 - ב. כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי.
- אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

נחמן ניצן
סמנכ"ל, חשבונאי ראשי

15 באוגוסט 2023